

Apocaripsi

Rob'rãsutuzéb ãma za ĩropsihâi're mono zém na, Zuwã te te ãma ĩrob'ui'éérézé Ĩbaihã wasu'uzé

Ã ĩbaihã na rob'ui'ééré'wa hã Zuwã na ĩsisi hã, Zezusihi zadawa wasu'u'wa. Ta hã Zezusihi wasu'uwẽ na te te dama 're rowasu'u za'ra mono 'ru te, si'ĩhi wapsi, ma tō sērē nī, dazazéb 're, Patemosi na rob'rē za'iti nhisi ãma. Tame sãmra ré, ma tō rob'ui'ééré, ã ĩbaihã na hã.

Ã ĩbaihã hã Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Zezusihi zazei'wa, siré 're ĩsi'rã'õtō za'ra mono norĩ ma, ma tō rob'ui'ééré, 7 na tiza'rui mono bâ 're ĩsi'rã'õtō mono norĩ ma hã. Tinhimi'ui'ééré na ma tō tãma roti za'ra, siptete sina Zezusihi ãma 're nomro u'âsi mono da, danhib'rata te te 're robzépata za'ra mono nherē, te te 're rēme za'ra mono tō da.

Sõtō 'rowim ne, da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma 're ĩ'awaihu'u mono na ma tō rob'ui'ééré, Zuwã hã. Satanasihi nhiptetezé hã za ĩsi'utōrízém na ma tō rob'ui'ééré, Zezusi za te te ãma ĩ'ai'utézém na hã, rob'rãsutuzéb ãma.

Ãhãna hã Zuwã hã sõtō 'rowim ne, marĩ te te ĩ'ab'madâ'â mono zém na rob'ui'ééré hã wa te 're sōré za'ra mono wanhã, wama pire za'ra di, wa te ĩwaihu'u za'ra da hã. E marĩ wa. Za 're ĩromhâimana mono zém na, te te rowasu'u mono wa, wanhowa, duré zahadu te te wama romhâi're mono õ wa.

Zuwã hã ma tô te te sima 're wa'awẽ, ãpire hã wazô 're wairébé mono wa, 're wapahi za'ra mono tô da. E marĩ wa. Zezu Cristu hã uburé dama pire uptabi wa, duré taha si dama pire na 're ãhãimana za'ra mono norĩ wada'uri'wa, 're hãimana mono wa.

¹⁻² Duréihã, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã ma tô Zezu Cristuhu ma awaihu'u siro, tô sena na za romhutu na 're ãromhãimana mono zém na, tinhib'a'uwẽ norĩ ma, te te duré waihu'u sirômo za'ra da.

Taha wa, Zezusi hã ma tô hãiwa ãma romhuri'wa hã we satô Zuwãhã u, marĩ te te tãma waihu'u da. Tawamhã ma tô ãtême wi. ãtême wisi wamhã, Zezusihi ma, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã sô'awi te te oto tãma ãromhãirézém na ma tô Zuwãhã ma waihu'u. Sôtô 'rowim ne, ma tô marĩ hã sabu, da te 're ãrosawêrẽ za'ra mono ne. Taha wa, tô sena na te za oto Zuwã hã ãne aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, uburé marĩ hã te te ãmadã'ázém na, tô sena 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiwaihu'uzém na hã, Zezusi hã sena na te te ãwaihu'uzém na hã. ³ Tawamhã ãhã wasu'u hã za 're ãromhãimana mono zém na ni'wa te te dama 're sôré mono wamhã, tãma 're rowẽ u'âsi mono di za. Duré, ãhã wasu'u hã ni'wa te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowẽ u'âsi mono di za. ãma ronomro ô ré, te za 're romhãimana, 'Re ãhãimana u'âsi mono te te ãwaihu'uzém na hã. Taha wa, ni'wa hã hãimana nhimiza'rese sina, te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowẽ u'âsi mono di za.

Azi'a na ti'a nhisi ãma ãsazei'wa norĩ, Zuwã te te ãsawi za'ra zé wasu'u

⁴ Wa hã, Zuwã. ãnhimi'ui'ééré na wa ãma asawi za'ra wa'wa, Azi'a na danhipti'a nho'ômo nhisi

ãma, Zezusihi zazei'wa, asiré 're asi'rã'õtõ u'âsi za'ra wa'aba mono norĩ hã, 7 na daza'rui mono bã 're ai'rã'õtõ aba mono norĩ hã.

Wa hã wa ai'ãma 're ãmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, ãsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowê u'âsi, ãma 're anomro aba mono da. Ta hã duréhã marĩ õ uptabi ré, ma tô 're hãimana u'âsi. Õne u'âsi te za duré 're hãimana. Hãiwa ãma te 're sãmra u'âsi, danhib'apito simasisizém na. Duré Ìpê'êzani zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'ãma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã te 'Re ãhãimana u'âsi mono simasisizé uiwada 're hãimana u'âsi. Ta hã Ìpê'êzani hã 7 na ãsimiromhuri hã. ⁵ Zezu Cristuhu zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'ãma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã dama ã'umha, te simi'ê na 're hãimana, 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'uwê 'wa da hã. Ta hã ma tô dawana tihãiwa'utu 'rata, ãhãiba si'utõrĩ waihu'u õ na. Uburé ti'ai ãma danhib'apito norĩ nhipai u, Zezusi hã. Misi, Danhib'apito uptabi, te 're hãimana.

Ta hã te te 're wa'azawi pese. Taha wa, ma tô wazada dârâ. Wazada dâ'â wamhã, ãwapru ma tiwi puru. Tawamhã wawasété na 're wanomro mono ré, ma tô tiwapru na tidâ'âzém na te te 're wa'a'upsõ, wawasété ãna ãma 're wanomro mono da oto. ⁶ Ma tô duré te te 're wa'apisutu, ãmama ma, wa te da'ãma 're romhuri u'âsi za'ra mono da, sasedoti norĩ ne, ãsib'apito ma hã. Ma tô duré te te 're wa'apisutu, ãsada para, wapire na 're wahãimana za'ra mono da. Ta hã Zezusi hã wê uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa, ãma 're

wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

⁷ Ma'âpé, asiwi waihu'u pese za'ra wa'aba. Zezusi hã te za wei mo, hãwa'a na. Wei morĩ wamhã, uburé te za dasiwi 'madâ'â za'ra ni. Ĩ'a're wi, siwi ĩwa'r'é'wa norĩ hã te za duré 'madâ'â za'ra, siwi ĩwĩrĩ'wa norĩ hã. Tawamhã da'upsâtã mono bâ te za sô aiwa'ô za'ra ni, daro mono bâ. Tô sena te za âne hã tiromhãiba.

⁸ 'Re ĩhâimana u'âsi mono, dama ĩsiwaihu'uzé hã, âne: “Wa hã ĩmorĩ'rata na, wa tô 're ĩhâimana u'âsi. Ōne u'â, wa za duré 're ĩhâimana u'âsi. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherẽ, ĩsarina ĩsi'utõrĩ ô di za.” Âne uburé Danhib'apito uptabi hã ĩsiwasu'uzé hã.

Zuwã hã Zezusi te te ĩsabuzé wasu'u, sôtõ 'rowim ne

⁹ Wa hã Zuwã, asisãnawãi wa'wa. A norĩ wa'wa hã Zezusihi âma si 're anomro aba mono wa, danhimirob'manharĩ, 're ĩsépata za'ra wa'aba mono ne, wa duré te 're robzépata, asine za'ra wa'aba, Zezusihi âma si 're ĩmorĩ wa. Zezusihi âma si wasiré 're wanomro mono wa, wa duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ 're wahâimana za'ra. Ta hã te za duré te te 're wa'apawaptob u'âsi, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono wa, wa te 're robzépata za'ra mono nherẽ, wawasété u tiwi 're wasipizari za'ra mono tõe da, wanhiptete u'âsi âma 're wanomro mono da.

Wa hã wa tô te dama 're sadawa wasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Tô sena na Zezusihi zazei'wa na wa tô duré dama 're ĩsiwasu'u u'âsi. Taha wa, ma tô dasiwi ĩ'âri ni. Ma tô dasiwi ĩzatõrĩ ni, Patemosi na rob'r'é za'iti nhisi u. ¹⁰ Tawamhã tame ĩnhamra ré, Wanhíb'apito nhibâtã na 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'êzani hã ma tô ĩ'uihã pi'ra.

Te te ã'uihâ pi'rai wa, wa tô aimawi ã'hâiba, ã'hâiba waihu'u ô na. Tawamhã ã'hâiba waihu'u ô na ã'hâimana ré, wa tô ni'wai mreme hã wapa, ãbabarãi hawi. Mreme 'rãihâ na te ãma tinha, ãsimnhihârâzé hârâ 'rãihâ na ne hã. ¹¹ Æne te ãma tinha:

— Æhãna marĩ hã te za ã'ab'madâ'â mo. Tawamhã uburé ã'ab'madâ'â mono hã te za ãbaihâ na ãma ãrob'ui'é. Æma rob'ui'ééré parimhã, Zezusihi zazei'wa norĩ, 'ri nho'ômo mono bâ siré 're ãsi'rã'ôtô mono norĩ ma, te za ãbaihâ hã ãsômri za'ra. 'Ri nho'ômo nhisi mono hã, ãne: Épézu, duré Esimina, duré Pedamo, duré Ti'atira, duré Sadesi, duré Piradépiza, duré Radiseza. Æ norĩ ma, te za asimi'ui'ééré hã ãsômri za'ra, ãsazei'wa norĩ ma, 7 na 'rĩ nho'ômo ãma 're ãsi'rã'ôtô mono norĩ ma hã. — Æne ma tô ãma waihu'u.

¹² Tawamhã wa tô ãsibabarãi u 'rãihai'ra, ãma ãnharĩ'wa zô. Sô ãsipi'rai wamhã, rob'uiwêzé ãima'warazé hã 7 na ã'hâiba za'ra hã duré ãsisiwimhã ãro'o ré hã wa tô 'madâ'â za'ra. Rob'uiwêzé ãima'warazé mono hã, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ. Te rob'madâ'â nherê, ãnhotô 'rowi te ãrosawêrê ne, wa rob'madâ. ¹³ Tawamhã rob'uiwêzé wa'wa, te ni'wa hã za, aibâ ne hã. ã'uza hâpa, ãpara u te tiwi hãihai'ra. Duré sô'utu wasisi ré, te za. ãsô'utu wasisizé hã, oru 'manharĩ. ¹⁴ Duré ãséré hã, rã uptabi di. Pone'êrebâ zéré ne hã, rã uptabi di, ãséré hã. Duré, ãto hã, unhama ro'o si'ubuzi ne te 're si'ubuzi zahuré. ¹⁵ Duré ãpara hã ãsi'uwazi waipo ne, te 're si'ubuzi zahuré. Duré ãmreme hã, â'a'a 'rãihâ ruru'u ne. ¹⁶ Wasi hã 7 na te tété za'ra, tinhib'rata nhimire niwĩ. Duré ãsadai're hawimhã, sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa te da'o, ã'wa pe hã. Duré ã'ubu hã te

rowa'a za'ētē. Abzuma bâdâ te te 're ĩrowa'a mono ne, te rowa'a za'ētē.

¹⁷ Tawamhã õ hã te 'madâ'â wamhã, wa tô ĩpapara aime sa'ētē, ĩdâ'â ne, ĩpahi te. Tane nherē, ma tinhib'rata nhimire niwĩ ĩ'upi, ĩpahi tō da. Āne te ĩma tinha:

— ĩma aipahi tō. Wa hã ĩsãna'rata hawimhã marĩ õ ré hã, wa tô 're ĩhâimana. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherē, ĩsarina ĩsi'utõrĩ õ di za, wa hã. Ōne u'âsi, wa za 're ĩhâimana. ¹⁸ Wa tô dârâ aré. ĩdâ'â nherē, wa oto 're ĩhâimana u'âsi. ĩdâ'â waihu'u õ di za oto. Ma'ãpé, âne hã waihu'u pese. Te ĩsima ĩpisutuzéb zarina, wa te te 're da'anho'reptu, adâ 're ĩhâimana za'ra mono zém hawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata, 're dahâimana u'âsi za'ra mono da. ¹⁹ Taha wa, uburé marĩ hã ĩ'ab'madâ hã te za ĩ'a'ui'é, âhãna ĩpusi mono hã, duré nimahã na ĩpusi mono da hã. ²⁰ Āhãna wa za duré aima waihu'u. Wasi hã ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã ĩ'madâ hã, te âma ĩsimiré'ézé hã waihu'u õ di, a hã. Duré rob'uiwē uparizé hã ĩ'madâ'â za'ra hã te âma ĩsimiré'ézé hã, waihu'u õ di duré. Taha wa, wa za oto aima waihu'u, te âma ĩsimiré'é zahuré zé hã, waihu'u da. Wasi hã 7 na ĩhâiba za'ra hã, ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã, ĩsazei'wa 'madâ'â'wa norĩ, te wasu'u. Duré rob'uiwēzé sima'warazé hã, duré ĩsisiwimhã ĩro'o ré hã 7 na ĩhâiba za'ra hã, ĩsazei'wa norĩ te wasu'u, 'ri nho'õmo mono bâ siré 're ĩsi'rã'õtō mono norĩ hã. Āne te âma ĩsimiré'é zahuré zé hã. — Āne ma tô ĩma waihu'u, ĩtēme ĩwi hã.

Épézu āma ĭsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã ĭtēme ĭwi hã ma tō duré ĭma roti, āne:

— Zuwã, te za oto ĭrob'ui'é, Épézu na 'ri nho'ōmo nhisi āma ĭzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĭwaihu'uzém na te za tãma ĭrob'ui'é, āne:

“Wa hã wa ĭsi'uihã na aima roti za'ra wa'wa, wasi hã 7 na ĭhâiba za'ra hã ĭnhib'rata nhimire niwĩ te ĭtété za'ra hã, duré 7 na rob'uiwézé sima'warazé wa'wa 're ĭmorĩ hã, oru 'manharĩ wa'wamhã. ² Épézu āma ĭzazei'wa norĩ, uburé 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã ĭma waihu'u pese di. Asimi'ē na te ĭma 're ĭromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da te aima 're rob'manharĩ za'ētē za'ra wa'aba mono nherē, aiwasété u 're aipizari za'ra wa'aba mono ō di, apâ. 'Re ĭdanomro wasété mono norĩ nhimiroti hã te 're ĭwē'ō pese za'ra wa'aba mo. Ni'wa hã Zezusihi zadawa wasu'u'wa na aima siwasu'u za'ra wa'aba wamhã, awa'awi 're saze za'ra wa'aba mono ō di. ĭsimiroti hã te a'â 're ĭwapari za'ra wa'aba mo. Tawamhã ĭ'uwaibaba'ō na te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, awa'awi te asina 're ĭwaihu'u za'ra wa'aba mo, ĭsadawa nhipese na. Taha wa, te ā norĩ hã 're ĭwē'ō za'ra wa'aba mo. ³ Da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'ētē za'ra wa'aba mono nherē, 're ĭrēme za'ra wa'aba mono ō di. ĭwi 're aipizari za'ra wa'aba mono ō di. ĭ'āma si te 're aihâimana nhiptete za'ra wa'aba mo.

“Āne wa tō te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono zém na hã. ⁴ Tane nherē, marĩ hã te ĭwi ro'wa're, te ai'āma ĭwaihu'u za'ra wa'wa hã. Duréihã ĭzazei 'rata

za'ra wa'aba hawimhã, aré aima ïzawi pese za'ra wa'aba di. Aré aima dazawi pese za'ra wa'aba di duré. Tane nherẽ, oto aima dazawi prã za'ra wa'aba di, ïzama. ⁵ Ma'ãpé, ï'ãma asipo're pu'u za'ra wa'aba. 'Re ïzawi pese za'ra wa'aba mono zém hawi ma tô asina ïrosapari za'ra wa'wa. Taha wa, aiwasété wi, te za oto 're aipizari za'ra wa'aba mo, apâ. 'Re ïzazei 'rata za'ra wa'aba mono hawi, 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono ne, te za oto apâ 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo. Ænei õ wamhã, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wamhã, wa za atême ïmorĩ za'ra wa'wa, rob'uuiwézé sima'warazé hã ate wa'wa hã te aiwi âri za'ra wa'aba da. Te aiwi âri za'ra wa'aba wamhã, robaba di za oto, ate za'ra wa'wa hã. Æne, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. ⁶ Duré, misi asimirosa'rata za'ra wa'wa hã, ïma ïwẽ hã. Nicora'ihî nhimiroti wasédé hã te te 're ïwapari za'ra mono norĩ hã te 're hâimana wasété za'ra. 'Re ïhâimana wasété za'ra mono zé hã ïma wẽ õ di, wa hã. Ta hã ïsine 're wẽ'õ pese za'ra wa'aba mono wa, taha wa, ai'ãma ïma 're rowẽ za'ra wa'aba mono di.

⁷ “A norĩ wa'wa hã asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ïmama pê'êzani hã ïzazei'wa norĩ ma, te te ïrotizém na hã. Æne ïsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u'ïwi sipizari ãna Satanasihî ãma te te ï'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma si, wa za tâma pisutu za'ra, rob'rãi u'â hã te te 're huri u'âsi mono da. Taha wede hã 'Re ïhâimana u'âsi mono 're ïsãmra u'âsi mono zéb ãma te 're sa, rowẽ uptabi ãma hã, ï'rã hã da te 're huri mono wa, dadâ'â ãna 're ïdanomro u'âsi mono zé hã. Æne ïmama pê'êzani te te ïrotizé hã.” — Æne ma tô

Zezusi hã ĩma waihu'u, Épézu ãma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ére da.

Esimina ãma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

⁸ Tawamhã Zezusi hã ĩtême ĩwi hã ma tô duré ĩma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ĩrob'ui'é, Esimina na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tâma ĩrob'ui'é, ãne:

“Wa hã wa aima roti za'ra wa'wa, duréihã marĩ õ ré 're ĩhâimana mono. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherẽ, ĩsarina ĩsi'utõrĩ õ di za, wa hã. Wa za 're ĩhâimana u'âsi. Wa tô dêrâ aré. Ĩdâ'â nherẽ, wa tô apâ hâiwa'udu, 're ĩhâimana u'âsi mono da oto. ⁹ ĩma waihu'u pese di, da te aima 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zém hawi, 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mono zé hã. Duré, ĩma waihu'u pese di, asibrob'õ na 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mono zé hã. Tane nherẽ, te asibrob ahâ ne, rowẽ na 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ĩnhimipawaptobzém na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa. Duré ni'wam norĩ hã te te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'wa. Te te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono zé hã ĩma waihu'u pese di. Ta norĩ hã zudezu na 're poto za'ra mono zahã, te Satanasihĩ nhimiroti zarina si, siwa'ru 're hâimana za'ra. ¹⁰ Za 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mono zém na hã asina 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. ĩwapari pese za'ra wa'aba. Wa'uburé hã nimahã na te za dama ai'mai'ru za'ra wa'wa, da te ai'maiwaibui wa'aba da, dazazéb 're, da te ai'manheme aba da, te te aipibu za'ra wa'aba da, tô sena ĩzaze za'ra wa'aba zô. Tawamhã 10 na bâdâ hã te za ai'ãma 'mai'hai'utõrĩ

za'ra wa'wa, dazazéb 're ai'masimasa wa'aba ré hã, 'mairobzépata za'ra wa'aba mono ré hã. ãne wamhã, ma'ápé ĩ'mairême aba tō. Tawamhã da te ai'manhimroi wa'aba zém na ai'masi'utōrĩ aba nherê, ĩ'mairême aba ō wamhã, dawĩ ĩ'mai'udâ wa'aba ō wamhã, wa za aima wa'âbâ za'ra wa'wa. Rowê, wa za aima pisutu za'ra wa'wa, ĩ'rata 're ai'ubumroi u'âsi aba mono da.

¹¹ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ápé ĩwapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pê'êzani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizé hã. ãne ĩsimiroti hã: ‘Ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u ĩwi sipizari ãna Satanasihĩ ãma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ hã 're ĩdadâ'â zahu za'ra mono norĩ siré, te te 're robzépata za'ra mono ō di za, unhama ro'o u'âsi ãma hã. Robze na te za 're hâimana u'âsi za'ra.’ ãne ĩmama pê'êzani te te ĩrotizé hã.” — ãne ma tō Zezusi hã ĩma waihu'u, Esimina ãma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtō mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ééré da.

Pedamo ãma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹² Tawamhã Zezusi hã ĩtême ĩwi hã ma tō duré ĩma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ĩrob'ui'é, Pedamo na 'ri nho'ômo nhisi ãma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, ãne:

“Wa hã sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa ré ĩza hã, wa aima roti za'ra wa'wa, ĩ'wa pese ré hã. ¹³ ĩma waihu'u pese di, 're ai'ubumroi wa'aba mono zé hã. Tame te Satanasihĩ nhimi'wada'uri na 're dahâimana za'ra. Tame ma tō Ātipasi hã dasiwi wĩrĩ ni asō'a za'ra wa'aba, simi'ê na te te dama 're ĩzadawa wasu'u mono hã. Tane nherê, asō'a za'ra wa'aba da te dasiwi wĩrĩ nherê, tãma aipahi za'ra

wa'aba ã di. Īrēme za'ra wa'aba ã di duré. Ōne haré te ĩnhimiroti na si 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ¹⁴ Tane nherē, te duré marĩ hã ĩwi ro'wa're, te ai'ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa hã. Ni'wam norĩ hã ma tô aibâ nhimiroti na 're hâimana za'ra, Bara'ã na aibâ nhisi hã. Ta hã ma tô duréihã Baratihi ma te te 're roti, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, sadawa nhipese na te te 're roti wasété za'ra mono da, simiroti wẽ newa, ĩsine 're hâimana wasété za'ra mono da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana, romhâiba 'manharĩ ãma 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tãma 're ĩsômri za'ra mono hã, ma tô Barati hã te te 're a'ru, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, te te 're huri mono da. Ma tô duré te te tãma 're roti pese za'ra, pi'õ, mro ré nherē, aibâ aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da, duré aibâ, mro ré nherē, pi'õ aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da. ¹⁵ Tane, te ãhãna ni'wam norĩ hã Nicora'ihĩ nhimiroti wasété na 're hâimana za'ra, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. ¹⁶ Ma'ãpé ãhãna hã aihâimana wasédé hã sahâri za'ra wa'aba, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u. Aihâimana wasédé hã sahâri za'ra wa'aba ã wamhã, wa za ãma atēme ĩmorĩ su'u za'ra wa'wa, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono norĩ hã ĩzadai're hawi sib'ézé 'wa si'uiwa ĩsa'o na te ai'wapé za'ra wa'aba da.

¹⁷ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pẽ'ẽzani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizé hã. Āne ĩsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidâ'ázéb u ĩwi sipizari ãna Satanasihĩ ãma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma, wa za dasa ĩse hã duréi te dama ĩhâi're'õ hã te tãma 're anhomri, mana na dasa nhisi hã. Duré êtẽ'a, wa za te tãma 're

anhomri ìhâiba mono bâ, ìsisi ìtém na âma ì'ui'é ré hã dama ìsa'rese'ô hã. Te te 're ìwaibui mono norĩ ma si waihu'u pese di, tinhisi ìté hã. Æne Ìmama pẽ'êzani te te ìrotizé hã.” — Æne ma tô Zezusi hã ìma waihu'u, Pedamo âma ìsazei'wa norĩ, siré 're ìsi'rã'ôtô mono norĩ ma, te âma rob'ui'é ré da.

Ti'atira âma ìsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹⁸ Tawamhã Zezusi hã ìtème ìwi hã ma tô duré ìma roti, âne:

— Zuwã, te za oto ìrob'ui'é, Ti'atira na 'ri nho'ômo nhisi âma ìzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ìwaihu'uzém na te za tâma ìrob'ui'é, âne:

“Wa hã 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra, wa aima roti za'ra wa'wa. Ìto hã te unhamã ro'o si'ubuzi ne 're si'ubuzi zahuré. Duré ìpara hã te ìsi'uwazi waipo ne 're si'ubuzi zahuré. ¹⁹ Marĩ hã 're ì'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mono zé hã ìma waihu'u pese di. Te 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Te duré 're ìzawi pese za'ra wa'aba mo. Te duré asina 're ì'umnhasi za'ra wa'aba mo. Te duré ìma 're ìromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da te aima 're rob'manharĩ wasété u'âsi za'ra wa'aba mono nherẽ, te ì'âma si 're anomro u'âsi aba mo. 'Re ìzaze na'rata za'ra wa'aba mono hawi, ìma 're ìromhuri za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te oto ìma 're ìromhuri pese za'ra wa'aba mo. Æne wa tô ìsi'âma aiwaihu'u za'ra wa'wa. ²⁰ Tane nherẽ, marĩ hã misi te ìwi ro'wa're, te ai'âma ìwaihu'u za'ra wa'wa hã. Pi'ô ìwasédé hã te ai'rata 're hâimana za'ra wa'wa, Zézabé na ìsisi hã. Ta hã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na te dama 're siwasu'u, taré. Æne dama 're siwasu'u mono nherẽ, te ìzazei'wa norĩ ma, simiroti wasété na te te 're roti. Taha zarina, te ta norĩ hã pi'ô aimawi na mro ré nherẽ, âma dawĩ

're simisaihuri za'ra. Duré pi'õ, mro ré nherẽ, aibâ aimawi na te âma dawî 're simisaihuri za'ra. Duré romhâiba 'manharî âma 'Re îhâimana u'âsi mono upana 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tâma 're îsômri za'ra mono hã te duré te te 're huri. Ta hã, pi'õ hã e niha te simiroti wasété nherẽ, ai'rata 're hâimana 'wa. E asiwi wẽ'õ za'ra wa'aba âna. ²¹ Ta hã pi'õ hã simiroti wasété nherẽ, âma îwa'a õ di aré, te î'azârizéb da hã. Tiwasété wi sipi'ra da newa, wa tô aré te 're 'madâ'â. Tane nherẽ, tiwasété wi sipi'rai õ di, aibâ aimawi na dawî 're îhâimana mono zém hawimhã. ²² Ma'âpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Pi'õ hã tiwasété wi sipi'rai õ wa, wa za oto azâ, te te robzépata za'êtê da. Si'âma 're îhâimana wasété za'ra mono norî zama â pi'õî hawî sipizari za'ra õ wamhã, wa za îsu hã za'ra, te te robzépata za'êtê za'ra da. ²³ Pi'õî 'ra ne 're îhâimana za'ra mono norî hã wa za duré hã za'ra, si'utõrî da, îsimiroti zarîna 're hâimana za'ra mono wa. Tawamhã âne te tâma rob'manharî za'ra wamhã, te za uburé îzazei'wa norî hã âma îwaihu'u za'ra, pi'uriwi marî hã da te 're 'manharî za'ra mono newa, duré pi'uriwi danhimirosa'rada hã da te 're 'manharî za'ra mono newa, uburé marî hã te dawî 're î'awaihu'u mono na hã. Uburé danhimirosa'rada hã îma waihu'u pese di, duré marî zô 're îdanhimnhasi za'ra mono zéb zama. Tawamhã ni'wam norî hã marî îwê hã te te 're î'manharî za'ra mono zé wa'râmip si, wa za marî îwê na te tâma 're awa'âbâ. Duré ni'wam norî hã marî te te 're î'manharî wasété za'ra mono zéb zarîna si, wa za te 're ahâ za'ra.

²⁴ “Pi'õ nhimiroti 're îwapari za'ra wa'aba mono õ norî ma si, wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa, îzazei uptabi 'wa norî ma si. A norî wa'wa hã

Satanasihi nhimiroti sima'uri pe hã dawi waihu'u za'ra wa'aba ã di. Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Te oto aima ãma sahu za'ra wa'aba ã di za, ãnhimiroti ã'amo na hã ãpire na hã, te te 're asi'wa'rutu tã za'ra wa'aba mono da. ²⁵ Õhõ na si te za asiptete na ã'ãma 're anomro aba mo, we ãmorĩzéb u.

²⁶⁻²⁷ “Tawamhã ni'wam norĩ hã tidã'ázéb u ãwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te 're ai'uté za'ra mono wamhã, duré rob'rãsutu u te tãma 're ãwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, ta norĩ hã wa za pisutu za'ra, ãzadawa para dama pire za'ra da, danhib'apito na 're hãimana za'ra mono da. ãmama hã dama ãpire da, sisadawa para te te ãpisutu ne, wa za pisutu za'ra, daro mono bã te te 're da'madã'ã za'ra mono da. Simiroti nhiptete na te za te te 're dawada'uri za'ra. Ub'rē ne hã zé 'manharĩ hã da te 're ãprub za'ra mono ne, te za te te 're daprub za'ra. ²⁸ Duré awē u, wasi wawē 're ro'o pese mono ré, da'ãma 're ã'awē za'ra mono ne, wa za romhãimanazép té, te tãma 're apisutu, rowē hã.

²⁹ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ãmama pē'ēzani hã ãzazei'wa norĩ ma, te te ãrotizé wasu'u hã.” — ãne ma tô Zezusi hã ãma waihu'u, Ti'atira ãma ãsazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ére da.

3

Sadesi ãma ãsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã ãtēme ãwi hã ma tô duré ãma roti, ãne:

— Zuwã, te za duré ĩrob'ui'é, Sadesi na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, ãne:

“Wa hã wasi hã 7 na ĩnhib'rata te ĩtété za'ra hã, wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani hã 7 na te te 're ĩromhuri mono zéb ré, te 're ĩ'madâ'â mono, wa hã. Uburé marĩ hã 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã, ĩma waihu'u pese di. ĩnhimiroti na si 're anomro aba mono na, da te 're aiwasu'u za'ra wa'aba mono zahã, te aipê'ê 're, atâ'â ne 're anomro aba mo, ĩ'ãma 're anomro aba mono zahã. ² ĩ'ãma 're anomro zeĩ wa'aba mono da, ĩnhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aima ĩpisutu za'ra wa'aba zéb zarina, ĩ'ãma 're anomro aba mono õ di. Taha wa, ma'ãpé ãma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Marĩ hã 're ĩ'manharĩ wê za'ra wa'aba mono zé hã, aiwi si'utõrĩ pese aba õ ré, ma'ãpé apâ ĩ'ãma romhuri wê zé hã ĩ'ãma asiwi sa'êtê za'ra wa'aba. ³ Ma'ãpé duré ĩ'ãma 're anomro na'rata aba mono zém hawi ĩnhimiroti hã aipo're na 're ĩwapari za'ra wa'aba mono zém na, duré 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, ĩ'ãma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Ta hã ĩnhimiroti hã te za 're ĩ'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Duré aiwasété wi te za 're aipizari za'ra wa'aba mo. ãne hã apâ ĩ'ãma asipo're pu'u za'ra wa'aba õ wamhã, wa za oto aihã za'ra wa'wa. Nimahã na ĩsimisaihuri norĩ hã sô 're danhimipari za'ra mono õ nherê, danhorõwa u 're ĩsisisi mono ne, wa za atême ĩwisi 'wa, te aihã za'ra wa'aba da. Bâdâ hã atême ĩwisi za'ra wa'aba zéb da hã waihu'u za'ra wa'aba õ di za. ⁴ Tane nherê, nima norĩ si Sadesi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã te ĩ'ãma 're anomro wê wa'aba mo, ai'umro

wa'aba nherê. Da'uza hâirã da, hâ upto wi da te 're ï'madâ'â pese za'ra mono ne, te aiwê na ï'ãma 're anomro aba mo. A norĩ wa'aba si da'uza hâirã ne aiwasété ãna 're anomro aba mono si, te za ïsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're aiwêsâmri za'ra wa'aba mono wa, te za ï'rata 're anomro u'âsi aba mo.

⁵ “Duré ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u ïwi sipizari ãna Satanasihĩ ãma te te ï'ai'uté za'ra norĩ hã te za duré uza hâirã na ï'rata 're hâimana za'ra, ãne hã. Ìbaihã na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ïsimi'wara mono zém na ïsisi ïsimi'wara hã te tiwi pari za'ra ô di za. Ìmama nho'a, wa za sô'awi ïnhib'a'uwê na te tãma 're wasu'u za'ra, hâiwa ãma tãma ïromhuri'wa norĩ nho'a zama.

⁶ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ápé wapari pese za'ra wa'aba, Ìmama pē'ēzani hã ïzazei'wa norĩ ma, te te ïrotizém na.” — ãne ma tô Zezusi hã ïma waihu'u, Sadesi ãma ïsazei'wa norĩ, siré 're ïsi'rã'ôtô mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ére da.

Piradépiza ãma ïsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

⁷ Tawamhã Zezusi hã ïtême ïwi hã ma tô duré ïma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto duré ïrob'ui'é, Piradépiza na 'ri nho'ômo nhisi ãma ïzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ïwaihu'uzém na te za tãma ïrob'ui'é, ãne:

“Wa hã 're ïwasété mono ô, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, ïnhimiropisutuzéb zarina, sena na te dama ãma 're ï'a'uwaimrami mono 'wa hã. Duréihã Dawi hã te 're hâimana, dama ïpire hã. Ìsôrôwa hã 'ri za'êtê uptabi di. Tame te ni'wa hã 're sãmra, 'ridawazéb ré hã, te te dama 're ï'ridawa mono da hã, duré te te dawi 're ï'ridawa nhito mono da hã. Tane wa hã, wa hâiwa ãma Ìmama nhorôwa

'ridawazéb ré 're ìhâimana u'âsi, ìwétési. Wa hã te dama 'ridawa wamhã, ni'wa apã te te dawí sito waihu'u õ di. Duré te 'ridawa nhito wamhã, ni'wa te te 'ridawa waihu'u õ di.

⁸ “Duré 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã ìma waihu'u pese di. Ai'umrore wa'aba nherê, dama aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ nherê, te ì'ãma si 're anomro wê wa'aba mo. Te duré ìnhimiroti si 're ìwapari pese za'ra wa'aba mo. Ma'ãpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa tô asõwa 'ridawa za'ra wa'wa, ìmama, da'ãma 're ìsib'a'uwê mono zéb u 're asisisi aba mono da. Taha 'ridawa hã ni'wa te te aiwi 'ridawa nhito waihu'u za'ra wa'aba õ di. ⁹ Ma'ãpé duré, waihu'u pese za'ra wa'aba. Satanasihi niwĩ 're ìhâimana za'ra mono norĩ hã, e niha wa za tãma rob'manharĩ za'ra, ta norĩ ma hã. Ta norĩ hã zudezu nherê, zudezu norĩ hâimana wê zém na 're ìhâimana za'ra mono na, dama 're siwasu'u za'ra mono zahã, te Satanasihi nhimiroti zarina si 're hâimana za'ra, sadawa nhipese na. Taha wa, wa za ãne tãma rob'manharĩ za'ra. Aipapara te za 're sina wa'wa, tãma aipire za'ra wa'aba wa. Taha wa, te za aiwaihu'u za'ra wa'wa, te 're ì'asawi pese za'ra wa'aba mono na. ¹⁰ Da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherê, te aima ìroti za'ra wa'aba zéb zarina, ìmreme na si 're anomro aba mono wa, ma tô asina ì'uwaimrami za'ra wa'wa, ìnhimiroti hã. Taha wa, ropsi'utõrĩzéb u, za marĩ ìpipa hã ìwairébé mono hã wa za aima ba'a za'ra wa'wa, ìwasété norĩ, za te te ìda'apibui mono zéb ãma hã, ti'ai ãma daro mono bâ 're ìdahâimana za'ra mono norĩ hã. ¹¹ Atême ìmorĩ aba zé hã romhuture di oto. Taha wa, ma'ãpé asiptete u'âsi ì'ãma 're anomro u'âsi aba mono, 'Re ìhâimana u'âsi mono

nhoprubzé hã da te aiwi 'mai'âri tō wa'aba da.

¹² “Tawamhã ni'wam norĩ hã tidâ'ázéb u ĩwi sipizari âna Satanasihĩ âma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã, ta norĩ hã wa za te 're pisutu za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma hâimana nhĩptete na 're hâimana u'âsi za'ra mono da, 'ri uparizé, rési âna 're ĩsimasab u'âsi mono ne. 'Ri uparizé hã marĩ te te 're rési za'ra mono ô di. Tane te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, simirosa'rata si'rúi âna, âma 're wata u'âsi za'ra. Taha wa, wa za ĩhâiba na âma ui'éré za'ra, ĩnhĩb'apito nhisi hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te, 'ri nho'ômo nhisi na, wa za duré ĩhâiba na rob'ui'éré za'ra. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te, 'ri nho'ômo nhisi hã, Zeruzarē ĩtém na ĩsisi hã, hâiwa hawi za te te we ĩsi'ra hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hawi. ĩnhisi tém na, wa za duré ĩhâiba na rob'ui'éré za'ra.

¹³ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ápé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pē'ēzani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizém na.” — Āne ma tō Zezusi hã ĩma waihu'u, Piradépiza âma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'ôtō mono norĩ ma, te âma rob'ui'éré da.

Radiseza āma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã ĩtēme ĩwi hã ma tō duré ĩma roti, āne:

— Zuwã, te za oto ĩrob'ui'é, Radiseza na 'ri nho'ômo nhisi âma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, āne:

“Wa hã tō sena, ĩ'umnhasi sina, sena na 'Re ĩhâimana u'âsi mono te dama 're sadawa wasu'u wē mono da, 're ĩhâimana mono. Wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiropoto waihu'u pese zarina, ropoto na'rata 'wa, 're ĩhâimana mono. ¹⁵⁻¹⁶ 'Re ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã ĩma waihu'u

pese di. Wa za oto âma aima romnhimiré'é za'ra wa'wa. Â wahâ hã dama se ti, da te 're ĩ'âhuri mono da hã. Duré â wa'ro hã marĩ ĩse da, da te 're ĩ'âwa'ro za'ra mono da hã, dama wê di. Tane nherê, â wapu hã dama sei ô di, da te 're ĩ'âhuri mono da hã. Dama sei ô wa, te za sa'wari ni.

“Tane, te a norĩ wa'wa hã â wapu dama ĩsei ô ne, ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ĩ'âma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zahã, te 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mo. ĩ'âma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono ô 'wa'âhã, aré ĩma wê di. Tane nherê, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono nherê, ĩzazei'wa na asadawa nhipese na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, te da te 're ĩwasu'u wasété za'ra.

“Taha wa, â wapu ĩsei'ô hã da te 're ĩsa'wari za'ra mono ne, wa za oto aiwê'ô pese za'ra wa'wa.

¹⁷ “Âne te duré 'râwi asima 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo: ‘Wa norĩ hã wanhibro pese za'ra di. Marĩ zô wawi 're ro'wanhi'riti waihu'u za'ra mono ô di.’ Âne te asima 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo. Tane nherê, robzei'ô na si te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Âne na 'râwi 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono ô di. Taha wa, wa ai'âma 're ĩpê'êzé za'ra wa'wa. Asibrob ahâ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherê, asibrob'ô ne, te ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aipê'ê 're wa'aba hã. Duré da'uza ô na 're ĩdahâimana za'ra mono ne, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ai'uréwi. Datob'a na 're ĩdahâimana za'ra mono ne, te duré 're anomro aba mo. ¹⁸ Taha wa, wa za oto aima roti pese za'ra wa'wa. Êtê'ubuzi pré oru uptabi hã ĩwazari'ô hã da te 're ĩruiwapari za'ra mono zéb zarina, da te dawı 're ĩ'uipra za'ra

mono ne, te za ĩnhimiroti zô si 're asôpré wa'aba mo, ĩwẽ uptabi zô si, aipê'ẽ 're asibro pese ne, rowẽ na si ĩ'ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Duré da'uza hâirâ hã te za da te dawĩ 're uipra za'ra, âma 're dasi'uza za'ra mono wa, da te 're 'madâ'â ze za'ra mono da. Tane te za duré a norĩ wa'wa hã ĩwi 're ĩrowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo, wa hã te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, ĩ'ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da, taha zarina, asisém na 're aihâimana za'ra wa'aba mono tō da oto. Duré datōmo nhihâzém na 're dasitōmo wẽ za'ra mono da, 're dasitōmonhihâ za'ra mono da, da te dawĩ 're ĩ'uipra za'ra mono ne, te za ĩzô 're asôpré u'âsi aba mo, ĩnhimiroti hã waihu'u pese za'ra wa'aba da. ¹⁹ Wa hã te 're ĩ'azawi pese mono norĩ hã wa te tãma 're roti pese za'ra, tiwasété na 're sisãmri za'ra mono da. Wa duré te 're hã za'ra, apâ 're nomro wẽ mono da. Taha wa, te za aiwasété wi aipizari za'ra wa'wa, sena ĩ'ãma 're anomro u'âsi aba mono da oto.

²⁰ “Ma'ãpé duré, wapari pese za'ra wa'aba, te ãma ĩsimiré hã. Aibâ te 'ridawab za. Tawamhã 'ri tede'wa te 'mahâ, sãmra zô, ĩtême sébré da. Tawamhã 'ri tede'wa te te wapari wamhã, te za tãma 'ridawa, sitême te te 'mazébré da, siré sa zahuré wa, rowẽ na te te sima rowasu'u zahuré da. Tane wa hã aibâ, 'ridawa ĩsam ne, wa asô 're ĩnhimipari za'ra wa'wa. ĩmreme 're wapari za'ra wa'aba mono wa, ĩzô 're aihâsi aba mono zô, wa 're ĩnhimipari u'âsi. Tawamhã ĩzô 're aihâsi aba mono wapsi, duré asitême 're ĩ'mazasi za'ra wa'aba mono wapsi, wa za aipê'ẽ 're, 're ĩnhamra u'âsi za'ra wa'wa. Tawapsi, wa za wasiré rowẽ na 're wahâimana u'âsi za'ra.

21 “Duré, ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u ĩwi sipizari ãna Satanasihi ãma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã, ta norĩ hã wa za pisutu za'ra, danhib'apito 're ĩsimasisi mono zéb ãma, ĩzababa 're si'ubumroi u'âsi mono da. Wa hã ĩdâ'âzéb u ĩsipi'rai ô na Satanasihi ãma te ai'uté wa, ĩmama zababa 're ĩnhamra u'âsi mono ne, te za ta norĩ hã ĩzababa 're si'ubumroi u'âsi.

22 “Asimipari pese aba wamhã, ma'ăpé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pē'ēzani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizé hã.” — Āne ma tô Zezusi hã ĩma waihu'u, Radiseza ãma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ ma, te ãma rob'ui'ééré da.

4

Hâiwa ãma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zé wasu'u

1 Taha za'u si, wa tô duré marĩ hã te ab'madâ'â, danhotô 'rowim ne da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne. Hâiwa u wa tô rob'madâ. Te rob'madâ'â wamhã, wa tô 'madâ, hâiwa 'ridawa hã. Ōne haré 'ridawa hã.

Tawamhã ni'wai mreme, mreme 'râihâ na ĩsimnihârâzém hârâ ne te ĩwapari 'rata ne hã wa tô duré wapa. Āne te ĩ'mahâ:

— We ãwa aimorĩ hâimo, te aima awasu'u mono da, za 're ĩromhâimana mono zéb da hã ab'madâ'â mono da. — Āne te ĩ'mahâ.

2 Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani hã ma tô duré ĩ'uihâ pi'ra, awa'awi. Te te ĩ'uihâ pi'rai wa, wa tô duré aimawi ĩhâiba, ĩhâiba waihu'u ô na. Tawamhã ma tô ĩzaprô, hâiwa u. Hâiwa u, te te ĩzaprôni wamhã, danhib'apito simasisizé hã wa tô sabu. Ni'wa te ãma nhamra. 3 Tawamhã ãma

ĩsãmra hã te nasi hãibahai'ubuzi, êtê'ubuzi zarob'a uptabi ne hã. Duré êtê'ubuzi ĩtobro'o préro'o ne hã te nasi ai'ubuzi. Tawamhã ĩsimasisizé mana wawi, te tãíwaipo ne hã nasi ai'ubuzi, êtê'ubuzi ro'o uzé ne hã. ⁴ Tawamhã danhib'apito simasisizé mana wawi te dasimasisizé hã aimasa, 24 na danhib'apito te ne hã. Taha na te asimro, dama ĩpire norĩ hã 24 na ĩhãiba za'ra hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti na si 're ĩsõpré pese mono norĩ hã. Uza hãpa hãirã ré te asimro. Êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ na da'rãzaza ré zama te asimro. ⁵⁻⁶ Duré danhib'apito simasisizém hawi te tã si'ubuzi ne hã nasi ai'ubuzi, ĩwapsa'a zama, duré ĩrãrã'ã zama. 'Rãsitõ hã te duré ĩsõ're tiro'o za'ra, 7 na ĩhãiba hã, ĩro'o hã hã. Ta norĩ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono pê'êzani nhimiromhurizéb zarina hã 7 na. Á poré hã te duré ĩsõ're nomro. Á hã ĩsarob'a uptabi, simhi ĩsarob'a uptabi ne.

Maparane si'uiwa na ropoto na ĩhãiba norĩ hã te duré 'rãwi ĩmana wawi si'uiwada za'ra. Á norĩ hã ĩhãiba nho're niwĩ tob ahã di. Duré ĩbabarã niwĩmhã tob ahã di duré. Á norĩ hã tob ahã wa, ĩhãiba upsibi ré norĩ hã wa tô 'madã'ã za'ra. ⁷⁻⁸ ĩmorĩ'rada hã, hu'u zérépa 'rã ne ĩ'rã hã. Duré ĩsãna'remhã powawẽ ĩba'õmo 'rã ne ĩ'rã hã. Duré si'ubdatõ ãma hã da'rã ne ĩ'rã hã. Duré maparane si'uiwa na ãma hã si'õmo 'rã ne ĩ'rã hã, hãiwi 're sisa'rei mono wa, ĩ'rã ne hã. Á norĩ hã 6 na ĩpaihi za'ra hã, ĩhãiba mono bâ. Duré ã norĩ hã ĩhãiba upsibi ré norĩ, tob ahã wa, ĩhãiba na hã.

Tawamhã bâtã bâre duré mara bâre te tinho're za'ra, tinho're te te 're sahãri za'ra mono ãna, ãne:

“Uburé Danhib'apito uptabi hã 'Re ĩhãimana u'âsi

mono hã, 're ãwasété mono õ. Siwaprosi 're ãwasété waihu'u mono õ uptabi. Wẽ uptabi di. E ni'wa hã ãsipai u waihu'u pese na 're hãimana mono bâ. Õhõ si, siwaprosi ãwaihu'u pese uptabi hã. Duréihã marĩ õ uptabi ré, ma tô 're hãimana u'âsi. Te za duré 're hãimana u'âsi. Si'utõrĩ waihu'u õ di.”

⁹ ãNe te ã norĩ hã maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ hã nasi ãma tiwata za'ra, danhib'apito simasisizém na ãsãmra ãma, 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma. Waihu'u pese uptabi wa, te nasi ãma tiwata za'ra, duré sõpru uptabi wa. ¹⁰ Nasi ãma wata za'ra siré, te nasi 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã danhib'apito simasisizém na ãsãmra nho're hi'rãtitõ ana, siré ãma wata za'ra da. Te duré nasi hi'rãtitõ si'ubumro sina, ti'rãzaza sani za'ra ãsõ're, tãma pire za'ra wa, ãma wata za'ra da. ¹¹ ãNe te nasi ãma tiwata za'ra:

“Wanhib'apito, 'Re ãhãimana u'âsi mono, a hã aiwẽ uptabi di. Aiwaihu'u pese di. Aiwaihu'u pese na ma tô ã'aropoto mo. Asima ãwẽ zarina ma tô uburé pese ã'aropoto mo. Asima ãwẽ zarina te oto uburé marĩ hã 're hãimana za'ra, asimipoto mono bâ. Taha wa, uburé ã'aropoto mono zéb zarina tô ãbãre, wa ai'ãma si 're wawata u'âsi za'ra.”

ãNe te ãma tiwata za'ra, 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã.

ãNe, wa tô te ab'madã'ã, ãnhotõ 'rowim ne.

5

Pone'ẽrebã hã, 'Re ãhãimana u'âsi mono wi, ãbaihã ãsinhai ré te te ããrizé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré sabu, ĩbaihã ĩsinhai ré hã. Danhib'apito simasisizém na ĩsãmra hã te tinhib'rata nhimire niwĩ tété. ĩbaihã nhinha hã, ĩ'ui'éré si'uiwa ré hã. Duré 7 na ĩhâiba hã ĩ'uptobzé hã siwasihu tô da, ni'wa te te sôré tô da.

² Tawamhã wa tô duré sabu, hâiwa âma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, ĩsimiwada'uri pire hã. Âne te nasi anha, mreme 'râihã na:

— E 'wa hã danhipai u ĩwẽ uptabi hã, duré ĩwaihu'u pese uptabi hã te za 7 na ĩbaihã nhinha uptobzé hã prub za'ra, ĩbaihã te te sô'a da. E 'wa hã te sada tihâiba. — Âne te nasi anha.

³ Tane nherẽ, ni'wa hã sada hâimana ô di hâiwa âma hã, ĩpru'wa da hã, te te pru wa, ĩbaihã nho'a'wa da hã, duré te te ĩsôré da hã. Duré ti'ai âma 're ĩdahâimana za'ra mono hã sada da'maihâimana ô di. Duré ti'ai 'rowi adâ 're ĩhâimana za'ra mono hã ni'wai ô di, sada hã. ⁴Taha wa, wa tô sa'êtê aiwa'ô, 're ĩdahâimana za'ra mono hã sada da'maihâimana ô wa, ĩpru'wa da hã, duré te te ĩsabu da hã. ⁵Tawamhã 24 na dama ĩpire norĩ te misi ĩma tinha, âne:

— Aiwa'ô tõe. Ma'ãpé 'madâ'â. Ôhõta te za, Zudaha nhihudu hã. Hu'u zérépa nhiptete nhipai u 're ĩhâimana mono ne, te ô hã danhipai u 're hâimana, danhib'apito na. Ta hã apito Dawihi nhihudu, za ĩsine pire na te te 're ĩda'ab'madâ'â mono da hã. Ta hã uburé dama waihu'u pese uptabi di. Ta hã tinhitob'ru norĩ nhimiromhuri wasété nhiptetezé hã ma tô tiwi uprosi za'ra. Taha wa, te ôhõ si sada tihâiba, 7 na ĩ'uptobzé hã te te ĩprub za'ra da hã, duré ĩbaihã ĩsinhai ré te te ĩsô'a da hã. — Âne ma ĩma 'maiwaihu'u, dama ĩpire norĩ hã.

⁶ Tawamhã wa tô 'madâ, Pone'ërebâ hã. Danhib'apito simasisizéb 'rata te za, maparane si'uiwa na ropoto na ãhâiba norĩ wa'wab zama, duré 24 na dama ãpire norĩ wa'wab zama. Da te dasiwi wĩrĩ wa, da te ãwa'rézéb ré te za. ⁷ na ã'ômo ré hã, Pone'ërebâ hã. Duré 7 na ãtômo ré hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono pê'ëzani hã danhipai u uburé marĩ na ãwaihu'u pese zé, te wasu'u, ãtômo za'ra hã.

⁷ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô ai'rê, danhib'apito simasisizém na ãsãmra u, ãbaihã nhinha hã te te âri da, tinhimire niwĩ te te ãtéde hã. Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô ti'â, ãbaihã nhinha hã. ⁸ Te te âri wamhã, ma tô maparane si'uiwa na ropoto na ãhâiba norĩ hã Pone'ërebâi ma, hi'râtítô ana, 24 na dama ãpire norĩ zama. Rowamremezéb ré ma tô tâma aiwê'ê za'ra, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ u'awi ne ré zama. U'awi 'remhã wedewa'u ãsadaze, te ã're tiro'o za'ra. Taha nhizé hã hâimo haré ãsizé hã, ta hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norĩ, tâma 're ãmreme zusi mono zé, te wasu'u. ⁹ Tawamhã ta norĩ hã te Pone'ërebâi ma tinho're za'ra, tinho're ãtém na. ãne te tâma tinho're za'ra:

“A hã ma tô dasiwi aiwĩrĩ ni. Ma tô dazada atâ. Dazada atâ'ázém na ma tô ãdawa'â, dawasédé hã dama 're apari mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê oto 're danomro mono da.

Dapoto mono bâ a hã ma tô ãda'awa'â, damreme sipo'o mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono hã. Danhipai u aiwê uptabi di, a hã. Ai-waihu'u pese uptabi di duré.

Taha wa, te aiwétési sada aihâiba, ãbaihã ãsinhai ré hã âri da, duré ã'uptobzé hã prub za'ra da.

¹⁰ A hã ma tô duré Wanhhib'apito 'Re ãhâimana u'âsi

mono te te 're ã'awa'âbâ mono norĩ hã 're
 ã'apisutu mo, sasedoti na te te tãma da'ãma 're
 romhuri u'âsi za'ra mono da, duré ti'ai ãma
 pire na za dama 're hãimana za'ra mono da.”

Ãne te tãma tinho're za'ra, tinho're ãtém na.

¹¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â
 wamhã, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te nemo
 tizadawa'a'a. Ahã uptabi di. Da te ãsa'rata waihu'u
 õ. Danhib'apito simasisizé hã ma siwi uirĩ. Duré
 maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ mana
 wawi te asôré, 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã
 ãsisôré mana wawib zama. ¹² Ãne te sô're 'rãihã na
 tizadawa'a'a:

“Pone'ërebã hã da te dasiwi ãwĩrĩ hã, õ hã dan-
 hipai u wẽ uptabi di. Õhõ si wẽ uptabi wa,
 õhõ ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba
 mono. Õ hã uburé Roptede'wa. Tô sena
 waihu'u pese uptabi di. Waihu'u pese up-
 tabi wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba
 mono. Wama pire uptabi wab zama, ãma 're
 wawata u'âsi za'ra wa'aba mono.”

Ãne ma tô sô're 'rãihã na ãma tizadawa'a'a, hãiwa
 ãma romhuri'wa norĩ hã.

¹³ Tawamhã wa tô duré wapa, uburé pese 'Re
 ãhãimana u'âsi mono te te ãda'apoto mono bã, duré
 te te ã'apoto mono bã, ãhãiba ré mono hã, hãiwa
 ãma, duré ti'ai ãma, duré ti'ai 'rowi adâ 're ãhãimana
 za'ra mono zéb ãma, duré â 'rowi uburé pese ãhãiba
 ré mono hã. Uburé pese te simisutu dasiwazari
 tazadawa'a'a ni, 'Re ãhãimana u'âsi mono te te
 ãda'apoto mono bã. Ãne te tazadawa'a'a ni:

“Danhib'apito simasisizém na ãsãmra ãma, 're
 wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Duré
 Pone'ërebã ãma, 're wawata u'âsi za'ra

wa'aba mono. Wẽ uptabi zahuré wa, duré waihu'u pese uptabi zahuré wa, wa za âma 're wawata u'âsi za'ra.”

Ãne te âma tawata zahuré ni.

¹⁴ Tawamhã maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ hã te âma sô're uze pese za'ra:

— Tô sena, tô sena. — Ãne te âma sô're uzei pese za'ra. Duré 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã ma tô hi'rãtitô tãma ana, âma wata za'ra da.

Ãne ãnhotô 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

6

Pone'ërebã, ãbãihã nhinha uptobzé te te ãprub za'ra zé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, Pone'ërebã hã da te dasiwi ãwĩrĩ hã ma tô ãbãihã nhinha uptobzé ãmorĩ'rada hã pru. Tawamhã maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ hã te ãmorĩ'rada hã hã, mreme 'rãihã na:

— We aiwatobro. — Ãne te hã.

² Tawamhã ãne hãrã wi, wa tô marĩ sabu, awaru ãrã hã. ã'mapraba'wa hã te umnhi'ãsi ré nhamra. Tawamhã ma tô ã'rãzaza hã tãma sêrẽ ni. ã'rãzaza hã za te te da'ãma ã'ai'utézé, te wasu'u. Tawamhã ma tô wara ti'ai u, tinhitob'ru norĩ zô, siwamnhasi sina te te âma ai'uté za'ra da, âma sib'apito za'ra da.

³ Tawamhã Pone'ërebã hã ma tô duré ãbãihã nhinha uptobzé hã ãsãna'remhã pru. Te te pru wi, ropoto na ãhãiba norĩ hã ma tô duré ãsãna'remhã hã:

— We aiwatobro. — Ãne te hã.

⁴ Tawamhã awa'awi awaru ãpré uptabi hã ma tô watobro. ã'mapraba'wa ãsisiwi te nhamra. Tawamhã

sib'ézé 'wapa ma tô tâma sômri ni, da'wapézéb da hã. Ma tô tâma pisutu ni, dasi'wapé hã te te dazada wazere da, dasi'wapé na 're dasisimroi mono da.

⁵ Tawamhã Pone'ërebâ hã si'ubdatô âma ãbaihâ nhinha uptobzé hã ma tô duré pru. Te te pru wi, wa tô duré wapa, si'ubdatô âma ropoto na ãhâiba norĩ hârâ hã, âne:

— We aiwatobro. — ãne te hã.

Tawamhã awa'awi wa tô awaru tisã, ãrãdã hã. ã'mapra'ba'wa hã te marĩ pibuzé hã 're ti'â, tinhib'rata, amnho pibuzéb da hã. ⁶ Tawamhã wa tô duré wapa, damreme uptabi ne hã, maparane si'uiwa na ropoto na ãhâiba norĩ ãsimasabzém hawi. ãne te rowa'âbâzé hã tâma anhoré, awaru 'mapra'ba'wai ma:

— ãne misi bâtâ na dapawa'â hã, tô misi ãpibu, tridu wa'âbâzé zarina hã za. ãne te za dawi ãsarõ hâimo, rowa'âbâzé hã. Tane nherê, azeitona wede hã 're ãsimasa mono hã, duré uwa 'ru hã 're ãsimnhatã mono hã u'a za'ra õ di za, azeitona 'rãi wa'ui wabre hã si'utõrĩ tõ da a'â, uwa 'ru 'rãi wa'u ãsé zama. — ãne ma tô âma pa'uwati.

⁷ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma duré pru, maparane si'uiwa na âma ãbaihâ nhinha uptobzé hã. Te te pru wi, wa tô duré wapa, ropoto na ãhâiba norĩ hã maparane si'uiwa na âma hã, da'rãsutu'wa hã. ãne te hã:

— We aiwatobro.

⁸ Tawamhã hârâ wi, wa tô duré sabu, dadâ'â wa, dahâiba'a ne awaru ãhâiba'a hã. ã'mapra'ba'wa nhisi hã Adâ'â na ãsisi hã. Duré ãhâiba amo, 'râwi te te ãsa'u mono nhisi hã, Adâ 're ãhâimana za'ra mono zé. Tawamhã ma tô pisutu zahuré ni, te te da'a'upro

zahuré mono da, daro mono bâ, dasi'wapé na. Duré mram na te te da'uprosi zahuré mono da, ma tô pisutu zahuré ni, duré dahâzé pire na te te 're îdaduri mono na, duré abaze zahi na zama. Tawamhã daza'rata ahâ prâ na te za dasi'utõrĩ, daro mono bâ. Maparane si'uiwa na dahâiba wamhã, misi si te za dadâ'â za'ra. Taha zarina te za da'ahâ prâ na ai'utõrĩ ni, daro mono bâ.

⁹ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô duré ãmrotõ hã pru, ãbaihã nhinha uptobzé hã. Tawamhã te te pru wamhã, wa tô duré 'madâ'â za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're ãsimroi mono norĩ pẽ'ëzani hã, tô sena na Zezusihi zazei'wa na pahi ãna dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ãsimroi mono norĩ pẽ'ëzani hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizéb 'rowi te asimro, wedeza ne 'rowi. ¹⁰ Tawamhã mreme 'rãihã na te hã:

— Wanhíb'apito, danhipai u aiwaihu'u pese di. Aiwẽ uptabi di. Tô sena, a hã. Taha wa, e nimahã na hã wa'uprosi'wa norĩ ãma ãwasédé hã sa'ra õ di za, ti'ai ãma 're ãhâimana wasété za'ra mono ãma. E niwamhã wa'ruiwa'âbâ za'ra õ di za, asimi'ahârizém na hã. — ãne te hã, mreme 'rãihã na.

¹¹ Tawamhã da'uza hãirã hãpa, ma tô tãma sãmri za'ra ni, tidâ'ázéb u sipizari ãna, Zezusihi ãma 're hãimana za'ra mono wa. Ma tô duré tãma nhari za'ra ni:

— Ma'ãpé, asimi'ë na a'â 're asimipari za'ra wa'aba mono. Da te 're ãsimroi mono norĩ za'ratazé hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te ãpisutuzé hã zahadu da te dasina azahutu õ di. Da te ai'uprosi aba ne, asiré ãsazei'wa norĩ, za da te 're ãsimroi mono

norĩ za'ratazé wab õ wa, te za a'â asimi'ẽ na sô
're asimipari za'ra wa'aba mo. — ãne ma tô tâma
nharĩ za'ra ni.

¹² Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â
wamhã, ma tô Pone'ërebâ hã duré pru ãmropâ âma
hã, ãbaihã nhinha uptobzé hã. Te te pru wamhã,
awa'awi ma tô ti'a hã sãsã'ã, sa'ëtẽ uptabi. Bâdâ
hã ma tô duré titoptâ'â, zazahã ãhã 'rãdâ'â uptabi
ne. A'amo hã ma tô duré titõmo wapru. ¹³ Wasi
hã ma tô duré rere, ti'ai u. Pidera wede 'rã hã
rowa'u'u za'ẽne hã te te 're pari za'ra mono wa,
're ã'a'a mono ne, ma tô wasi hã rere, ti'ai u.

¹⁴ Tawamhã ma tô duré hãiwa nhirõno hã ai'ub'rã,
ãbaihã da te 're ã'ub'rã za'ra mono ne. Duré ti'a
hã sãsã'ã wamhã, ëtẽ 'rãihã, daro mono bâ 're
ãsimasa mono hã ma tô sina si'rẽ, 're ãsimasa mono
zém nhiti. Rob'rẽ za'iti zama, ma duré uburé sina
si'rẽ, 're ãsimi'wara mono zém nhiti. ¹⁵ Tawamhã
ti'ai âma danhib'apito mono bâ dama ãpire mono
bâ ma tô ëtẽ 'rãihã zahâpâ sima'uri, da'madâ'â'wa
norĩ hã, duré da'wapéi'wa norĩ nhib'apito norĩ hã.
ãsibrob ahã norĩ zama ma tô sima'uri, ãsibrob'õ norĩ
zama, pawâ'âbâ âna ãwada'uri zarina si te te dama
're ãromhuri za'ra mono norĩ zama, duré wada'uri
âna si'uihã na 're ãhãimana za'ra mono norĩ zama.
Uburé ma tô dasima'uri, ëtẽ 'rãihã zahâpâ ëtẽ're
're, duré ëtẽ nhi'rity 're, dasi'utõrĩ tã mono da.
¹⁶ Tawamhã ëtẽ 'rãihã norĩ ma, te nasi si'mahârâ
za'ra, ëtẽ tãmo wawẽ norĩ ma zama. ãne te nasi
tãma si'mahârâ za'ra:

— Ma'ãpé, wanhisiwi we airere'e aba mono,
wa'upsibi za'ra wa'aba mono da, hãiwa âma dan-
hib'apito simasisizém na ãsãmra hã te te wa'asãmri
tã da. Duré Pone'ërebâ nhimihâzé wi, wanhisiwi

we asa'wari aba, tiwi wazuwa za'ra wa'aba mono da. ¹⁷ Bâdâ ĩpipa hã ma tô oto ĩwa waptârã, ô norĩ hã te te ĩwa'uprosi zahuré mono zéb da hã. E 'wa hã hãiba ré tiwi watobro da bâ. Ni'wa hã dâ'â ãna tiwi watobro waihu'u ô di za. Sô'rata waihu'u zahuré ô di za. — Æne ma tô êtê tōmo wawẽ norĩ ma, nasi si'mahârâ za'ra.

Æne ĩnhotō 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hã, duré te ĩ'awapari mono hã.

7

Izarazéhé nhihudu uihâi ui'ééré za'ratazé wasu'u,
144 miu na

¹ Tawamhã wa tô duré sabu za'ra, maparane si'uiwa na hãiwa ãma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norĩ hã. Bâtâ pusizém niwĩ misi te za, ti'ai ãma hã. Bâtâ zasizém niwĩ te duré misi za. Duré hãiwa'a're si'uiwa na te duré si'uiwada zahuré. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma ĩpisutu za'ra zéb zarina, te ta norĩ hã rowa'u hã si'u tété za'ra, bâtâ pusizém niwĩ, duré bâtâ zasizém niwĩ, duré hãiwa'a're si'uiwa na, te te 're rowapõrĩ tō za'ra mono da. Te te 're âzasisi za'ra tō mono da, te rowa'u hã siwi tété za'ra, duré wede hã te te 're rési tō za'ra mono da. ²⁻³ Taha parimhã, wa tô duré sabu, hãiwa ãma romhuri'wa hã aimawi hã. Bâtâ pusizém hawi ma tô we sihâi'ré. Ta hã te rob'ui'ééré siro hã tinhib'rata we 're ti'â, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ ãma te te 're ĩ'aza'ra mono zéb da hã. Tawamhã maparane si'uiwa na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te 'mahârâ za'ra, mreme 'rãihã na:

— Tô'ã. Ti'ai ma, rob'manharĩ za'ra wa'aba tō a'â, â poré ma zama, duré wede ma zama.

Wanhib'apito 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ hã a'â wa te a'uihã ui'ére mono, pibui pese da, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimihâzẽm na dazu te te robzépata za'ra tã da. — ãne te 'mahârã za'ra hãiwa ãma romhuri'wa hã, tinhib'rata rob'ui'ére siro te te 're ãrã'ãri hã. Tawamhã ma tã oto a'uihã ui'ére, bãtã pusizẽm hawi ãwatobro hã tisirẽ norĩ me. Maparane si'uiwa na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma, ma tã 'Re ãhâimana u'âsi mono hã tãma 'ru za'ra arẽ, ãsimi'manharĩ waihu'u pese zẽm na ti'ai ma, te te rob'manharĩ za'ra da arẽ, durẽ â porẽ ma, te te rob'manharĩ za'ra da. Tane nherẽ, hãiwa ãma romhuri'wa aimawi hã ma tã ãma pa'uwati za'ra, ti'ai ma, te te a'â rob'manharĩ tã za'ra da.

⁴ Tawamhã wa tã durẽ wapa, ni'wai mreme hã. Te ãma wasu'u, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ za'ratazẽ hã. ãne te ãma wasu'u:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ za'ratazẽ hã ãne, ã'uihã ui'ére rẽ norĩ hã 144 miu na ãhãiba za'ra hã. — ãne ma tã ni'wa hã ãma waihu'u. ã hã Izarazẽhẽ nhihudu norĩ za'ratazẽ, te wasu'u. ãsihudu sidãpãsi, te awasu'u. ⁵ Zudaha nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. Durẽ Rubẽhẽ nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. Durẽ Dadihi nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. ⁶ Durẽ Asẽhẽ nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. Durẽ Naptarihi nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. Durẽ Manasẽhẽ nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. ⁷ Durẽ Simi'ãhã nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. Durẽ Réwihi nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. Durẽ Isacaha nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. ⁸ Durẽ Zeburõhõ nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. Durẽ Zuzẽhẽ nhihudu uihã ui'ére za'ratazẽ hã 12 miu na. Durẽ

Bêzamihi nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé hã 12 miu na. Simisutu hã, i'uihâ ui'éré za'ratazé hã 144 miu na İsa'ratazé hã, İzarazéhé nhihudu norĩ za'ratazé hã, İsihudu sidâpâsi.

Ăne wa tô waihu'u, ĩnhotô 'rowim ne.

Da'ahâ uptabi na 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho're ĩdahâimana za'ra zé wasu'u

⁹⁻¹⁰ Taha parimhã, wa hã Zuwã, wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, wa tô da'ab'madâ, da'ahâ uptabi na, da te ĩdaza'rata waihu'u ô hã. Dapoto mono bâ te aimasam ni, damreme sipo'o mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono hã. Danhib'apito simasisizém nho're te aimasam ni, duré Pone'ërebâ nho'reb zama. Da'uza hãpa hãirã ré te ĩsô're aimasam ni. Tawamhã wa'asu ne hã, da te tété za'ra sina, te damreme 'rãihã na âma tawata za'ra ni, âne:

— Wanhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono, danhib'apito simasisizém na ĩsãmra hã ta hã, Wa'anho'reptui'wa. Duré Pone'ërebâ hã ĩsiré Wa'anho'reptui'wa. Ă norĩ hã ma tô wawasété wi te te 're wa'anho'reptu zahuré, 're ĩwasi'utôĩ za'ra mono zé wib zama. — Ăne te damreme 'rãihã na âma tawata zahuré ni.

¹¹ Tawamhã hãiwa âma romhuri'wa norĩ hã te zahadu danhib'apito simasisizé mana wawĩ aimasa. ²⁴ na dama ĩpire za'ra norĩ hã ĩsisôré mana wawib zama te zahadu aimasa, maparane si'uiwa na ropoto na ĩhãiba norĩ mana wawib zama. Ta norĩ hã hãiwa âma romhuri'wa norĩ hã ma tô duré danhib'apito simasisizém nho're hi'rãtitô ana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma wata za'ra da. ¹² Ăne te âma tiwata za'ra:

— Tô sena, wa ai'ãma si 're wawata u'âsi za'ra. Tô sena, aiwaihu'u pese uptabi di. Duré aiwẽ uptabi di. Duré asõprub uptabi di. Tô sena danhipai u uptabi dama aipire na te 're aihâimana mo. Tô sena, wa âne ai'ãma wawata za'ra ni. — Âne te âma tiwata za'ra, hâiwa âma romhuri'wa norĩ hã.

¹³ Tawamhã âma wata za'ra pari, ma tô 24 na dama ãpire norĩ siré hã misi ãmazadanha, âne:

— E 'wam norĩ hã, õ norĩ hã, da'uza hâpa hâirã ré hã. E ma hawi we ãdasi'aba'ré. — Âne te ãmazadanha.

¹⁴ Tawamhã asa wa tãma tinha:

— Me. Wa hã te waihu'u õ di. Aima waihu'u pese di, a hã.

Tawamhã ma tô oto ãma waihu'u, âne:

— Â norĩ hã ropsi'utõrĩzéb âma, ti'ai âma da te 're ãrobzépata za'ëtê za'ra mono zéb 'rãsutu u, hâiba ré ré 're ãhâimana za'ra mono. Da te dasima 're ãrob'manharĩ wasété za'ra mono zém na 're ãdasi'utõrĩ mono zém hawib õ di. Te te 're robzépata za'ëtê za'ra mono nherẽ, hâiba ré ré we ãwairébé, ã norĩ hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, ma tô sihâiba 'ru za'ra, Pone'ërebâ wapru na dazada ãdâ'âzém na ãwasété wi te te 're a'upsõi pese mono da, da'uza hã hâirã da, da te 're ã'upsõi pese za'ra mono ne.

¹⁵ Taha wa, te ã norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono simasisizém nho're aimasa, uza hâpa hâirã ré. Romhuri zahâri âna te te tãma 're romhuri u'âsi za'ra, âma 're ãdawata za'ra mono zéb âma hã. Duré danhib'apito simasisizém na ãsãmra hã te za duré 'rãwi âma 're sisaprĩ u'âsi za'ra, ã'uza hâpa hâirã ré norĩ âma hã, ã'rata za oto 're sãmra u'âsi za'ra mono wa. ¹⁶ Tawamhã ã norĩ hã mra te te 're sêpata zahu za'ra mono õ di za oto. Duré te te

're 'rubu zahu za'ra mono õ di za oto. Bâdâ hã te te 're hãiba zata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Duré aimawi rowa'ro ãpire hã te te 're hãiba zata waihu'u za'ra mono õ di za oto. ¹⁷ E marĩ wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Pone'ërebâ hã danhib'apito simasisizéb âma ãsa hã te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za. A'ubuni wi, danhimizama da te 're ã'madâ'â pese za'ra mono ne, te za te te 're 'madâ'â pese za'ra. Te za duré ub're u te te 're simroi u'âsi, â u'âsi u, da te 're âhuri mono wa, 're ãdanomro u'âsi mono zéb u. 'Re da'ry'ry mono wa, da'upĩ hã da te dasima 're ã'u'õ za'ra mono ne, te za duré te te 're apawapto, pẽ'ëzé âna oto 're nomro u'âsi mono da. — Æne ma tô 24 na dama ãpire norĩ siré hã misi ãma 'maiwaihu'u.

Æne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'ab'madâ'â mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

8

Pone'ërebâ hã 7 âma ãbaihâ nhinha uptobzé te te ãprubzé wasu'u

¹ Tawamhã ãmrotõ âma hã 7 âma hã ma tô Pone'ërebâ hã ãbaihâ nhinha uptobzé hã pru. Te te pru wi, ma tô rowarõtârâ, hãiwa âma hã. Bâtâ pibuzé za'ratazé wãiwa ma tô âma ai'utõ, rob'é'é ré hã. ² Tawamhã wa tô duré 'madâ'â za'ra, 7 na hãiwa âma romhuri'wa norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nho're, ãsimasam norĩ hã. Ta norĩ ma, ma tô 7 na danhimnhihârâzé hã sômri za'ra ni.

³⁻⁴ Tawamhã hãiwa âma 'Re ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã ma tô wei mo, misi aimawi hã. Wedeza ne 'rata te za, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati ãsadaze hã da te

tãma 're ãzata za'ra mono zéb 'rata. U'awire ne hã êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ te 're ti'ã, wedewati ãsadaze nhemezéb da hã. Tawamhã wedewati ãsadaze hã ma tô ahã na tãma sômri za'ra ni, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, te te zata za'ra da. Tawamhã wedeza ne oru 'manharĩ ãma ma tô zata za'ra, danhib'apito simasisizém nho're. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãsadaze hã te te hã da, ma tô zata za'ra, wedewati ãsadaze hã. Te te zata za'ra wamhã, ma tô ãsizé hã si'ré hãimo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ 're ãmreme zusi mono mreme siré. Hãiwa ãma romhuri'wa nhib'rata hawi, te ãsizé hã si'ré hãimo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho're ãsam nhib'rata hawi. ⁵Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô pré'a 'manhe, u'awire ne hã oru 'manharĩ 're, wedewati ãsadaze nhemezéb 're. Wedeza ne na, wedewati zadaze hã da te 're ãzata za'ra mono zém hawi ma tô pré'a 'masisi. Te te 'masisi wamhã, ma tô õne haré ti'ai u sa'wa, uzã hã. Te te sa'wari wamhã, ma tô tãiwapsa hã watobro, tãirãrã'ã zama. Tãsi'ubuzi zama, ma tô duré watobro. Ma tô duré ti'a hã sãsã'ã.

Hãiwa ãma romhuri'wa norĩ, tinhimnhihãrãzém na ãsimnhihãsizé wasu'u

⁶ Tawamhã ⁷ na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã ma tô oto asõré pese, tinhimnhihãrãzém na simnhihãsi da.

⁷ Tawamhã ãmorĩ'rada hã ma tô tinhimnhihãrãzém na amnhihãrã. Simnhihãrã wi, ma tô tãzã hã rere ti'ai u, unhama zama. Dawapruĩ wazari, ma rere uzã hã, duré tãzã hã. Ti'ai u rere'e wamhã, daro mono bã ma tô ti'a hã zada, ãwãiwa prã na. Wede hã 're ãsimasa mono hã ma tô duré si'uzã, ãsa'ratazé wãiwa prã na. Du zama ma tô uburé sihõmo, daro mono bã.

8 Tawamhã maparane ãma hã hãwiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré amnhihârâ, tinhimnhihârâzém na. Simnhihârâ wi, ma tô marĩ hã êtê 'rãihâ ne hã âi ba waptãrã, unhama ro'o ré. Waptã'ã wamhã, â poré mono bâ ma tô â wãwiwa prã na âwapru. ⁹ Tepe norĩ hã â 'rowi 're ãhãmana za'ra mono hã ma tô duré si'utõrĩ, ahã prã na, ãsa'ratazé wãwiwa prã na. Ma tô duré uba're hã ahã prã na si'utõrĩ, â nhisi baba 're ãsisa'rei mono hã. ãsa'ratazé wãwiwa prã na ma si'utõrĩ.

¹⁰ Tawamhã hãwiwa ãma romhuri'wa hã si'ubdatõ ãma hã ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, ma tô wasi ãsa'êne hã waptãrã, hãwiwa hawimhã. 'Rãsitõ ro'o ne, te ro'o'a'a. Waptã'ã wamhã, nima niwĩmhã panho'õmo norĩ nhisiwi, ma tô waptãrã. ãsa'ratazé wãwiwa prã na panho'õmo nhisiwi, ma waptãrã, ub're nhisiwib zama. ¹¹ Tawamhã pa nho'õmo norĩ nhisiwi ãwaptã'ãzéb ãma hã ma tô dawĩ ti'âzé pire. Tawamhã da te âhuri wamhã, ma tô da'ahã na dasi'utõrĩ, âzé pire uptabi wa. Wasi ãsa'êtê nhisi hã âzé'wa na ãsisi hã.

¹² Tawamhã hãwiwa ãma romhuri'wa hã maparane si'uiwa na ãma hã ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, ma tô bâdã hã ãtõmo wãwiwa prã na titobra. A'amo zama ma duré ãtõmo wãwiwa prã na titobra. Wasi norĩ zama, ma duré ãtõmo wãwiwa prã na tobra. Taha wa, te te rob'uiwẽ prã za'ra di wasi hã, duré bâdã hã, duré a'amo hã.

¹³ Taha pari, wa tô duré 'madã, si'u hã. Hãimo uptabi te 're wara. Wara sina, te mreme 'rãihâ na dama rob'mahã, âne:

— Ni'âpé, ni'âpé, ni'âpé. Ti'ai âma uburé pese 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, aima ropipa uptabi za'ra wa'aba di za. Hâiwa âma romhuri'wa norĩ si'ubdatõ ĩsimnhihâsi õ, tinhimn-hihârâzém na oto simnhihâsi wamhã, ĩsimnhihâsi sidâpâsi te za ropipa uptabi hã asô tiwairébé 'wa.

— ãne te si'u hã dama rob'mahã.

ãne ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hã, duré te ĩ'awapari mono hã.

9

¹ Taha pari, ma tô ĩmrotõ âma hã amnhihârâ duré, hâiwa âma romhuri'wa hã, tinhimnhihârâzém na. Simnhihârâ wi, wa tô sabu wasi hã, hâiwa hawi ti'ai u ĩwaptã hã. 'Ridawazé hã ma tô wasi ma sômri ni, ab're 'rehâ 'ridawazé hã. (Ab're 'rehâ hã, wa'uburé norĩ 're ĩhâimana za'ra mono zé). ² Tawamhã wasi hã ma tô ab're 'rehâ hã 'ridawa. Te te 'ridawa wamhã, ma tô ĩsizé hã watobro, ab're 'rehâ hawi. ĩsizé hã unhama ro'o za'êtê nhizédé ne hã. Tawamhã, watobro wamhã, ma tô bâdâ hã tōmo zuwa. Ma tô duré hâiwa'utõ, ab're 'rehâ nhizé hã. Taha wa, ma tô daro mono bâ tirobra. ³ Tawamhã ĩsizédé hawimhã ma tô 'ridi hã wairé, ti'ai u. Tawamhã ta norĩ ma, ma tô pisutu za'ra ni, apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ĩsé uptabi ne, te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimi'manharĩ waihu'u pese zém na. ⁴ ãne te ni'wa hã tâma nharĩ za'ra:

— Dui ma, 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono õ di za, wesuirã ma zama, wede ma zama.

— ãne te âma uwati za'ra. Te duré tâma da'ru za'ra:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ'õ, uihâ ui'ére ãna 're ãnomro mono norĩ ma si, te za 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. ⁵ Tane nherẽ, 're danhimroi wa'aba mono õ di za. A'amo ãmrotõ na si te za dama 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ãsé pire ne, te za dama 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo, da te 're robzépata za'etẽ uptabi za'ra mono da. — ãne te tãma dahâiba 'ru za'ra. ⁶ Tawamhã a'amo ãmrotõ na da te 're robzépata za'etẽ za'ra mono wa, te za 'rãwi da te dasima 're rosa'rata wasété za'ra, dasi'uihã na 'rãwi 're dasisimroi mono da. 'Re dasisimroi mono da nherẽ, 're dasisimroi waihu'u mono õ di za. Te za da te 're robzépata hã za'ra, a'ã.

⁷ Tawamhã 'ridi hã te asõré, awaru hã dasi'wapé da, da te 're ãpese za'ra mono ne. Êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na da'rãzaza ne ré, te asõré. Duré da'ubu ne ã'ubu mono, awaru hã. ⁸ Duré ãséré mono hã aiwa pi'õ zéré ne. Duré ã'wa mono hã, aiwa hu'u zérépa 'wa ne, ã'wa hã. ⁹ Tawamhã ãsi'uwazi tete 'manharĩ ne ré, te sã'utu ubu ré aimasa. Duré ãsaripi ruru hã ruru'u za'etẽ uptabi di. Aiwa awaru na wedewarare tete 'manharĩ ruru'u ne hã, dasi'wapé zõ ãma 're ãdasisa'rei mono ruru'u ne, ãsaripi ruru hã. ¹⁰ Duré ãna're 'wamhi mono hã apa'apa 'wa nhi'oto na're 'wamhi ne. Taha nhipsari ne, sé pire di, ãsimiwa'rézé hã. Tawamhã tina're 'wamhi na te za tã te te dama 're rob'manharĩ wasété za'ra. A'amo ãmrotõ na te za te te 're dahâzub u'âsi. ¹¹ Duré ãsib'apito za'ra hã te 're hãimana, ab're 'rehã 'madâ'ã'wa hã. Zudezu norĩ nhiminhisizém na hã, Abado na ãsiminhisizé hã. Duré deredu norĩ nhiminhisizém na hã Apori'ã na

ĩsiminhisizé hã. Ĩsisi hã da'uprosi'wa, te wasu'u.

¹² Tawamhã ropipa hã ĩmorĩ'rata na ĩwatobro hã ma tô ai'utõ. Tane nherẽ, te za duré ropipa hã maparane dazô pu.

¹³ Tawamhã hãiwa âma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã ĩmropâ âma hã ma tô duré tinhimnhihârâzém na amnhihârâ. Simnhihârâ wi, wa tô duré ni'wai mreme hã wapa. Oru 'manharĩ na wedeza ne na 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewatĩ ĩsadaze, da te tãma 're ĩzata za'ra mono zé 'rã'wa mono hawi, ĩmreme hã. ¹⁴ Hãiwa âma romhuri'wai ma, ĩmropâ âma ĩsimnhihârâ ma, te te ĩnharĩ hã wa tô wapa. Âne ĩmreme hã:

— Ma'âpé, wa'uburé maparane si'uiwa na ĩpawasisi ré norĩ ma, ĩpawasisizé hã wasihu za'ra na, Eprati na pa nho'ômo nhisi âma 're ĩsi'ubumroi mono norĩ ma. — Âne ĩmreme hã.

¹⁵ Tawamhã ma tô oto tãma wasihu za'ra. Duréihã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã âma ropisutu sirõmo za'ra, niwapsi bâdâ te te ĩpisutuzé hã, ĩwa waptã'ã wapsi, te te da'uprosi mono da. Tô ã bâtâ na ĩwa waptã'ã wa, ma tô ĩpawasisizé hã tãma wasihu za'ra. Tawamhã daro mono bâ da'ahâ uptabi prã na te za wa'uburé norĩ hã te te da'uprosi, daza'ratazé wãiwa prã na. ¹⁶ Tawamhã wa tô wapa, daza'ratazé 'mahârâ hã, dasi'wapé zô awaru na ĩdasisa'rei mono norĩ za'ratazé hã. Âne daza'ratazé 'mahârâ hã, te ĩwapari hã, 200 mirõisi na. Da'ahâ uptabi di. ¹⁷ Tawamhã awaru, wa tô sabu za'ra, dasi'wapé zô âma 're ĩdasisa'rei mono zé hã. Danhotõ 'rowi, da te 're ĩrosawẽrẽ za'ra mono ne, wa tô ĩnhotõ 'rowim ne sabu za'ra, ĩsisiwi ĩsi'ubumroi mono norĩ zama. Ta norĩ hã

ĩsi'uwazi tete 'manharĩ ne ré, te sũ'utu ubu ré ĩsisi asimro. ĩsũ'utu ubu mono hã unhamã ro'o pré ne na, ĩwamnarĩ mono hã. Duré sũté uzé ne na ĩsũ'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré 'rẽnhipré nho'utu uzé ne na, ĩsũ'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré awaru 'rãĩ mono hã, aiwa hu'u zérépa 'rã ne. ĩsadaĩ're hawi mono hã te unhamã ro'o mono ne hã nasi wairé, duré ĩsizedé hã, êtẽ ro'o nhizedé uzé pire zama. Duré ĩsizedé uzé pire hã te duré nasi wairé, dapãĩzé hã. ¹⁸ Tawamhã ã hã, unhamã ro'o ne hã duré ĩsizedé hã duré êtẽ ro'o nhizedé uzé pire hã ma tũ te te da'uprosi, awaru zadai're hawi, ĩwairébé mono hã. Daro mono bã da'ahã uptabi prã na ma tũ te te da'uprosi, daza'ratazé wãĩwa prã na. ¹⁹ ãne ma tũ tizadai're ro'o nhipãĩ na te te da'uprosi, tizamo na zama. ĩsamo mono hã wahi ne ĩsamo hã. Tũ wahi 'rã ne na ĩsamo 'rãsutu mono hã. Taha na ma tũ te te dahãzu.

²⁰ Tawamhã dahãiba ré ĩdasi'atarẽme mono hã ĩdadã'ã mono õ hã, 'rãwi dasi'uihã na 're dasisãmri za'ra mono õ di. Zahadu te wa'uburé norĩ ãma si 're dawata za'ra. Te duré zahadu ropoto hãiba 'manharĩ ãma si 're dawata za'ra, danhib'manharĩ nhipse na da te 're ĩrob'manharĩ za'ra mono ãma, êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ ãma, duré êtẽ'ubuzi'a prata 'manharĩ ãma, duré ĩsi'uwazi waipo 'manharĩ ãma, duré êtẽ 'manharĩ ãma, duré wede 'manharĩ ãma. Zahadu da te rẽme mono õ di. Ropoto hãiba 'manharĩ hã te te rob'madã'ã õ nherẽ, duré simipari õ nherẽ, duré morĩ õ nherẽ, te zahadu ãma 're dawata za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono upana. ²¹ Duré zahadu dasipãĩ hã da te sahãri mono õ di. Duré simi'ã, da te sahãri mono õ di. Duré pi'õ na danhimisaihuri hã da te sahãri mono õ di,

duré aibâ na zama. Duré dasiwi romnhimi'uri hã da te sahâri mono õ di. Zahadu dawasété wi 're dasipizari za'ra mono õ di. Õne u'âsi te marĩ ĩwasété na si 're dahâimana za'ra.

Ãne ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'awaihu'u mono hã.

10

Hâiwa âma romhuri'wa hã ĩbaihâ nhinha ĩsyryre te te 're ĩ'râ'ârizé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré sabu, hâiwa âma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã ĩsimiwada'uri pire hã. Hâiwa hawi ma we si'ra, hâiwa'a na ubu ré. Tãiwaipore te duré ĩ'rã nhisiwimhã za. Duré ĩ'ubu hã aiwa bātâ ro'o ne. Duré unhamã ro'o pa ne, ĩza hã. ² Tawamhã ĩbaihâ nhinha ĩsyryre te sōzi haré 're ti'â, tinhib'rata. Tawamhã â poré nhisiwi ma tô tipara nhimire niwĩmhã tipara hã tisã. Ti'a nhisiwi ma tô duré tipara nhimi'e niwĩmhã tipara hã tisã. ³ Tawamhã mreme 'rãihã na te hã. Hu'u zérépa wairõ 'rãihã ne, ĩhârâ hã. Hârâ wamhã, awa'awi ma tô tãiwapsa hã tiwapsa'a za'ra, wapsa'a 'rãihã na. ⁷ na ĩwapsa'a za'ra hã. ⁴ Wapsa'a za'ra wamhã, damreme ne hã wa tô wapa. Taha wa, wa tô ĩmreme za'ra hã te ĩwapari na aré rob'ui'ééré. Tane nherẽ, te ni'wa hã hâiwa hawimhã ĩma tinha, te rob'ui'ééré tō da. Ãne te ĩma tinha:

— Tôã. Rob'ui'ééré tō. Asima si waihu'u, tãiwapsa'a norĩ mreme hã. — Ãne te âma ĩpa'uwati.

⁵ Tawamhã hâiwa âma romhuri'wa hã â nhisiwi ĩsa hã ti'a nhisiwib zama ĩsa hã te ĩ'madâ hã ta hã ma tô hâiwa nho'õmo tinhib'rada hã wẽ, tinhimire niwĩ hã. ⁶⁻⁷ Tawamhã simiwẽ sina, ma tô waihu'u:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono hã za te te ãrob'manharĩzéb da hã sô rowaptâ'â ô di za oto. 7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhimnhihârâzém na simnhihârâ wamhã, te za 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ãma uwaimra, duréihã te te da'ãma sima ãropisutuzé hã dama ãwaihu'u'ô hã. Duréihã tizadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ ma, te te ãropisutuzém na te za oto dama rob'manha. ãne, wa tô sena na awaihu'u, 'Re ãhâimana u'âsi mono nho'a, ãsimiropisutuzém na zama. — ãne ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa para waihu'u, hãiwa ãma romhuri'wa hã, hãiwa nho'ômo tinhib'rada te te ãwê hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ta hã hãiwa 'manharĩ'wa, duré ti'ai 'manharĩ'wa, duré â poré 'manharĩ'wa, duré uburé ãwa 're ãdahâimana za'ra mono poto 'wa.

⁸ Tawamhã hãiwa hawi we te te ãma ãnharĩ 'rata mreme hã wa tô duré wapa. ãne te duré ãma tinha:

— Ma'ãpé, sô aimorĩ, ãbaihã nhinha ãsryre zô, âri da, hãiwa ãma romhuri'wa, sô'a haré tinhib'rada te te 're ãrâ'âri zô. Ô hã hãiwa ãma romhuri'wa, â nhisiwi ãsa hã, ti'a nhisiwib zama. — ãne te sô ãzatô.

⁹ Tawamhã wa tô ãtême sô mo. Sô ãwisi wamhã, wa tô tiwi waptê, ãbaihã nhinha ãsryre hã. Te tiwi waptêrê wamhã, te ãma ti'ru, ãne:

— Ma'ãpé âri, 'rêne da. 'Rêne wamhã, ropĩni ne hã ãsei uptabi za, asadai'rê 'remhã. Tane nherê, oto sômri wamhã, adi'i 'remhã te za anomozé. — ãne ma tô ãma waihu'u.

¹⁰ Tawamhã wa tô oto ti'â, ãsib'rada hawi ãbaihã nhinha ãsryre hã. Te âri wamhã, wa tô ti'rê. Te 'rêne wamhã, ropĩni ne hã sei uptabi di, ãzadai'rê 'remhã. Tane nherê, te sômri wamhã oto, ãdi'i 're,

ma oto ĩnomozé. ¹¹ Tawamhã ni'wa hã te ĩma tinha:

— Te za duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã dama 're ĩsadawa wasu'u mo, dapoto mono bâ za dama 're ĩromhâimana za'ra mono zém na hã, damreme sipo'o mono bâ. Daro mono bâ dama ĩpire za'ra norĩ ma, za 're ĩromhâimana mono zém na zama te za duré dama 're ĩsadawa wasu'u mo. — Āne ma tô ĩma waihu'u.

Āne ĩnhotô 'rowim ne, te ĩ'ab'madâ'â mono hã, duré te ĩ'awapari mono hã.

11

'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ wasu'u

¹ Tawamhã ma tô ĩma sômri ni, wedehu waré ne hã marĩ pibuzé hã. Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô ĩzatô:

— Mo oto aimorĩ ti'ai āma ĩnhorōwa u, wedehu waré ne na, 'ri hã pibui mono da, duré ĩma danhoprubzé nomrizé hã pibui mono da, wedeza ne hã, danhimizama da te ĩma 're ĩzata za'ra mono zé hã. Ma'āpé duré ĩnhorōwa āma, ĩ'āma 're ĩdawata za'ra mono norĩ hã sa'rata za'ra na. ² Tane nherē, 'ri 'wawĩ wa'ra 're, 'ri nho'remhã pibui mono ō di za. Ta hã wa tô pisutu, ĩnhib'a'uwē'ō norĩ si te te āma 're ubumroi mono da. Ta norĩ hã niwapsi te za Zeruzarē āma hã 'ri nho'u ĩwē uptabi āma hã da'āma ai'uté za'ra. Taha wa, te za te te sina dawasi za'ra. ⁴² na a'amo ĩhâimana u te za te te da'āma rowamnarĩ za'ra, 1,260 na bâdâ za da'āma ĩsi'utōrĩzéb u. ³ Taha ré, wa za ĩzadawa wasu'u'wa norĩ hã satōrĩ zahuré, tô 1,260 na bâdâ ĩsi'utōrĩzéb u simi'ē na te te ĩzadawa wasu'u zahuré mono da.

Tawamhã pone'ërebâ zéré 'manharĩ na uza wasété ré, te za tineb zahuré, pê'ëzé uptabi zahuré wa, da te dasiwi 're ïwě'õ pese za'ra mono wa. — ãne ma tô ïma waihu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

⁴ ã norĩ hã azeitona wede ne, te duré 're hâimana zahuré, ï'rãi wa'ui wabre hã ïro'o pese ne, simi'ë na te te dama 're sadawa wasu'u zahuré mono wa. Rob'uiwězém ne, te duré 're hâimana zahuré, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rob'uiwě zahuré mono wa. Uburé Danhib'apito nho'a te 're sima'wara zahuré. ⁵ Tawamhã ni'wa hã te te tãma rob'manharĩ wasété zahuré da nherë, te za tizadai'ré hawi unhamã ro'o na wĩrĩ zahuré. ãne na te za si'utõrĩ ïsitob'ru norĩ hã, te te tãma rob'manharĩ wasété za'ra mono da nherë. ⁶ Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã ïsimipawapto waihu'u pese zém na te za hâiwa pese zahuré, tã ta'a tã da, te te dama sadawa wasu'u zahuré mono sina. Duré te te waihu'u pese zahuré di, te te âwapru zahuré da hã, duré te te sima ïwě zahuré zéb zarina, ti'ai ma, te te nasi ïrob'manharĩ wasété zahuré da hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono u, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, te za ãne te te dama arob'manharĩ zahuré.

⁷ Tawamhã te te sadawa wasu'u zahuré mono pari, te za ropoto siwamnarĩ hã ab're 'rehã hawi ïwatobro hã sô tisusi zahuré, te te 'wapé zahuré da. Tawamhã ropoto siwamnarĩ hã aibã norĩ ma, siptete zahuré wa, te za pãrĩ zahuré. ⁸ Tawamhã 'ri nhi'riti 're za'ëtë ãma, te za taré ïhâiba hã hã tiza'wari zahuré, 'ri nho'õmo za'ëtë ãma, wede nhonhi'rãmi na ïsib'apito za'ra, da te dasiwi ïwĩrĩzém nho'õmo ãma, dama

ĩsa'rese za'ětě ģma. Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi ģma, 're ģdahģimana wasété za'ra mono ne, ģ 'ri nho'u hã. Duré Ezitu na romnhisi ģma 're ģdahģimana wasété za'ra mono ne hã, ģ 'ri nho'u hã. Ąne 'ri nho'õmo zahuré na ģma ģsimiré'ézé hã, Zeruzarē hã. ⁹ Tawamhã da'ahã uptabi na te za ģtēme ubumro zahuré ni, ģhãiba hã hã da te dasiwi 'madã'ã zahuré da, 'ri nhi'riti sa'wari ré. Si'ubdatō bãdã ģne wãiwab u, te za dapoto mono bã dasiwi 'madã'ã zahuré ni, damreme sipo'o mono bã, 're ģdahģimana za'ra mono hã. Te za duré ģma tasi'uwati za'ra ni, da te dasiwi za tō da. ¹⁰ Tawamhã ti'ai ģma daro mono bã 're ģdahģimana wasété za'ra mono norĩ ma hã rowē za'ra di za, ģsada wa wasu'u'wa norĩ hã dã'ã zahuré wa. Taha wa, te za 're dato za'ra. Te za duré danhibzari na tasisawi za'ra ni. ģsada wa wasu'u'wa norĩ hã dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, te te dama 're ropipa zahuré mono ré, dã'ã zahuré wa, te za 're dato za'ra. ¹¹ Tawamhã si'ubdatō bãdã, ģma ģneb zahuré zé wãiwa pari, te za 'Re ģhãimana u'ãsi mono hã ģpē'ēzani hã apã tãma sōmri zahuré, hãiba ré 're neb zahuré da apã. Taha pari, te za oto hãiwi aima'wara zahuré. Sima'wara zahuré wamhã, te za tãma tapahi uptabi za'ra ni, da te ģ'madã'ã za'ra norĩ hã. ¹² Tawamhã 'Re ģhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã te za wa-pari zahuré, hãiwa hawi ni'wai mreme hã. Mreme 'rãihã na te za sō tihãrã zahuré:

— We ane wa'aba, hãimo. — Ąne te za ni'wa hã sō tihãrã zahuré.

Tawamhã ģruiwapari'wa norĩ hã te te 'madã'ã za'ra mono ré, te za hãiwa'a na tizasi zahuré, hãiwa u. ¹³ Tawamhã zasi zahuré wi, awa'awi te za sa'ětě uptabi ti'a sãsã hã watobro. Watobro wamhã,

'ri hã nima norĩ hã te za sina, Zeruzarẽ ãma, 'ri nho'õmo 'remhã 're ãsimasa mono hã. 10 na 'ri 'maiãimana wamhã, te za misi si dawĩ rere'e. Te za durẽ 7 miu na tadã'ã za'ra ni, ti'a sãsã'ã na hã. Tawamhã dadã'ã ãna ãdasi'atarẽme mono hã te za tapahi uptabi za'ra ni. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te za tawata za'ra ni, hãiwa ãma 're ãsãmra mono ãma, simi'manharĩ waihu'u pese uptabi wa.

Ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'awapari mono hã, durẽ te ã'azabui mono hã.

¹⁴ Tawamhã ropipa hã maparane ãpu hã tãibã oto. Tane nherẽ, zahadu si'ubdatõ ãma zõ, te rowaptã. Romhuture di oto, durẽ ropipa ãwatobro da hã. Ma'ãpẽ ãne waihu'u pese za'ra wa'aba.

7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhimn-hihãrãzẽm na ãsimnhihãrãzẽ wasu'u

¹⁵ Tawamhã 7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tõ tinhimnhihãrãzẽm na amnhihãrã. Simnhihãrã wi, hãiwa ãma damreme 'rãihã hã wa tõ wapa. Ãne te nharĩ za'ra:

— Satanasihĩ nhimi'madã, 're danomro mono da, ma tõ da te dasima 're wẽ za'ra arẽ, daro mono bã. Tane nherẽ, ropã te za oto 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimi'madã'ã si 're danomro, Wanhib'apito nhimi'madã hã. Danho'reptui'wa da, te te ãpisutu nhimi'madã'ã zama te za 're dahãimana za'ra oto. Wanhib'apito hã te za tõ te te 're da'ab'madã'ã u'ãsi oto, õne u'ãsi. — Ãne wa tõ wapa, hãiwa ãma damreme 'rãihã hã.

¹⁶ Tawamhã 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho'a tisimasizẽm na ãsi'ubumro norĩ hã ma tõ hi'rãtitõ tãma ana, ãma wata za'ra da. ¹⁷ Ãne te ãma tiwata za'ra:

“Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ìhâimana u'âsi mono, a hã danhipai u asiptete uptabi di. Duréihã marĩ ò ré hã, te 're aihâimana u'âsi mo. Ai'utõrĩ waihu'u ò di. Òne u'âsi te 're aihâimana mo. A hã aiwaihu'u pese zé hã, duré danhipai u asiptetezé hã ma tô oto dama ìhâi'ré, da te oto 're 'madâ'â za'ra mono da. Taha zarina ma tô oto danhipai u da'madâ'â pire na âma ìsâna'ra, âhâna hã. Taha wa, wa ai'âma wawata za'ra ni.

¹⁸ Ai'âma 're ìdawata za'ra mono ò norĩ hã ma tô asada tizahi pese za'ra. Taha wa, ma tô oto ìwa waptârã, asiwi ìda'awẽ'õ pese zéb zarina, dama ìrob'manharĩ wasété zéb da hã.

Ma tô duré ìwa waptârã, dahâimanazéb zarina dama ì'arowairébézéb da hã, uburé adâ'â norĩ ma hã, asimiroti hã te te 're ìwapari za'ra mono ò norĩ hã uburé 're ahâ za'ra mono da, duré uburé asimiroti wapari pese 'wa norĩ ma, tâma 're ab'manharĩ wẽ mono da.

Ma tô ìwa waptârã, asadawa wasu'u'wa norĩ ma, marĩ ìwẽ hã 're anhomri mono da, te te aima 're ìromhuri pese za'ra mono zé wa'râmi. Uburé pese asib'a'uwẽ norĩ ma, marĩ ìwẽ hã 're anhomri mono da, ma tô ìwa waptârã, ai'âma 're ìwata za'ra mono norĩ ma, dama ìpire norĩ ma, dama ìwapu norĩ ma zama.

Ma tô duré ìwa waptârã, ti'ai âma da te 're ìrowasété za'ra mono norĩ hã uprosi da.”

Ãne 24 na dama ìpire za'ra norĩ hã ma tô âma po're pu'u za'ra.

¹⁹ Tawamhã hâiwa âma 'Re ìhâimana u'âsi mono âma 're ìdawata za'ra mono zéb âma hã, ma tô ni'wa hã 'ridawa hã 'ridawa. Te te 'ridawa wamhã, te oto

wedehâ're hã sô'awi 'ri para za. Wedehâ're 're, te êtêpo ï'ui'ééré ré hã da'wa, duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te tinhib'a'uwê ma ïropisutuzéb ui'ééré ré hã. Tawamhã ma tô tâiwapsa hã watobro, tâirãrã'ã zama, tâsi'ubuzi zama. Ti'a hã ma tô duré sãsã'ã. Tãzâ hã ma duré asa'wa, ïpire hã.

Ãne ïnhotô 'rowim ne, te ï'azabui mono hã, duré te ï'awapari mono hã.

12

Pi'õi wasu'u, Satanasihî wasu'u me

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, marĩ hã ma tô hâiwa nho're na sihâi'ré, dama ïsa'rese'ô hã, âma 're ïdatob'uzu za'ra mono hã. Ta hã dama ïwaihu'u'ô hã wa tô 'madâ, pi'ô ïsa hã. Bâtâ ro'o ne na ï'uza hã. ïpara 'rowimhã a'amo te za. Duré 'rãzaza ré te za. ï'rãzaza na hã wasi te aimasa, 12 na. ² ï'ra te duré âma sépu, pi'õi âma. Âma sépu'u wa, te hâzé te, 're sadari.

³ Tawamhã ma duré marĩ hã sihâi'ré, hâiwa nho're na, marĩ ïsa'rese'ô hã. Ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hâiba za'êne hã te za. ïhâiba hã ïhâiba pré. Duré 7 na ï'rã hã. 10 na duré ï'u hã. Powawê ômo ne, ï'ômo za'ra hã. Duré 7 na ï'rã za'ra 'rãzaza hã, danhib'apito 'rãzaza ne hã. ï'rãzaza si'ubuzi na ï'rãzaza za'ra hã. ⁴ Tawamhã tizamo na ma tô wasi hã waibu, hâiwa âma 're ïsimasa mono hã. Ahâ uptabi prã na ma tô waibu, ïsa'ratazé wâiwa prã na. Tawamhã te te waibui wamhã, ti'ai u ma tô sa'êtê sãmra.

Tawamhã pi'ô nho're te za, ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã. Pi'ô te sapa ï'ra zô, waptã'ã wi te te 'rêne da. ⁵ Tawamhã ma tô tãma waptãrã

aibâ na, simiwada'uri nhiptete na za daro mono bâ te te 're ĩda'awada'uri mono da hã. Tawamhã ma tô tiwi âri ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u, danhib'apito simasisizém na 're ĩsãmra mono u, ĩsiré danhib'apito na 're hâimana mono da. ⁶ Tawamhã ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ wi, te pi'ô wara, a'ubuni u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma ĩropese sirômo zéb u, te te tãma ĩpisutuzéb u. Tame hâimana mono ré, te za 1,260 na bâdâ ĩhâimana u te te 'madâ'â, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁷ Tawamhã dasi'wapé, hâiwa nho're âma ma tô watobro. Hâiwa âma romhuri'wa hã Midé na ĩsisi hã, duré hâiwa âma ĩsiré tãma ĩromhuri'wa norĩ hã, te ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hâiba za'êne hã siwi 'wapé. Tawamhã ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô sina ana, hâiwa âma tãma ĩromhuri'wa norĩ me. ⁸ Tane nherẽ, ma tô Midé norĩ hã âma ai'uté za'ra. Taha wa, hâiwa âma 're hâimana waihu'u za'ra mono ô di za oto. ⁹ Tawamhã ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô siwi time ti'ai u, apâ morĩ tô da. Ta hã Satanasi, wanhitob'ru. Ta hã duréihã wahi na ĩsihâiba. Uburé tizadawa nhipese na te te 're ĩda'a'rãmi mono, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa para newa, ti'ai âma daro mono bâ. Tawamhã wa'uburé norĩ zama ĩsib'a'uwẽ zama ma tô ĩsiré siwi sãmra ti'ai u, apâ si'aba're tô da.

Âne wa tô te ab'madâ'â, ĩnhotô 'rowim ne.

¹⁰ Tawamhã wa tô duré ni'wai mreme hã wapa. Mreme 'rãihã na te tinha:

— 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô oto wa'anho'reptuzém na wama âma uwaimra, wanhitob'rui wi. Danhib'apito na siptete na te te 're ĩda'ab'madâ'â mono zé hã ma tô duré dama hâi're oto. Duré Danho'reptui'wa da, te

te ĩpisudu hã te duré ĩsiré te te 're da'ab'madâ'â oto, waihu'u pese na. Wasiré ĩsazei'wai âma, awẽ sidâpâsi simizazâri âna ĩwasédé hã te te âma 're ĩ'aza'ra mono hã ma tô oto 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã sihawĩ time hãĩwa hawĩ, ti'ai u, Wa'uburé hã. ¹¹ Pone'ërebâ hã dazada ĩdâ'ázéb zarina, ma tô wasiré ĩsazei'wa norĩ hã âma ai'uté za'ra, Satanasihi âma. ĩwasu'uwẽ hã sena na te te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zém na zama, ma tô âma ai'uté za'ra. Duré da te 're 'ruiwapari za'ra mono wa, dawĩ 're sihãĩba zawĩ za'ra mono ô di, 're dâ'â tô za'ra mono da. Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi sipizari âna, ma tô duré Satanasihi âma ai'uté za'ra. ¹² Taha wa, ma'âpé 're ato za'ra wa'aba mono, hãĩwa âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. Tane nherẽ, ti'ai âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za, â poré na 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma zama. E marĩ wa. Wa'uburé hã sahi uptabi na atême morĩ aba na dâ'âsina, ti'ai u. Ti'ai âma te te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono da, za 're ĩhâimana hutu mono zém na te te sina waihu'u wa, ma tô tizahi pese. Taha wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. — ãne te ni'wa hã tinha, mreme 'rãihã na.

¹³ Tawamhã ho'orã hãĩba ne ropoto siwamnarĩ hãĩba za'êne hã hãĩwa hawĩ da te ĩme na siwaihu'u wamhã, ma tô pi'ô zarina 're mo, aibã na ĩ'ra tãma ĩwaptã'ã zarina. ¹⁴ Tane nherẽ, ma tô si'ômo wawẽ paihi hã ĩsaripi ré hã pi'ôi ma za ni, a'ubuni u 're ĩsãmra mono zéb u, âma wara da, tô ôme, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma ĩropese sirômo zéb u. Tame te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're

'madâ'â, si'ubdatō wahum nhipai u wāiwa, ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarĩ wi. ¹⁵ Tawamhã ho'orā ne hã ma tô â hã tizadai'rê hawi sa'wa pi'ō zarina, â pré da, â te te 'mapraba da. ¹⁶ Tane nherê, ti'a hã ma tô pi'ōi âma aime. Ti'a hã ma tô si'ridawa, â zô, â hã ãwa a'a da. Tawamhã ma tô â hã ãwa ti'a'a tô, ho'orā hāiba ne tizadai'rê hawi pi'ō zarina te te ãsa'wari hã. ¹⁷ Tawamhã ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô pi'ō da tizahi pese, tiwi simani wa. Taha wa, ma tô ãsihudu norĩ zô mo, te te 'wapé za'ra da. E 'wam norĩ hã te wasu'u, ãsihudu norĩ hã. Ta norĩ hã 'Re ãhāimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ãwapari pese za'ra mono, duré tô sena na Zezusihi zazei'wa na 're ãsiwasu'u za'ra mono, te wasu'u. Ta norĩ zô te mo, ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarĩ hã te te 'wapé za'ra da. ¹⁸ Tawamhã te oto ta hã â poré zaihá na za, supara'rê wa.

Ãne ãnhotō 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã, za ãromhāimana mono zém na hã.

13

Ropoto siwamnarĩ pipa zahuré wasu'u, â 'row-imhã, duré ti'ai 'rowimhã

¹ Tawamhã wa hã wa tô duré sabu, â 'rowi ropoto siwamnarĩ hã â hawi watobro ré. ãhāiba misi nherê, 7 na ã'rã hã. Duré 10 na powawê ômo ne, ã'ômo mono hã. ã'ômo na hã danhib'apito 'rãzaza si'ubuzi ne ré, te ômo 'rãzaza ré aimasa, 10 na. Duré ã'rã mono na rob'ui'ére za'ra ré hã aiwa 'Re ãhāimana u'âsi mono newa, 'Re ãhāimana u'âsi mono wamri na ãsiwaptêrê ui'ére wasédé hã.

² Duré ãhāiba hã, hu'u hāiba ne. ãpara hã robzahi

para ne hã ursu para ne. Duré ãsadaí'ré hã, aiwa hu'u zérépa zadai'ré ne, ãsadaí'ré hã. Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã, Satanasi hã ma tô tinhiptetezé hã tâma tisõ, ãsadaíwa para siré te te da'ãma 're romhuri wasété zahuré mono da, ãsimiromhuri waihu'u pese zém na. ³ Tawamhã misi ã'rãĩ ãma hã ã'u'a ré hã da te wĩrĩ wa, ã'wa're ne hã. Tane nherẽ, ã'wa're hã ma tô tâma ato. Taha wa, daro mono bâ uburé 're ãdahãimana za'ra mono hã ma ãma tatob'uzu za'ra ni. Ma duré ãma sasõmri za'ra ni, ãsimiwada'uri na. ⁴ Ma tô duré ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ ãma tawata za'ra ni aihĩni, â hawi ropoto siwamnarĩ ma, tinhiimi'manharĩ waihu'u pese zé hã te te tâma sõmri wa. Tane ma tô duré â hawi ropoto siwamnarĩ ãma tawata za'ra ni. ãne te ãma tawata za'ra ni:

— E 'wa hã ãsine hãimana waihu'u pese bâ. E 'wa hã ãsiptete wabzu'wa pâ. — ãne te ãma tawata za'ra ni, daro mono bâ da'ahã na.

⁵ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã, te 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã wa'ẽi wasété, 'rãwi waihu'u pese na sina wata dã'ãsina. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te sadawa uwati õ di. Ma tô duré tâma waprosi, dama pire na te te da'awada'uri wasété mono da a'â, 42 na a'amo ãsisõré mono u. ⁶ Taha ré, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã wa'ẽi wasété tô, ãsisi na zama. 'Re ãsãmra mono zém na ma tô duré timreme wasété, duré hãíwa ãma 're ãhãimana za'ra mono norĩ ãma zama. ⁷ Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô duré tâma waprosi, â hawi ropoto siwamnarĩ ma, ãsib'a'uwẽ te te 'wapé za'ra da, te te ãma ai'uté za'ra da, ãsib'a'uwẽ norĩ ãma. Ma tô duré tâma waprosi, simiwada'uri wasété nhiptete sina te te 're da'awada'uri mono da, dapoto mono

bâ, duré damreme sipo'o mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono hã. ⁸ Tawamhã ti'ai âma daro mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norĩ hã te za âma 're dawata za'ra, da'ahâ uptabi na. Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã âma 're wata za'ra mono õ di za, ïbaihã na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ïsimi'wara mono zém na ïsisi 're ïsimi'wara mono norĩ hã. Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te ropoto mono õ ré, danhisi na te te âma ïrob'ui'éré za'ra hã ã ïbaihã hã, Pone'ërebã, da te dasiwi ïwĩrĩ te hã.

Âne za ïromhâimana mono zém na ïnhotõ 'rowim ne, te ï'azabui mono hã, duré te ï'awapari mono hã.

⁹ Ma'âpé, aipo're 'repu'u ré za'ra wa'aba wamhã, wapari pese za'ra wa'aba. ¹⁰ Ni'wa hã ïsazei'wai wamhã, dazazéb 're da te 're séme mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dawí 're sawí za'ra mono õ wamhã, te za tô da te 're sé. Duré sib'ézé 'wapa na da te 're simroi mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dawí 're sawí za'ra mono õ wamhã, te za tô da te 're simro. Âne da nherẽ, te za sipizari âna âma 're nomro, 'Re ïhâimana u'âsi mono âma.

¹¹ Tawamhã wa tô duré sabu ropoto pipa hã, ti'ai hawi ïwatobro hã. Maparane ï'u hã, pone'ërebã 'rare õmo ne hã. Tane nherẽ, ïmreme hã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ mreme ne, ïmreme hã.

¹² Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhuri, ti'ai hawi ïwatobro hã. ïsadawa para te te 're da'awada'uri pese, ti'ai âma daro mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norĩ hã â hawi ropoto siwamnarĩ âma 're dawata za'ra mono da, ï'rãĩ âma ï'u'azé tãma ïsitob âma. ¹³ Tawamhã ti'ai hawi ropoto pipa hã ma tô te te 're aromhõsi, marĩ ïwaihu'u'õ na, dama ïsa'rese'õ na. Hãiwa hawi un-

hama ro ïwaptã'ã na ma tô datõmo nho'a romhõsi.
14 ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô tãma waproši, â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhõsi mono da. ãne ma tô tinhimiromhõsi na dama 're sadawa nhipese, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para newa, ti'ai âma daro mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norĩ ma hã. Ma tô duré dama ti'ru, romhâiba, da te dasiwi 'manharĩ da, â hawi ropoto siwamnarĩ hâiba na, sib'ézé 'wapa na da te dasiwi wĩrĩ nherẽ, apâ ïhâiwa'utu hâiba na. 15 Tawamhã romhâiba hã da te dasiwi 'manharĩ parimhã, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ti'ai hawi ropoto pipa ma waproši, romhâiba ma, ïpẽ'êzani te te tãma sõmri da, mreme ré oto 're morĩ da, duré romhâiba âma 're ïdawata za'ra mono õ norĩ hã te te 're anhimroi mono da, ti'ai hawi ropoto pipa hã. 16 Tawamhã ti'ai hawi ropoto pipa hã ma tô te te da'awada'uri, da te dasima waproši za'ra da, ni'wam norĩ hã ïsib'rata nhimire niwĩ da te sib'rata ui'ére za'ra mono da, duré ni'wam norĩ hã ï'uihâi mono na da te uihâ ui'ére za'ra mono da. Tawamhã ma tô da te a'ui'ére tô, daro mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono hã, dama ïwapu mono bâ duré dama ïpire mono bâ, duré danhibro pese mono bâ, duré danhibrob'õ mono bâ, duré dapawa'âbâ ãna dawada'uri zarina si da te dama 're ïromhuri za'ra mono bâ, duré dawada'uri ãna dasi'uihâ na 're ïdahâimana za'ra mono bâ. Da'upsâtã mono bâ ma tô da te da'ui'ére za'ra. 17 Tawamhã danhib'rata ui'ére õ nherẽ, da'uihâ ui'ére õ nherẽ, da te 're rob'uipra waihu'u za'ra mono õ di. Duré da te 're rowede waihu'u za'ra mono õ di. Â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na da'uihâ ui'ére hã, duré danhib'rata ui'ére hã, ïsisi

za'ratazé hã. ãne wa tô te awaihu'u, ãnhotô 'rowim ne.

¹⁸ A norĩ wa'wa hã ai'maiwaihu'u pese aba wamhã, ma'ãpé ãsisi za'ratazéb ui'ére hã 'mai-waihu'u aba, ãwasu'uzé hã. 666 na ãsisi za'ratazé hã danhisi za'ratazém na ãsisi hã te wasu'u.

14

'Re ãhâimana u'âsi mono, ãwasété hawi te te ãwa'âbâ za'ra norĩ nho're wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, Pone'ërebâ hã wa tô sabu, da te dasiwi ãwĩrĩ hã. Si'ã na êtê 'rãihâ nhisiwi te za. Duré 144 miu na dahâiba hã te ãsiré aimasam ni, ãsisi na ã'uihã ui'ére ré mono hã, duré ãmama nhisi na zama ã'uihã ui'ére mono hã. ² Tawamhã wa tô duré wapa, hãiwa hawi ni'wai mreme hã. Á'a'a 'rãihâ ruru'u ne, ãmreme hã. Duré tâiwapasa za'êtê rãrã'ã ruru'u ne, ãmreme hã. Rowamreme'wa, tin-himirowamremezém na te te 're ãrowamreme za'ra mono ne, ãmreme hã. ³ Tawamhã 144 miu na ãhâiba za'ra norĩ hã te danhib'apito simasisizém nho're asôré, maparane si'uiwa na ropoto na ãhâiba norĩ nho'reb zama, duré dama ãpire za'ra norĩ nho'reb zama. Tinho're ãtém na te tinho're za'ra, dama ãsa'rese'ô na. ã norĩ si 're ãdanomro wasété mono zém hawi, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te ãwa'âbâ za'ra norĩ si te te waihu'u pese za'ra di, ãsô're hã. ⁴ ã norĩ hã ma tô 're si'madâ'â pese za'ra, 're siwasété tã za'ra mono da, pi'ô na 're ãdanhimisaihuri za'ra mono ô ne. Duré pi'ô za'rese'ô'wa 're ãhâimana za'ra mono ne, ma tô 're si'madâ'â pese za'ra. Pone'ërebâ nhirã zarina si ma tô 're nomro. Ta norĩ si ma tô 're ãdanomro wasété mono zém hawi wa'âbâ za'ra. Ta norĩ hã ma tô 'Re ãhâimana u'âsi

mono ma sisõmri na'rata za'ra, Pone'ërebâi ma zama. ⁵ Duré 're sadawa nhipese za'ra mono õ di. Duré ïwaséde hã sena na da te ãma 're sa'ra waihu'u mono õ di, ïwẽ na si 're hâimana za'ra mono wa.

Si'ubdatõ hâiwa ãma romhuri'wa norĩ nhimirowasu'uzé wasu'u

⁶ Tawamhã wa tô duré 'madâ, hâiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa hã. Hâimo uptabi te 're wara. ïwasu'uwẽ hã te dama 'mahâ, ïsi'utõrĩ'õ hã, dapoto mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norĩ ma, duré damreme sipo'o mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norĩ ma. ⁷ ãne te mreme 'râihã na te te dama 'mahârâ:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã 're wazé pese za'ra wa'aba mono. Duré wẽ uptabi wa, ãma 're aiwata uptabi za'ra wa'aba mono. Ma tô ïwa waptârã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te da'ãma ï'arowairébézéb u da hã, uburé pese. Taha wa, te za Ropoto'wai ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, hâiwa 'manharĩ'wai ãma, duré ti'ai 'manharĩ'wai ãma, duré â poré 'manharĩ'wai ãma, duré ub're 'manharĩ'wai ãma. — ãne te hâiwa ãma romhuri'wa hã te te dama hâiba 'ru 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ãma 're dawata u'âsi za'ra mono da.

⁸ Tawamhã te duré ïsãna'remhã 're wara, hâiwa ãma romhuri'wa hã ïhâiba amo hã. ãne te duré ta hã te te rob'mahârâ:

— Ma tô daré ai'utõ. 'Ri nho'õmo za'ene hã ma tô daré ai'utõ, Babironiza hã. Ma tô uprosi ni. Ásipãrĩ na si pi'õ hã 're ïsai mono hã te za tihâiba amo norĩ ma ti'ru, ïsiré te te âhuri wa, si'rã idi'iti pese za'ra da, ïsiré. Tane ma tô Babironiza ãma 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã te te 're dawada'uri za'ra daro mono bâ, da'rã idi'iti wa, siwa'ru 're

ĩdanomro mono ne, ĩsine 're danomro wasété mono da. Taha wa, ma tô daré ai'utô, Babironiza hã. — Āne te hãiwa āma romhuri'wa ĩsāna'remhã te te rob'mahārã.

9-10 Tawamhã si'ubdatô āma hãiwa āma romhuri'wa hã te duré 're wara, hãimo uptabi, maparane nhana're ĩwatobro hã. Āne te duré ta hã mreme 'rãihã na te te rob'mahārã:

— Ni'wa hã â hawi ropoto siwamnarĩ āma 're wata mono wamhã, duré ĩhãiba 'manharĩ na romhãiba āma 're wata mono wamhã, duré ĩsisi na uihã ui'ééré ré 're morĩ wamhã, duré sib'rata ui'ééré ré 're morĩ wamhã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimihâzé ĩpire uptabi hã te za te te 're sêpata. Ni'wa hã âzé te za dama ti'ru, â na ĩwazari'ô hã ĩsé pire uptabi hã te te hã'rêne da. Te te hã'rêne wamhã, ti'uihã idi'iti na, te za sêpata. Tane, ropoto siwamnarĩ āma 're ĩwata za'ra mono norĩ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimihâzé ĩpipa uptabi hã te za te te 're sêpata za'êtê uptabi za'ra, tâma wê'ô pese za'ra wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma hã. Unhama ro'o na te za te te 're robzêpata za'ra, êtê ro'o nhizédé uzé pire na, ĩsi'utôĩ'ô na. 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, hãiwa āma romhuri'wa norĩ nho'a, te za te te 're robzêpata za'êtê za'ra, Pone'êrebâ nho'a zama. 11 Tawamhã unhama ro'o nhizé hã te te āma 're ĩrobzêpata za'ra mono nhizé hã te ône u'âsi 're sizédé 'rãti u'âsi, hãimo. Unhama ro hã ro'o nhimizazâri waihu'u ô di, â hawi ropoto siwamnarĩ āma 're ĩwata za'ra mono norĩ ma hã, duré ĩhãiba 'manharĩ na romhãiba āma 're ĩwata za'ra mono norĩ ma hã, duré ĩsisi na ĩ'ui'ééré za'ra norĩ ma hã. Ône u'âsi te ã norĩ hã robzêpata wi 're wairébé waihu'u mono āna, te te 're robzêpata

u'âsi za'ra. — ãne te si'ubdatô ãma hâiwa ãma romhuri'wa hã te te rob'mahârâ.

Ãne ãnhotô 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

¹² ãne hã za 're romhâimana mono dâ'âsina, te za 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê hã sipizari ãna 're hâimana nhiptete za'ra, ãsimiroti te te 're ãwapari pese za'ra mono hã, Zezusihi ãma si 're ãnomro mono hã.

¹³ Tawamhã wa tô duré wapa, hâiwa hawi ni'wai mreme hã. ãne te ãma ti'ru:

— Ma'ãpé, ãne ãma rob'ui'ére: “Ãhãna te ãwaihu'uzém hawi, ni'wam nori hã Wanhib'apito ma, te te 're romhuri zawéré za'ra mono ré, 're dâ'â za'ra mono wamhã, tãma 're rowê uptabi za'ra mono di za.”

Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono pê'êzani hã ma ãma saze, timreme na. ãne ma ãma saze: “Tane tô. Tãma 're rowê uptabi za'ra mono di za tô. Simi'ê na tinhimiromhuri wê ré, te za hâiwa u'ãré 're sisisi. Taha wa, te za oto romhuri na tisiwasudu hã sahâri za'ra.” ãne 'Re ãhâimana u'âsi mono pê'êzani te te ãma ãsazezê hã. ãne te za ãma ãrob'ui'é. — ãne ma tô ãma ti'ru, te ãma rob'ui'ére da.

Ti'ai ãma roptehârizém na, ãma ãsimiré'ézé wasu'u

¹⁴ Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, hâiwa'a hã te za. ãsisiwimhã aibã hã te nhamra, ti'ai ãma dasiré ãpodo hã êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ na 'rãzaza ré. Roptehârizéb ré zama te nhamra, ã'wa pese ré. ¹⁵ Tawamhã hâiwa ãma romhuri'wa hã ãhâiba amo hã ma tô hâiwa ãma 'Re

ĩhâimana u'âsi mono 're ĩsãmra mono zém hawi watobro, 'ri 'rãihâ hawi. Watobro wamhã, te mreme 'rãihâ na 'mahâ, hãiwa'a na ĩsãmra hã. Āne te 'mahâ:

— Ti'ai āma daro mono bâ ma tô rob'rãi're pese. Ma tô ĩwa waptârã, ĩroptehâri mono zéb da hã. Taha wa, ma'āpé roptehâri mono, asimiropthêrizém na. — Āne ma tô hãiwa āma romhuri'wa hã tãma ti'ru, āma ĩromnhimire'ézém na, rob'rãsutuzém na hã. Ti'ai āma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ ubumrozé hã te wasu'u, roptehârizé hã.

¹⁶ Tawamhã hãiwa'a na ĩsãmra hã ma tô te te roptehâri tô, daro mono bâ tinhimiroptehârizém na.

¹⁷ Tawamhã wa tô duré 'madâ, hãiwa āma romhuri'wa hã aimawi hã. Hãiwa āma 'Re ĩhâimana u'âsi mono 're ĩsãmra mono zém hawi ma duré watobro, 'ri 'rãihâ hawi. Roptehârizé hã te duré ta hã 're ti'ã, tinhib'rata.

¹⁸ Tawamhã ma tô duré hãiwa āma romhuri'wa aimawi hã watobro, wedeza ne hawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Ta hã wedeza ne na unhamã 'madâ'ã'wa. Ta hã roptehârizé te te 're ĩ'rã'ãri hã te 'mahâ. Āne te 'mahâ:

— Ma'āpé, uwa 'ru 'rã hã anhimizuhâri mono, daro mono bâ 're ĩsimnhatã mono hã. Asimiropthêrizém na te za oto ĩ'anhimizuhâri mo, 'rã prédu mono wa. — Āne te tãma ti'ru.

¹⁹ Tawamhã hãiwa āma romhuri'wa hã ma tô te te anhimizuhâri tô, uwa 'ru 'rã hã daro mono bâ, ti'ai āma hã. Te te anhimizuhâri mono wamhã, ma tô te te anhamra êtê're 're, ĩwa'u zô, dapara na da te 're ĩwati za'ra mono zéb 're. ²⁰ Tawamhã uwa 'ru 'rã, êtê're 're te te anhamra mono wamhã, ma tô a'rãiwati, ĩwa'u zô. 'Ri nho'ômo nhiti da te

're ĩwati za'ra mono zéb 're, ma tô a'rãiwati. Te te awati wamhã, dawapru na ĩwa'u hã tawamhã, ma tô puru, êtẽzapu'u hawi. Pu'u wamhã, â wara tete ne te tipraba, dawapru na ĩwa'u hã. 300 na ti'ai pibuzéb zarina te tipraba, dawapru hã. Duré misi ĩpibuzé wãíwa, ma ti'â'masisi hãimo, â 'rehâ prã na. ãne 'Re ĩhãimana u'âsi mono, 're ĩdahãimana wasété za'ra mono norĩ ahârizém na ãma ĩsimiré'ézé hã.

ãne ĩnhotô 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hã, duré te ĩ'awapari mono hã, za ĩromhãimana mono zém na hã.

15

7 na hãíwa ãma romhuri'wa norĩ hã, oru 'manharĩ na u'awi ré ĩsimasabzé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré marĩ hã sabu, hãíwa nhirôtô na dama ĩsa'rese'ô hã ãma 're ĩdatob'uzu za'ra mono hã. Hãíwa ãma romhuri'wa norĩ hã 7 na te aimasa. Ta norĩ ma, ma tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã pisutu, 7 na rob'manharĩ pipa mono hã, ĩrẽme ma te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da. ã norĩ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimi'ahârizéb 'rãsudu, te wasu'u.

² Tawamhã wa tô duré sabu, â poré ne hã. Simhi ĩsarob'a uptabi ne hã â hã, unhama ro'o na ĩwazari ré hã.

Tawamhã wa tô duré sabu, â hawi ropoto si-wamnarĩ ãma te te ãma ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã, tô ôhõ ãma 're ĩwata za'ra mono ô norĩ hã. Taha nhisi hã danhisi za'ratazém na ĩsisi hã. ĩhãiba na romhãiba ãma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã wa tô duré sabu za'ra. Ta norĩ hã te aimasa, simhi ĩsarob'a ne â poré zarob'a 'rata. Rowamremezéb ré te aimasa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te tãma ĩsõmri za'ra ré.

³ Te duré tizadawa'a'a, Mozésihi nho'rezém na, 'Re

ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa nho'rezém na, Ezitu hawi ĩsib'a'uwẽ norĩ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dawĩ ĩsõ'reptu za'ra zém na. Te duré tizadawa'a'a, Pone'ẽrebâ te te 're ĩda'anho'reptui mono zém na. Āne te āma tizadawa'a'a:

“Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, aiwaihu'u pese uptabi di.

'Re ĩ'ab'manharĩ mono zé hã wẽ uptabi di.

A hã daro mono bâ uburé pese Danhib'apito.

Tô sena uptabi na si te dama 're ĩ'aroti wẽ uptabi mo. Upai āna, te duré 're ĩda'ab'madâ'â wẽ mo.

⁴ Wanhíb'apito, dama aipire uptabi wa, te da te dasiwi 're aiwazé.

Uburé pese, te da te 're aiwasu'u wẽ za'ra, danhipai u pese, aiwẽ uptabi wa.

Aiwétési tô sena aiwẽ uptabi hã.

Daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã te za we ai'āma 're dawata u'âsi za'ra, upai āna dama 're ĩ'arob'manharĩ wẽ mono zé hã da te 're 'madâ'â za'ra mono wa.”

Āne te tizadawa'a'a, â hawi ropoto siwamnarĩ āma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã.

⁵ Taha parimhã, wa tô duré sabu, hâiwa āma 'Re ĩhâimana u'âsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zé hã, 'ri paramhã 'ri 're wa'wa āma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 're ĩsāmra mono zé hã. Ni'wa hã ma tô 'ridawa hã 'ridawa. ⁶ Tawamhã ni'wa te te 'ridawa wamhã, ma tô ⁷ na hâiwa āma romhuri'wa norĩ hã tô õ norĩ hã wairé 'ri para hawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisutu za'ra norĩ hã rob'manharĩ pipa na te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da. Uza hâirã ré ĩhâ si'ubuzi ré ma wairé, duré êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na sõ'utu wa'rãmi ré. ⁷ Tawamhã maparane si'uiwa na, ropoto na ĩhâiba norĩ siré hã

misi ma tô 7 na hâiwa âma romhuri'wa norĩ ma sômri za'ra, oru 'manharĩ na u'awi hã, 7 na ãhâiba za'ra hã. U'awi hã uwa 'ru 'rãi wa'u ãsé pire ré hã. Uwa 'ru 'rãi wa'u ãsé pire hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimihâzé, te wasu'u. ⁸ Tawamhã hâiwa âma 'Re ãhâimana u'âsi mono âma 're ãdawata za'ra mono zéb 'remhã ma tô romnhizé hã rob'utõ, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimirowa'a za'etê hawimhã. Tawamhã 'ri para u 're danhisisi waihu'u mono õ di za, a'â. 7 na rob'manharĩ pipa na hâiwa âma romhuri'wa norĩ te te dama 're rob'manharĩ 'rãsutu za'ra mono parip si, te za 're danhisisi.

Âne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã, za ãromhâimana mono zém na hã.

16

U'awi 're, uwa 'ru 'rãi wa'u ãsé na 'Re ãhâimana u'âsi mono, 7 na te te dama ãrob'manharĩ pipa mono zé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré wapa, 'Re ãhâimana u'âsi mono mreme hã, ãmreme 'rãihã hã hâiwa âma, âma 're ãdawata za'ra mono zém hawi. 7 na hâiwa âma tâma ãromhuri'wa norĩ ma, te rob'ru za'ra. Âne te tâma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'rêi wa'aba ti'ai u, 7 na u'awi hawi ãnhimihâzé hã sa'wari za'ra wa'aba mono da. — Âne te tâma rob'ru za'ra.

² Tawamhã hâiwa âma romhuri'wa hã ãmorĩ'rata uimrehêne ma tô mo, ti'ai u. Tĩnhĩ'u'awi wamhã, ma tô te te sa'wari ti'ai wa, daro mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma tô da'wa're ãwasété uptabi hã duré ãsé uptabi hã te te daduri, â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ã'ui'ééré ré mono norĩ

hã, ãhãiba 'manharĩ na romhãiba ãma 're ãwata za'ra mono norĩ hã.

³ Tawamhã ãmorĩ'rata nhana'remhã ma tô duré hãwa ãma romhuri'wa hã tinhi'u'awi wamhã, te te sa'wari ãi ba, ã poré mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma âwapru, ã poré mono bâ. Adâ'â wapru si'u'êtê ne na, ma te te âwapru. Ma tô duré si'utõrĩ, ã 'rowi uburé pese 're ãnomro mono hã.

⁴ Tawamhã si'ubdatõ ãma hãwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã, te te sa'wari, ãi ba, panho'õmo mono bâ, duré ub're mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma duré âwapru. ⁵ Tawamhã wa tô wapa, hãwa ãma romhuri'wa hã, ã mono bâ, ã 'madâ'â'wa hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata, ãne:

— A hã tô sena te marĩ na upai ãna ã'uwaibaba si dama 're ã'arowairébé mo. A hã 're aiwasété mono õ. Marĩ õ ré hã te 're aihãimana u'ãsi mo. Ai'utõrĩ waihu'u õ di. Õne u'ãsi te 're aihãimana mo. ⁶ 'Re ãdanomro wasété mono norĩ hã ma tô asib'a'uwẽ norĩ te te 're simro, asadawa wasu'u'wa norĩ zama. Ma tô te te 're wapru pu'u za'ra. Taha wa, ma tô ãwa'rãmi dawapru hã tãma ã'anhomri mo, õhõ si da te 're ãhuri mono da. ãbare ma tô rowasédé hã sô tiwatobro za'ra tô. — ãne te ãma tiwata, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma, ãsimi'manharĩzém na.

⁷ Tawamhã wa tô duré wapa ni'wai mreme hã, wedeza ne hawi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Te duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma tiwata, ãne:

— Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, tô sena aiwaihu'u pese uptabi di. Marĩ na upai ãna te ã'uwaibaba si dama 're ã'arowairébé mo, sena na. — ãne te ãma tiwata.

⁸ Taha pari, hâiwa âma romhuri'wa hã maparane si'uiwa na âma ma tô duré ta hã tinhi'u'awi wamhã sa'wa, bâtâ nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô titômo wa'ro pese. Taha wa, ma tô te te dahâiba zata, bâtâ tômo wa'ro zé pire hã. ⁹ Ma tô te te dahâpré pese. Tawamhã ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã 'ruiwapti za'ra ni, rob'manharĩ pipazém na te te dazada âma 're rowairébé mono wa. Tane nherẽ, dawasété wi dasipizari za'ra ô di. Duré siptete uptabi nherẽ, 'Re ãhâimana u'âsi mono âma 're dawata za'ra mono ô di.

¹⁰⁻¹¹ Tawamhã ãmrotô âma hã ma tô hâiwa âma romhuri'wa hã tinhi'u'awi wamhã sa'wa, ropoto siwamnarĩ â hawi ãwatobro simasisizém nhisiwi, danhib'apito simasisizém ne nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô robra hã watobro, ropoto siwamnarĩ nhimi'madâ'â norĩ, 're ãhâimana za'ra mono zéb âma. Tame te dahâzé hã sépata za'êtê za'ra ni. Dahâzé te, te da'wa na 're dasisoto ubu'iti za'ra. Tawamhã te duré 'Re ãhâimana u'âsi mono âma wasété uptabi za'ra ni, hâiwa âma 're ãsâmra mono âma, dahâzé da te sépata za'êtê za'ra 'ru te, da'wa're te te daduri mono 'ru te zama. Tane nherẽ, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono ô di.

¹² Tawamhã ãmropâ âma hâiwa âma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã sa'wa, Eprati na panho'ômo za'êtê nhisi nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô ti'â'ré. Bâtâ pusizém hawi darob amoi hawimhã dama ãpire norĩ hã, tisiré da'wapéi'wa norĩ zama â 'ré na te te saprĩ za'ra da, ma tô ti'â'ré. ¹³ Tawamhã wa tô duré sabu, si'ubdatô wa'uburé norĩ hã, ãwasété norĩ hã. Uti hâiba ne ãhâiba za'ra hã. Ropoto siwamnarĩ zadai'ré mono hawi, ma tô misi si wairé, ho'orã

hâiba ne ropoto siwamnarĩ hâiba za'êtê zadai'rê hawi, duré â hawi ropoto siwamnarĩ zadai'rê hawi, duré ti'ai hawi ropoto pipa zadai'rê hawi. Ti'ai hawi ropoto pipa hã, ta hã 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi ô 'wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimipisutu newa sadawa nhipese na te te 're ãda'a'rãmi mono. ¹⁴ Ta norĩ hã si'ubdatô wa'uburé norĩ hã simiromhõsi waihu'u pese za'ra di. Ta norĩ hã niwamhã te za ropé daro mono bâ, dama ãpire za'ra mono zô, da'wapéi'wa norĩ zô zama te te ubumroi mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te siwi 'wapé da. Æ hã bâdâ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimipisudu, danhipai u bâdâ ãpire hã.

¹⁵ Tawamhã âne danhotô 'rowim ne, da te 're ãrosawêrê za'ra mono ne, te azabui mono ré, wa tô Zezusihi mreme hã wapa, tizazei'wa norĩ te te ãpo're pu'uzé hã. Æne te tinha: “Ma'ãpé, aipo're pu'u za'ra wa'aba. ãsimisaihuri zô 're danhimipari za'ra mono ô nherê, danhorôwa u 're ãsisisi mono ne, wa za wei mo apâ. Até ni'wa hã tisiwadi zô simipari wamhã, sôtô âna te za sô rob'madâ'â u'âsi. Tawamhã ã'uza hã te za ã'rata nomro 'râwi, ãsiwadi hã we ãtême wisi wa, si'aba'rê na te te sisada âri su'u da, âma si'uza da. Tane asimiza'rese sina, ãzô 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ãmorĩ wamhã, aima 're rowê uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ni'wa hã datômo nho'a ai'uréiwi 're morĩ wa, 're ãsisé mono ne, ãma aséb za'ra wa'aba tô da, asimiza'rese sina ãzô 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ãmorĩ wamhã, aima 're rowê uptabi za'ra wa'aba mono di za.” Æne Zezusihi nhimiroti hã.

16 Tawamhã wa'uburé norĩ hã ma tô oto ubumro, dama ãpire za'ra norĩ hã, dama ãpire norĩ siré, da'wapéi'wa norĩ zama. Amadedo na zudezu norĩ mreme na romnhisi ãma ma ubumro.

17 Tawamhã da'rãirême hã 7 ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã sa'wa, hãiwa nho're 're ãromhãimana mono nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb 're, danhib'apito simasisizém hawi te tinha, mreme 'rãihã na:

— Tãibã za oto. ã hã, da'rãsutu'wa. — ãne te tinha.

18 Tawamhã tãiwapsa hã ma tô watobro, tãirãrã'ã zama, tãsi'ubuzi zama. Ti'a hã ma tô duré sãsã'ã, sa'êtê uptabi. Niwamhã ãne hã 'maiwatobro ô di, dapoto na'rata hawimhã, ti'a sãsã hã. 19 Tawamhã Babironiza na 'ri nho'õmo za'êtê nhisi ãma, ma ti'a sãsã'ã na ti'a sipo'o. Si'ubdatô ma tô ãma aiwã. ãne ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tinhimĩ'ahãri pipa zém na te te dama arob'manharĩ, Babironiza ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ ma. 'Re ãdahãimana wasété za'ra mono zé hã tiwi simani ô di. Taha wa, uwa 'ru 'rãĩ wa'u ãsé pire hã da te 're huri mono wa, da te 're ãsépa za'ra mono ne, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiházé hã da te 're sépa za'ra. Duré daro mono bã 'ri nho'õmo mono bã ma duré ropsisa'wari. Uburé ma ropsi'utõrĩ pese, 'ri nho'õmo mono bã. 20 Rob'ré za'iti zama ma uburé pese sisa'wari. ã si ma tô te te sina sinarĩ. Duré êtê 'rãihã 're ãsimasa mono zama ma rere'e, uburé pese. 21 Duré tâzã hã ãsa'êtê uptabi hã ma danhisiwi sisa'wari. ãnhama pibuzé hã 35 na. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã

tinhimirob'manharĩ pipa uptabi na te te dama
rob'manharĩ 'ru te, te ãma wasété za'ra ni.

Ãne ĩnhotō 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hã, duré
te ĩ'awapari mono hã, za ĩromhâimana mono zém na
hã.

17

Pi'õi wasété wasu'u

¹ Tawamhã 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ siré
hã ma tô we ĩtême 'maimo, u'awi ré norĩ siré hã.
Tawamhã te ĩzatō, ãne:

— We ĩsiré aimorĩ, Babironiza na 'ri nho'ômo
za'êtê nhisi ãma 're ĩdahâimana wasété za'ra mono
norĩ ma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩrob'manharĩ
pipa zé hã sabu da. Panho'ômo si'rutu 'rata, te
'ri nho'ômo za'êne hã 're hâimana. Pi'õi wasédé
ĩmro'ô hã aibâ zô si te te 're ĩrowasutu mono ne,
te Babironiza ãma hã 're dahâimana wasété uptabi
za'ra. ² Aibâ hã pi'õi hâimana wasété na 're ĩhâimana
wasété mono ne, ma tô daro mono bâ dan-
hib'apito norĩ hã dama ĩpire za'ra hã Babironiza
ãma 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ siré
're wasété uptabi za'ra. Ázé nhipãrĩ para da'uihã
idi'iti zarina, da te 're ĩrobzanhamri za'ra mono
ne, tane ma tô daro mono bâ Babironiza ãma
're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ siré, 're
dahâimana to za'ra, dawasété na. — Ãne ma tô
ĩma waihu'u, pi'õ ĩwasété na ãma ĩsimiré'ézém na
hã. Pi'õ ĩwasédé hã timro upana aibâ aimawi zô
si te te 're ĩrowasutu mono hã, Babironiza ãma 're
ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã marĩ ĩwasété zô, da
te 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono norĩ, te wasu'u, 'Re
ĩhâimana u'âsi mono upana.

³ Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono pê'êzani hã ma tô duré ã'uihã pi'ra. Te te ã'uihã pi'rai wa, wa tô duré aimawi ãhâiba. Tawamhã hãwa ãma romhuri'wa hã ma tô ãzaprô, a'ubuni u, supara're u. Tame pi'ô hã wa tô sabu. Ropoto siwamnarĩ pré nhisiwi, te nhamra. Ta hã ropoto siwamnarĩ hã ãhâiba na hã rob'ui'ééré. Rob'ui'ééré hã ma hãiba'utô. Aiwa 'Re ãhâimana u'âsi mono newa, 'Re ãhâimana u'âsi mono wamri na, ãsiwaptêrê ui'ééré wasédé hã. Duré 7 na ãrã hã, ta hã. Duré ã'u hã 10 na. Taha hãiba nhisiwi, te pi'ô nhamra. ⁴ Pi'ôi uza hã ãhãpré pese na ã'uza hã, duré ãhã'uzé dâ'â na, uburé da'uza wamri nhipai u, ãwa'âbâ za'êne hã. Uburé marĩ hã tisipesezé hã ãwa'âbâ za'êtê mono bâ te te si'âma ã'aza'ra mono ré, te nhamra, oru 'manharĩ ré, duré êtê'ubuzi 'manharĩ ré, duré a'é tōmo wawê ne ãtob'a 'manharĩ ré, ãwa'âbâ za'êtê ré. Hãsizé hã oru 'manharĩ na ã'manharĩ hã te duré 're ti'â tinhib'rata, uwa 'rã wa'u ãsé pire ré hã. Uwa 'ru 'rã wa'u ãsé hã pi'ô ãpo're'ô siwamnarĩ hãimanazé, te wasu'u. Aibã na 're ãhâimana siwamnarĩ u'âsi mono zé, te wasu'u. ⁵ Duré pi'ôi uihã na rob'ui'ééré hã dama ãwaihu'u'ô na ãwamrizé hã, ãma ãsimiré'ézém na hã. ãne ãwamrizé hã, ãmorĩ'rada hã: Babironiza na 'ri nhô'ômo za'êtê na. Duré daro mono bâ dawasété 'ru na'rata 'wa na, ãwamrizéb amo hã. Duré ãwamrizéb amo hã pi'ôi wasété norĩ na na, ãwamrizéb amo hã, ãsine aibã na 're hãimana wasété za'ra mono da, pi'ô norĩ te te 're wada'uri za'ra mono wa. ⁶ Tawamhã ã hã pi'ô hã wa duré 'madã, apã. Da'uihã idi'iti wa, dato sina da te 're ãrobzanhamri za'ra mono ne, te pi'ô hã robzanha. 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê, ãsadawa para, da te 're simroi mono wê te, te 're to, pi'ô hã. Duré

Zezusihi zazei'wa norĩ sipizari ãna, Zezusi te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're simroi mono wẽ te, te pi'õ hã 're to.

Tawamhã pi'õ hã te 'madâ'â wamhã, wa ãma ãtob'uzu, ãma sa'rese õ wa. ⁷ Tawamhã hãwa ãma 'Re ãhãmana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã te ãzadanha, ãne:

— E marĩ da, ma tô ãma atob'uzu. E waihu'u ã bâ. Waihu'u õ wa, wa za oto aima hãiré, pi'õ ãhãmanazé hã dama ãsa'rese'õ hã. Duré ã hawi ropoto siwamnarĩ ãhãmanazé hã wa za duré aima hãiré, ãsisiwi pi'õ ãsãmra ãhãmanazé hã, ⁷ na ãrãiré hã, duré 10 na ãõmo ré hã. ⁸ ã hã ã hawi ropoto siwamnarĩ hã ã'madâ hã ãhãiba ré hã aré. Tane nherẽ, ãhãna hãiba ré, ãhãmana õ di a'ã. Tane nherẽ, te za romhutu na hãiba ré watobro, ab're 'rehã hawi. Watobro wamhã, niwapsi te za 'Re ãhãmana u'ãsi mono hã uprosi. Taha õ ré, aré dâ'ã nherẽ, hãiba ré ab're 'rehã hawi watobro wa, te za da te 'madâ'â za'ra sina ãma tatob'uzu za'ra ni, ti'ai ãma daro mono bâ 're ãdahãmana za'ra mono hã. Ropoto na'rata hawimhã, ma tô 'Re ãhãmana u'ãsi mono hã danhisi hã a'ui'ére ãbaihã na, za ãrãirata rowẽ na 're ãdahãmana u'ãsi za'ra mono norĩ nhisi hã. Tawamhã ãbaihã na ãsisi ãsimi'wara õ norĩ hã te za ãma tatob'uzu za'ra ni, ropoto siwamnarĩ ãma hã.

⁹— ã hã te aima ãhãiré hã ni'wa hã simĩrosa'rata nhiptete uptabi wapsi, te za waihu'u. ã hã ⁷ na ãrãirã za'ra hã ⁷ na ãtẽ 'rãihã mono hã te wasu'u, pi'õ, ãhãiba nhisiwi ãsãmra za'ra hã. Duré ⁷ na dama roti'wa norĩ hã te wasu'u za'ra. ¹⁰ ⁷ na ãhãiba za'ra hã ma tô ãmrotõ na siparabãsi nasi ai'rẽ za'ra, da'madâ'ã hawi. Ta norĩ za'u hã te oto misi te te 're da'ab'madâ'ã. Duré ãhãiba amo, da'rãsutu'wa

hã zahadu sébré õ di, da'madâ'â'wa da hã. Sébré wamhã, tô sena te za te te 're da'ab'madâ'â hutu.

¹¹ Da'madâ'â'wa norĩ hã uburé sisarina wairébé parip si, te za ropoto siwamnarĩ â hawi îwatobro hã âzé, te te 're da'madâ'â mono da, aré hâiba ré nherẽ, ãdâ hã. 8 âma te za âzé daza'u, te te 're da'madâ'â mono da. Ta hã te za niwapsi 'Re îhâimana u'âsi mono hã uprosi.

¹² — Tawamhã duré â hawi ropoto siwamnarĩ u hã 10 na î'madâ'â za'ra hã, 10 na dama ãpire za'ra norĩ hã te wasu'u, da'madâ'â'wa na zahadu te te âma îsâna'rata za'ra õ hã. Niwapsi te za tâma waprosi za'ra ni, â hawi ropoto siwamnarĩ siré te te 're da'madâ'â hutu za'ra mono da. ¹³ ã norĩ hã misi haré simisutu îsimiroti za'ra hã za, marĩ 'manharĩ da hã. Taha wa, te za simisutu tâma sisômri za'ra, â hawi ropoto siwamnarĩ ma hã, îsadawa para te te 're da'madâ'â za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da.

¹⁴ Te za duré ropoto siwamnarĩ siré siwi 'wapé, Pone'ërebâ hã. Tane nherẽ, te za Pone'ërebâ hã âma ai'uté za'ra. Ta hã Pone'ërebâ hã danhipai u Uburé Danhib'apito uptabi na 're hâimana mono wa, duré danhipai u dama pire na 're hâimana mono wa, te za âma ai'uté za'ra. Ni'wam norĩ hã îsirã zarina si 're nomro mono da, Pone'ërebâ te te 're î'apisutu mono norĩ hã, duré simi'ẽ na õhõ âma si 're înomro mono norĩ hã, ta norĩ hã te za Pone'ërebâ siré âma ai'uté za'ra, ropoto siwamnarĩ norĩ âma hã. — ãne te hâiwa âma romhuri'wa hã îma rowasu'u.

¹⁵ Tawamhã te duré îma tinha, âne:

— ã pa nho'õmo si'rudu hã î'madâ hã pi'õi wasédé îsisiwi îsâmra hã, daro mono bâ, dam-reme sipo'o mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono, te

wasu'u, ã pa nho'u hã. 16-17 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te za pisutu za'ra, 10 na dama ìpire za'ra norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te sima ìpisutuzéb zarina, misi haré simisutu te te 're rosa'rata za'ra mono da, duré ropoto siwamnarĩ ma sisômri za'ra wa, ìsapari te te 're romhuri za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhimiropisudu hã romnhowa te te ì'aza'ra mono hã za te te ãma ì'a'uwaimrami mono zéb u, te za ropoto siwamnarĩ zapari te te 're da'madâ'â 'rãsutu za'ra.

Taha wa, ropoto siwamnarĩ ì'madâ hã ì'ômo norĩ me hã te za ã pi'ôi wasédé hã siwi 'ruiwapa. Tawamhã pi'ôi wi, te za rob'ubumro za'ra, ai'uréiwi hâimana da. Te za duré ìnhi hã siwi ti'rê. Te za duré siwi uprosi, unhama na. ãne te za Babironiza ãma hã 're dasi'utõrĩ.

18 — Duré ã pi'ô ì'madâ hã ã 'ri nho'ômo za'ëne hã te wasu'u, dama ìsa'rese za'ëne hã. ã 'ri nho'ômo ãma danhib'apito hã dama ìpire hã, daro mono bâ dama ìpire mono nhipai u 're ìhâimana mono. Õ norĩ hã te te 're ì'awada'uri mono. — ãne ma tô hâiwa ãma romhuri'wa hã ìma rowasu'u 'rãsutu. Za ìromhâimana mono zém na ma tô ìma romhâi'rê, romnhimiré'ézém na hã.

18

Babironiza hã 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ì'uprosizé wasu'u

¹ Taha pari, wa tô duré 'madâ, hâiwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã. Hâiwa hawi te wei mo, ìsimiwada'uri pire hã. ìhâiba hã te rowa'a za'ëtê. Uburé daro mono bâ te sina

rowa'a. ² Tawamhã mreme 'rãihã na te 'mahã. ãne te 'mahã:

— Babironiza hã dahu nho'u dama ãsa'rese za'ëne hã ma tô daré ai'utõ. Ma tô uprosi ni. Ahã uptabi na te oto ãwasété norĩ hã ãwa 're hãimana za'ra, wa'uburé norĩ hã. Sipahutu norĩ zama, duré si'õmo norĩ zama te oto ahã uptabi na ãwa 're hãimana za'ra, uburé si ãwasété norĩ hã. ³ ãwa 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ hã ma tô aré te te 're dawada'uri wasété za'ra, daro mono bâ 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã ãsiré 're dahãimana wasété uptabi za'ra mono da, da'rã idi'iti wa, siwa'ru 're ãdanomro mono ne. Da te ãma 're sasõmri za'ra mono wa, ma tô ãsine 're danomro wasété. Ma tô duré daro mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ãpire za'ra hã siré 're wasété uptabi za'ra. Aibã hã timro upana pi'õ aimawi zô si te te 're ãrowasutu za'ra mono ne, ma tô 'Re ãhãimana u'âsi mono upana, marĩ ãwasété zô si da te 're rob'ruiwapari za'ra. Duré Babironiza ãma marĩ zô si, da te 're ãrob'ruiwapari za'ëtẽ uptabi za'ra mono zarina, ma tô marĩ hã da te 're uipra za'ëtẽ uptabi za'ra, siwa'ru. Taha na da te tiwi 're ãrob'uiupra za'ra mono zém na, ma tô daro mono bâ dama rowede'wa norĩ hã 're sisibro pese uptabi za'ra. ãne wa, ma oto Babironiza hã ai'utõ. — ãne te 'mahã, hãiwa ãma romhuri'wa hã.

⁴ Tawamhã wa tô duré wapa, damreme hãiba amo hã hãiwa hawi te te ãnharĩ hã. ãne te tinha:

— ãnhib'a'uwẽ norĩ, ma'ãpé ta hawi aiwairébé aba, 'ri nho'õmo za'ëtẽ hawi, dasine 're aiwasété tõ za'ra wa'aba mono da, duré dawasété norĩ hã za te te 're ãrobzépata za'ra mono norĩ zu, 're robzépata tõ za'ra wa'aba mono da.

⁵ Marĩ hã da te 're ĩsibu 'rãihã za'ra mono ne, ma tô Babironiza ãma 're ĩdawasété za'ra mono zé hã tinhibu 'rãihã uptabi, hãiwa u. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tô ãma sipo're pu'u, Babironiza ãma 're ĩdawasété uptabi za'ra mono zéb ãma.

Ãne wa tô wapa, hãiwa hawi damreme hã.

⁶ Tawamhã te duré tinha, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma:

— Ma'ãpé Babironiza ãma 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma, tãma ãma wa'rãmi za'ra wa'aba asa, aiwab da, ĩnhib'a'uwẽ norĩ ma, te te 're ĩrob'manharĩ za'ra mono ne. Ta norĩ nhimirob'manharĩzéb zarina ma tô ĩnhib'a'uwẽ norĩ hã te te 're robzépata za'ëtẽ za'ra. Taha wa, ĩnhib'a'uwẽ norĩ ma, te te tãma 're ĩrob'manharĩ za'ra mono zém nhipai u, te za tãma ãma ĩwa'rãmi za'ra wa'wa, Babironiza ãma 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma, ĩsipai u te te 're robzépata za'ëtẽ za'ra mono da.

⁷ Ta norĩ hã ma tô sina 're wata pese za'ra. Tin-himirosa'rata wasété zarina ma tô sina 're hãimana wasété uptabi za'ra. 'Re ĩhãimana wasété za'ra mono zarina, te za aiwa tãma 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo, te te 're robzépata za'ëtẽ za'ra mono da, duré tiwi 're robzei'õ pese za'ra mono da. Tawamhã pi'õ te nasi si'ãma tinha: Wa hã dama ĩpire na, wa 're ĩnhamra. Duré ĩmrotõ hã timro zô 're ĩsiwa'õ za'ra mono ne, 're ĩhãimana mono õ di. ĩsiré norĩ hã ahã uptabi di. Niwamhã ĩwi robzei'õ waihu'u õ di za. Ãne te pi'õ hã si'ãma nasi tinha,

Babironiza ãma 're ãdahâimana za'ra mono norĩ ãma ãsimiré hã.

⁸ ãne te te nasi si'ãma nharĩ wa, te za niwapsi rob'manharĩ pipa hã bâta na õne haré sô watobro, dahâzé hã, duré dadâ'âzé hã, duré mra hã. Tawamhã uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ãwasédé te te ãma ãhiri hã waihu'u pese uptabi wa, te za uprosi unhama na, pi'õ hã.

ãne te ni'wa hã pi'õ na ãma simiré'é, Babironiza ãma 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ ãma hã.

⁹ Tawamhã daro mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ãpire za'ra norĩ hã ã pi'õ na 're ãhâimana wasété za'ra mono norĩ hã pi'õ ãzata nhizé te te sãmri za'ra wamhã, te za ãma aiwa'õ za'ra.

¹⁰ Tawamhã pi'õ te te ãrobzépata pipa te, te za romhã na aimasa. ãne te za ãpibu ma 're sadari za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô asô tiwatobro 'wa, Babironiza ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô. Ropipa uptabi di. Misi bâta na ma ropipa uptabi hã õne haré asô tiwatobro 'wa, 'ri nho'õmo za'ëté ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô. Taha na ma tô ãrobzépata za'ëté za'ra wa'wa. — ãne te za dama ãpire za'ra norĩ hã ãma tipé'ézé za'ra.

¹¹ Tawamhã daro mono bâ roptede'wa norĩ hã dama rowede'wa norĩ hã te za duré sô ti'ry'ry. Te za sô aiwa'õ za'ra, ni'wa hã za oto te te tiwi 're rob'uipra za'ra mono dai õ wa. ¹² ãne rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ã'uipra za'ra mono hã; êtê'ubuzi pré oru hã, duré êtê'ubuzi'a prata hã, duré êtê'ubuzi ãwa'âbã za'ëté upsâtã mono bâ, duré a'é tōmo wawē ne ãtob'a 'manharĩ hã, ãwa'âbã za'ēne hã. ãne duré,

rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ĩ'uipra za'ra mono hã; zazahã ĩhã wẽ uptabi 'manharĩ hã, ĩhã prépe hã duré ĩhã uzétã hã ĩwa'âbã za'êne hã. Duré wede hã ĩwa'âbã za'êtẽ upsãtã mono bâ, te te dama 're wede za'ra aré, duré wede wa'âbã za'êtẽ 'manharĩ mono hã, duré uhã nhisi'reti 'wa'ratahi 'manharĩ mono hã, duré ĩsi'uwazi waipo pré 'manharĩ mono hã, duré ĩsi'uwazi tete 'manharĩ mono hã, duré êtẽ su'u rã 'manharĩ mono hã. ¹³ ãne duré, rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ĩ'uipra za'ra mono hã; wedewa'u zadaze upsãtã mono bâ, dasai warĩrĩzéb da hã, duré 'ri 're zadazezéb da hã, duré dasihãiba'u'rézéb da hã, wedewa'u zadaze ĩwa'âbã za'êtẽ mono hã. ã hã rowede'wa norĩ wi, aré da te 're ĩ'uipra za'ra mono hã; uwa 'ru 'rã wa'u ĩsé hã, duré azeitona 'rã wa'ui wa hã, duré tridu 'rã ré hã, duré ĩsu pese uptabi hã, duré powawẽ hã, duré pone'ërebã hã, duré awaru hã, duré wede na wedewara hã, duré dapawa'âbã ãna da te dama 're ĩromhuri za'ra mono hã. ãne te uburé marĩ hã da te 're uipra za'ra aré, rowede'wa norĩ wi hã. ¹⁴ Tawamhã rowede'wa norĩ hã te za 'ri nho'ômo ma nharĩ za'ra, ãne:

— Uburé pese marĩ ĩwẽ hã sô 're ĩrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono hã ma si'utõrĩ. Uburé asibro hã ma tô ĩsimini pese za'ra wa'wa. Oto sôpêtẽ zahu za'ra wa'aba ô di za. — ãne te za rowede'wa norĩ hã nharĩ za'ra, Babironiza ãma 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma.

¹⁵ Tawamhã roptede'wa norĩ hã dama rowede'wa norĩ hã danhibro pese na da te tiwi 're ĩrob'uipra za'ra mono zém na 're ĩsisibro pese uptabi za'ra mono norĩ hã te za duré romhã na aimasa, 'ri nho'ômo nhiti. Babironiza ãma da te ĩrobzépata

za'ra pipa te, te za romhâ na aimasa. Te za duré sô aiwa'ô za'ra.

¹⁶ Sô siwa'ô za'ra sina, te za âne sima âma nharĩ za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô dazô watobro, 'ri nho'ômo za'êtê âma 're ïdahâimana za'ra mono norĩ zô hã. Da'uza ïhâiwê uptabi na te aré 're dasi'uza za'ra, ïhâpré pese na duré ïhâpré dâ'â na ïwa'âbâ za'êtê na si. Dasipesezém na ïwa'âbâ za'êtê na ma tô aré 're dasipese za'ra, oru 'manharĩ na, duré êtê'ubuzi ïwa'âbâ za'êtê na, duré a'é tōmo wawê ne ïtob'a 'manharĩ na. Âne aré marĩ na 're ïdasipese za'ra mono zé hã. ¹⁷ Tane nherê, ma tô ône haré ropsi'utōrĩ, si'aba'rêi waré na danhibro hã. — Âne te za rowede'wa norĩ hã sô siwa'ô za'ra sina, sima nharĩ za'ra.

Tawamhã â poré mono bâ uba're na 're ïdahâimana za'ra mono hã te za duré romhâ na aimasam ni, uba're na roti'wa norĩ hã, duré âma ïromhuri'wa norĩ hã, duré uba're na 're ïdanomro mono hã dama rowede'wa norĩ hã. ¹⁸ Tawamhã â norĩ hã 'ri nho'ômo nhizé, te te sãmri za'ra wamhã, te za duré 're sadari za'ra. 'Re sadari za'ra mono sina, te za âne sima nharĩ za'ra:

— Ô hã 'ri nho'u hã ïwê uptabi aré. ïsine hã 'ri nho'u hã ï'maihâimana ô. — Âne te za sima nharĩ za'ra, uba're na 're ïdahâimana za'ra mono hã.

¹⁹ Tawamhã rob'ru te, te za duré robzapru hã ti'rã nhisiwi sa'wari za'ra. Siwa'ô za'ra sina, te za duré âne sima nharĩ za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô sô tiwatobro za'ra, 'ri nho'ômo za'êtê âma 're ïdahâimana za'ra mono zô hã. Ropipa uptabi di. Danhibro pese na ïwa da te wawi 're ïrob'uipra za'ra mono zém na, wa tô aré 're wasisibro pese za'ra, uba're na 're ïwahâimana

za'ra mono hã. Tane nherẽ, ma tô si'aba'rêi waré na ropsi'utõrĩ òne haré. — ãne te za uba're na 're ìdahâimana za'ra mono hã sô dasiwa'õ za'ra sina, dasima nharĩ za'ra ni.

²⁰ ãne te ã'awapari mono hã, ãnhotõ 'rowim ne.

Taha wa, ma'ãpé hãiwa ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono hã ãma 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono, 'ri nho'õmo za'ëne hã ãsi'utõrîzém na. Duré 'Re ãhâimana u'âsi mono nhîb'a'uwê norĩ, ma'ãpé 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono, ãsadowa wasu'u'wa norĩ zama, duré Cristuhu zadawa wasu'u'wa norĩ zama. E marĩ wa. Babironiza ãma da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te te da'uprosi wa oto. Taha wa, te za ãma 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mo.

²¹ Tawamhã ãne, wa tô duré te azabu. Hãiwa ãma romhuri'wa ãsimiwada'uri pire hã ma tô êtê tõmo wawê uptabi hã sarõtõ. Te te sarõtõ wamhã, ma tô âi ba time, â poré ãma. Te te me sina, te ãne tinha:

— ãne te za Babironiza hã 'ri nho'õmo za'ëne hã sa'ëtê uptabi daré uprosi, si'utõrĩ da. Tawamhã ropsi te za oto sô nomro. ²² Tawamhã rowamremezéb õ di za oto. Danhimnhîhârâzéb õ di za. Duré danhimnhîhârâzé ãsyryre hã robaba di za. Rowamreme'wai õ di za, duré ãsõ're'wai õ di za, da te aré 're ãwapari za'ra mono hã. Rob'é'é uptabi di za. Duré romhuri nhîpese'wa norĩ hã robaba uptabi di za. Duré êtê tõmo wawê 'manharĩ na amnho, da te 're ãsub za'ra mono zé ruru hã da te 're wapari za'ra mono õ di za. Rob'é'é uptabi di za. ²³ Duré rob'uiwêzé hã te te oto dama 're rob'uiwê za'ra mono õ di za, Babironiza ãma hã. Duré dasina 're damro za'ra mono õ di za oto.

Babironiza âma dama rowede'wa norĩ hã ma tô aré danhipai u sibro pese na 're hâimana za'ra, dama pire na. Īwa 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã ma tô simi'â na te te da'âma 're romhuri za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana, ĩsine marĩ zô si da te 're rob'ruiwapari pese za'ra mono da, ôhõ na dama 're rowẽ za'ra mono da newa.

²⁴ Babironiza âma ĩwa 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ te te 're simro, ĩsada wasu'u'wa norĩ zama. Babironiza norĩ zadawa para, ma tô duré daro mono bâ dasiwazari da te 're danhimro. Taha wa, ma tô Babironiza hã daré uprosi ni. — Āne hâiwa âma romhuri'wa ĩsimiwada'uri pire hã te te ĩrowasu'uzé hã romnhowa.

Āne ĩnhotõ 'rowim ne, te ĩ'awaihu'u mono hã, za ĩromhâimana mono zém na hã.

19

¹ Taha pari, wa tô duré wapa, hâiwa âma da'ahâ uptabi na damreme 'rãihã na da te ĩnharĩ za'ra ne hã. Āne te damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni:

— Wanhíb'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Ta hã Danho'reptui'wa. Danhipai u wẽ uptabi di, duré waihu'u pese uptabi di. ² Marĩ na te te upai āna, te ĩ'uwaibaba si te te dama 're arowairébé, sena na. Pi'õi wasédé hã 're ĩhâimana wasété mono zéb zarina, ĩsine daro mono bâ 're dahâimana wasété za'ra mono wa, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwasédé hã âma tihi. Ma tô wẽ'õ pese. ĩsib'a'uwẽ norĩ te te 're simroi mono wa, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã uprosi, pi'õ hã. — Āne pi'õ na 'ri nho'õmo za'êtẽ na 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ âma ĩsimiré'ézé hã.

³ Tawamhã te duré damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni:

— 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. 'Ri nõ'o'õmo za'êtê ro'o nhizé hã õne u'âsi hãimo 're sizédé si'rêi mono wê te, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — ãne te nharĩ za'ra ni.

⁴ Tawamhã 24 na dama ãpire za'ra norĩ hã duré maparane si'uiwa na ropoto na ãhãiba norĩ hã ma tô hi'rãtitõ ana, 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma wata za'ra da, danhib'apito simasisizém na ãsãmra ãma. ãne te ãma tiwata za'ra:

— Tane tô. 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — ãne te ãma si'uzei pese za'ra.

Pone'ẽrebã ãmrozém na datozé wasu'u, ãma ãsimiré'ézém na hã

⁵ Tawamhã danhib'apito simasisizém hawi te ni'wa hã tinha:

— Ma'ãpé, Wanhib'apito 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma si 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mono, uburé ãsib'a'uwê norĩ hã, dama aipire za'ra wa'aba norĩ hã, dama aiwapu za'ra wa'aba norĩ hã, duré uburé 'Re ãhãimana u'âsi mono 're ãhãimana wazéb za'ra wa'aba mono norĩ zama. — ãne te ni'wa hã tinha.

⁶ Tawamhã wa tô duré wapa, da'ahã uptabi na 're ãdamreme zusi mono mreme hã. Â'a'a 'rãihã ruru'u ne, damreme hã. Duré tãiwapsa'a za'êtê rãrã'ã ruru'u ne, damreme hã. ãne te damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni:

— Uburé Danhib'apito uptabi, ãwaihu'u pese uptabi hã ta hã danhipai u, pire uptabi na te 're hãimana, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. Taha wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. ⁷ Bãdã hã ma tô ãwa waptãrã, Pone'ẽrebã ãmrozéb da hã. Duré

ãma ãmro da hã ma tô sima apese. Taha wa, ãma 're watoi u'âsi za'ra wa'aba mono. Duré 'Re ãhâimana u'âsi mono hã wẽ uptabi wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. ⁸ Za ãma ãmro ma hã, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã tãma tisõ, ã'uza hãirã wẽ uptabi hã, ãma si'uza da. — ãne te da'ahã uptabi na damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni.

ãma ãmro da uza hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhĩb'a'uwẽ te te 're ãromhuri wẽ za'ra mono zé, te wasu'u.

⁹ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã te ãma tinha:

— Ma'ãpé, ãne ãma rob'ui'ééré: “Pone'ërebã ãmrozém na datozéb u 'Re ãhâimana u'âsi mono hã sô ãhãrã za'ra norĩ ma, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.” — ãne te hãiwa ãma romhuri'wa hã ãma tinha, te ãma rob'ui'ééré da.

ãne te duré ãma tinha:

— ã hã 'Re ãhâimana u'âsi mono mreme hã tô sena uptabi. — ãne te we ãma tinha.

¹⁰ Tawamhã tô õ hã hãiwa ãma romhuri'wa papara, wa tô ãhi'rãtitõ aime, ãma ãwata da aré. Tane nherẽ, te ãma tinha, ãne:

— Tô'ã. ãne 'manharĩ tõ. Wa hã asine, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wa 're ãhâimana, asisãnawã norĩ ne hã, asiré ãsazei'wa norĩ ne hã. Ta norĩ hã roti tô sena uptabi hã, Zezusi te te dama 're ãawaihu'u mono hã te te 're ãwapari pese za'ra mono. Ta norĩ ne, wa 're ãhâimana, wa hã. Ma'ãpé 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma si 're aiwata mono.

'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã, ãpẽ'ëzani te te tãma 're ãwaihu'u za'ra mono zéb zarina si, te ta norĩ hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. E marĩ na te bété te te dama 're

sadawa wasu'u za'ra. Tô ôhõ na, Zezusi, ti'ab ré uburé te te dama 're ã'awaihu'u mono na si, te ta norĩ hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. — ãne te ãma tinha, hãiwa ãma romhuri'wa hã.

Awaru ãrã nhisi ãsãmra hã â hawi ropoto si-wamnarĩ ãma te te ã'ai'utézé wasu'u

¹¹ Taha parĩ, wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, ma tô ãma si'ridawa, hãiwa hã. Tawamhã awaru ãrã hã wa tô 'madã. ã'mapraba'wa nhisi hã, Dama ã'umna. Duré ãsisi amo hã, Tô sena uptabi na, ãsisi hã. Ta hã dawasédé hã da te 're ã'manharĩ za'ra mono zéb zarina te te 're da'awẽ'õ mono wamhã, tô ã'uwaibaba si te te 're da'awẽ'õ. Tô ãsarina si te duré te te 're da'ahã za'ra, te te ãma upai ãna. Duré dawasété na 're ãdanomro mono norĩ hã te te 're 'wapé za'ra mono wamhã, tô ãsarina si te te tãma 're rob'manharĩ za'ra, te te ãma upai ãna. ¹² Duré ãto hã aiwa unhamã ro'o ne, ãto hã. Duré ãrã na hã ã'rãzaza si'ubuzi hã, ahã uptabi di. Danhib'apito 'rãzaza si'ubuzi ne, ã'rãzaza mono hã. Duré ãhãiba na danhisi na rob'ui'ééré hã, dama ãsa'rese'õ hã. Ôhõ ma si waihu'u pese di, ãma ãsimiré'ézé hã.

¹³ Duré ã'uza hã dawapru na hãzapré di. Taha nhisi hã 'Re ãhãimana u'âsi mono mreme na, ãsisi hã.

¹⁴ Tawamhã hãiwa ãma da'wapéi'wa norĩ hã te duré ãsarina sisa're, awaru ãrã na uza hãirã wẽ uptabi na.

¹⁵ Duré awaru ãrã na ãsãmra zadai're hawimhã, te sib'ézé 'wa si'uiwa ã'wa pe hã aipra. Taha na, te za da'ãma ai'uté, daro mono bâ 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ ãma hã. Simiwada'uri nhiptete na te za duré te te 're da'awada'uri. Uwa 'ru 'rã hã êtẽ're 're, ãwa'u zô da te 're wati za'ra mono wamhã, te za ãwa'u hã 're pu'u za'ra. Tane te za

dawapru hã dawî 're pu'u za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãsîptete uptabi hã sa'êtê te te 're da'ahâ za'ra mono wamhã. ¹⁶ Tawamhã duré ã'uza hãpa na ãsisi na rob'ui'ééré hã, ãza na zama. Æne ãsisi na rob'ui'ééré hã, uburé danhipai u Danhib'apito. Duré ãsisi amo na rob'ui'ééré hã, Danhipai u dama ãpire.

¹⁷ Tawamhã wa tô duré sabu hãiwa ãma romhuri'wa hã, aimawi hã. Bâtâ nhisiwi te za. Tawamhã te hãrã 'rãihã na uburé si norĩ zô hã, hãimo uptabi 're ãsisa'rei mono norĩ zô. Æne te sô tihãrã za'ra:

— We asina ubumroi wa'aba. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te za oto aima a za'ra wa'wa, sa'êtê na asaihuri aba da. ¹⁸ Tawamhã daro mono bâ da'upsâtã mono nhi na te za asaihuri 'wa, adãã norĩ nhi na, ti'ai ãma danhib'apito norĩ nhi na, da'wapéi'wa norĩ nhib'apito nhi na, duré da'wapéi'wa norĩ nhi na, duré awaru nhi na, duré awaru 'mapraba'wa norĩ nhi na, duré dapawa'ãbã ãna dawada'uri zarina si da te dama 're ãromhuri za'ra mono norĩ nhi na, duré dawada'uri ãna dasi'uihã na 're ãdahâimana za'ra mono norĩ nhi na, duré dama ãpire norĩ nhi na, dama ãwapu norĩ nhi na zama. Uburé pese daro mono bâ 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ dãã nhi na te za asaihuri 'wa. — Æne ma si norĩ ma waihu'u za'ra, hãiwa ãma romhuri'wa hã.

¹⁹ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã wa tô 'madã, ti'ai ãma dama ãpire za'ra mono norĩ me. Ta norĩ hã ma tô tite da'wapéi'wai mono bâ te te 'rã'õtõ, awaru ãrã 'mapraba'wa hã te te siwi 'wapé da, duré ãsiré da'wapéi'wa norĩ zama te te siwi 'wapé za'ra da. ²⁰ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã ma tô âri ni. Awaru ãrã 'mapraba'wa

ma tô ti'â. 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi ô 'wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimipisutu newa, romhõsi na dama 're ãsadowa nhipese mono, ma tô duré ãsiré ti'â. Ta hã ma tô aré â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhõsi, dama ãsa'rese'õ na. Te te 're ãromhõsi mono zém na ma tô dama 're sadowa nhipese aré, â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ãhâiba ui'ére mono hã, ãhâiba 'manharĩ na romhâiba ãma 're ãdawata za'ra mono hã. Tawamhã awaru ãrã 'mapraba'wa hã ma tô â hawi ropoto siwamnarĩ hã wabzu, dama 're ãsadowa nhipese mono me. Unhama ro'o u'âsi u, ma tô hâiba ré wabzu, êtê ro'o nhizédé uzé pire u. ²¹ Tawamhã awaru ãrã na ãsãmra hã tizadai're hawi sib'ézé 'wapa ã'wa pese si'uiwa zahuré na ma tô uprosi, uburé pese da'wapéi'wa norĩ hã. Uburé ma sô'rebzâri pese. Tawamhã si norĩ hã danhi na saihuri mono wa, ma tô te te 'mahâpãrĩ pese.

Ãne ãnhotô 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, za ãromhâimana mono zém na hã.

20

Miu na Satanasihi ãma pawasisi ré ãwahubzé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ, hâiwa ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã. Hâiwa hawi te wei mo, 'ridawazéb ré, ab're 'rehâ 'ridawazéb ré, ãsi'uwazi nhorô rutu ré zama.

² Tawamhã te te si'rai wi, ma tô ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã õne haré sa'êtê uptabi ti'â, siptete uptabi na. Ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã ta hã Satanasi, wanhitob'ru, duréihã wahi na ãsihâiba. Ta hã hâiwa ãma romhuri'wa hã te te sa'êtê âri wamhã, ma tô

pawasisi, miu na wahub u pawasisi ré, 're hâimana mono da. ³ Taha da, ma tô oto time, ab're 'rehâ u. Ma tô ãré sito. Ma tô ãré upto, miu na wahub u daro mono bâ sadawa nhipese na te te 're da'a'râmi tô mono da. Miu na wahub 'râsutu parip si, te za 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa para tâma wasihu ni, syry na a'â 're morĩ da, Satanasi hã.

⁴ Tawamhã wa tô duré sabu, danhib'apito sima-sisizém ne 're ãdasi'ubumroi mono zé hã. Âma ãsi'ubumroi mono ma, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã tâma pisutu za'ra, dahâimanazém na te te 're ãda'awaihu'u mono zéb zarina, dama pire na te te dama 're arowairébé mono da, ãsadawa para. Tawamhã wa tô duré 'madâ'â za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're ãrãnhihâri za'ra mono norĩ pê'êzani hã, tô sena na Zezusihi zazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ãrãnhihâri za'ra mono norĩ pê'êzani hã. Ta norĩ hã â hawi ropoto siwamnarĩ âma 're ãwata za'ra mono õ. Duré ãhâiba 'manharĩ na romhâiba âma 're ãwata za'ra mono õ. Duré â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ãuihâ ui'ére za'ra õ, duré ãsib'rata ui'ére za'ra õ. Ta norĩ hã ma tô oto hâiba ré apâ 're hâimana za'ra. Ma tô tihâiwa'utu za'ra. Tawamhã Cristuhu siré te oto dama pire na te te dama 're roti za'ra, Satanasi hã pawasisi ré, miu na âma ãwahub u. ⁵ ã hã, 're ãdahâiwa'utu 'rata za'ra mono zé. Tawamhã miu na wahub 'râsutu parip si, ma tô daro mono bâ uburé pese 're ãdadâ'â za'ra mono hã tahâiwa'utu za'ra ni, dahâiwa'utu 'rata na 're ãdahâiwa'utu za'ra mono õ norĩ hã. ãne wa tô te azabu. ⁶ Tawamhã, 're ãdahâiwa'utu 'rata za'ra mono norĩ ma hã, tâma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Ta norĩ hã 're ãdadâ'â

zahu za'ra mono ne, unhama ro'o u'âsi u, da te 're ĩdanhamra za'ra mono norĩ zu 're sisisi mono õ di za. Miu na wahub u te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma sasedoti na 're hâimana za'ra, Cristuhu ma zama. Te za duré ĩsiré dama pire na te te dama 're roti za'ra, miu na wahub u.

Satanasi, unhama ro'o u'âsi u, da te ĩmezé wasu'u

⁷ Tawamhã miu na wahub 'rãsutu wapsi, te za Satanasihi ma wasihu ni, 're ĩsa mono zém hawi oto watobro da. ⁸ Tawamhã watobro wamhã, daro mono bâ te za oto te te 're da'a'rãmi, sadawa nhipese na. Ti'ai âma hã darom nhisi zahuré hã maparane za oto. Dodi na duré Madodi na darom nhisi zahuré hã. Tame te za Satanasi hã da'rã'õtõ, dasi'wapé da. Da'ahâ uptabi na te za da'a'rã'õtõ. Â poré zaihã na supara 're ĩsimi'wara mono ne, da'ahâ uptabi di za.

⁹ Tawamhã daro mono bâ te za oto dasiwi romn-hitom ni. Da te dasiwi romnhito wamhã, te za 'ri nho'u hã dasiwi ubu ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩsawi mono hã, ĩsib'a'u'uwẽ norĩ, ĩwa 're ĩhâimana za'ra mono zé hã. Ta norĩ hã da te dasiwi uprosi da, te za dasiwi ubu ni. Tane nherẽ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te za hâiwa hawi uzâ hã sãmra. Te te sãmra wamhã, te za âma da'uprosi, unhama ro'o na. ¹⁰ Tawamhã Wa'uburé hã sadawa nhipese na te te 're ĩda'a'rãmi mono hã te za me ni, unhama ro'o u'âsi u, êtẽ ro'o nhizédé uzé pire u. Â hawi ropoto siwamnarĩ norĩ, da te ĩwabzurizéb u te za me ni. Tawamhã tame te za oto te te 're robzépata za'êtẽ u'âsi za'ra, õne u'âsi.

Âne wa tô te awaihu'u, ĩnhotõ 'rowim ne.

Da te 're ĩdaza'ré za'ra mono zé 'rãsutu wasu'u

11 Tawamhã wa tô duré 'madâ, danhib'apito simasisizé ãrã hã, ãsa'ëtê uptabi hã. ãma ãsãmra hã wa tô duré sabu. Tawamhã uburé uptabi, ma tô ti'a hã ai'utô, hãiwa zama. Marĩ õ uptabi di oto. Da te 're 'madâ'â zahuré mono õ di oto, ti'a hã hãiwa me. Tãibã ma tô ai'utõrĩ pese zahuré. 12-13 Tawamhã wa tô duré 'madâ'â za'ra, 're ãdadâ'â za'ra mono hã, dama ãpire norĩ hã, duré dama ãwapu norĩ hã. Da'upsâtã mono bã, te aihĩni pese danhib'apito simasisizém nho're aimasam ni. Æ poré mono bã, Æ na 're ãdasi'utõrĩ mono norĩ zama te aimasam ni, adã 're ãhãimana za'ra mono zém hawib zama. Tawamhã ãbaihã ahã na ma tô sõi za'ra ni, ti'ab ré uburé marĩ, da te 're ã'manharĩ za'ra mono zém na rob'ui'ééré hã, marĩ ãwẽ na, duré ãwasété na zama. Ma tô duré sõi ãbaihã hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'rata za rowẽ na 're ãdahãimana u'ãsi za'ra mono norĩ nhisi ré hã. Tawamhã ãbaihã na da te 're ã'manharĩ wẽ za'ra mono zéb ui'ééré zarina, ma tô da'ãma rowairébé za'ra ni. Da te 're ã'manharĩ wasété za'ra mono zéb ui'ééré zarina zama, ma tô aihĩni pese da'ãma rowairébé za'ra ni. 14-15 Tawamhã ni'wam norĩ hã ãbaihã na 're ãhãimana u'ãsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ãsimi'wara mono zém na ãsisi ãsimi'wara õ norĩ hã ma tô sãmra ni, unhamã ro'o u'ãsi u. (Æ hã unhamã ro'o u'ã hã maparane ãma 're ãdadâ'â zahu za'ra mono zé, te wasu'u.)

'Re ãdadâ'â za'ra mono zé hã tãibã oto. Duré adã hã aré 're ãhãimana za'ra mono zé hã, tãibã duré oto. Ma tô ab're 're sãmra ni, uburé adã'ã norĩ hã, unhamã ro'o u'ãsi u. Taha wa, tãibã oto, adã 're ãhãimana za'ra mono zé hã.

ãne wa tô, za ãromhãimana mono zé hã te azabu, danhotõ 'rowim ne da te 're ãrosawẽrẽ za'ra mono

ne.

21

Hâiwa ité wasu'u, ti'a ité wasu'u me

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ hâiwa ité hã, ti'a itéb zama. Hâiwa 'rada hã ma tô ai'utõrĩ pese, ti'ai 'rata zama. Â zama ma tô ai'utõrĩ pese. ² Tawamhã wa tô duré 'madâ, 'ri nho'u hã, iwasédé hã iwa 're iñhâimana mono õ hã, Zeruzarẽ itém na iñisi hã. Hâiwa hawi te wei mo, 'Re iñhâimana u'âsi mono hawi. Pi'õ hã oto mro da, 're iñsi'uza wẽ uptabi za'ra mono ne, ma we si'ra, 'ri nho'u iñwẽ uptabi hã. ³ Tawamhã damreme 'râihã hã wa tô duré wapa, danhib'apito simasisizém hawi we te te iñharĩ hã. ãne te we iñma tinha:

— Ma'ãpé, waihu'u. 'Re iñhâimana u'âsi mono hã te za oto dasiré 're hâimana u'âsi, 'râwi. Iñib'a'uwe te za oto 're dahâimana u'âsi za'ra. Te za tô oto dasiré 're hâimana u'âsi. Iñib'apito za'ra te za oto 're hâimana, 'Re iñhâimana u'âsi mono hã. ⁴ Te za duré da'atõmo u'õ, oto dapê'êzé õ u'âsi 're dahâimana u'âsi za'ra mono da. 'Re dadâ'â za'ra mono õ di za oto. Duré 're dasiwa'õ za'ra mono õ di za oto. Duré dahâzé, da te 're sépata za'ra mono õ di za oto. E marĩ wa. Uburé 're iñromhâimana 'rata mono zé hã si'utõrĩ pese wa oto. — ãne ma tô ni'wa tinha, mreme 'râihã na.

⁵ Tawamhã 'Re iñhâimana u'âsi mono hã danhib'apito simasisizém na iñãmra hã te iñma tinha, ãne:

— Ma'ãpé waihu'u. Wa hã wa za tô marĩ ité hã te ab'manharĩ, ãhãna hã. — ãne te iñma tinha.

Tawamhã te duré iñma ti'ru:

— Ma'ăpé âne âma arob'ui'ééré mono. Āhã wasu'u hã uburé marĩ ité hã za te ĩ'ab'manharĩ mono na hã, tô sena. Tô sena wa, âhã na da te 're rob'umnhasi za'ra mono sina, da te 're ĩzazei pese za'ra mono da na, te za âma ĩ'arob'ui'ééré mo.

⁶ Tawamhã te duré ĩma tinha:

— Tâibâ oto. Wa tô te âma a'uwaimrami. Wa hã ĩsãna'rata hawimhã marĩ ô ré hã, wa tô 're ĩhâimana u'âsi. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherẽ, ĩsarina ĩsi'utõrĩ ô di za, wa hã. Ône u'âsi, wa za 're ĩhâimana.

Tawamhã ni'wam norĩ hã te te 're 'rubu za'ra mono wamhã, wa za â u'â hã te tâma 're õb za'ra, wa'âbâ âna, da te 're âhuri mono wa, ĩsiré rowẽ na 're ĩdanomro u'âsi mono zéb da hã. ⁷ Ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u ĩwi sipizari âna, Satanasihi âma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma, wa za ĩsib'apito za'ra 're ĩhâimana. ĩnhib'a'uwẽ si te za oto 're hâimana za'ra. ⁸ Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã te za unhama ro'o u'âsi wa'wa 're hâimana u'âsi za'ra, aré da te 're simroi mono pipa te, ĩwi 're ĩsipizari za'ra mono norĩ hã, duré te te 're ĩzazei utõrĩ za'ra mono norĩ hã, duré marĩ ĩwasété uptabi na 're ĩhâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré dapãrĩ'wa norĩ hã, duré dahâiba na 're ĩhâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré simi'â na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã, duré romhâiba 'manharĩ âma ĩ'upana 're ĩwata za'ra mono norĩ hã, duré sadawa nhipese na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã. Uburé pese, te za êtẽ ro'o nhizédé uzé pire wa'wa 're dahâimana u'âsi za'ra, 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã, unhama ro'o u'âsi wa'wa. Unhama ro'o u'â hã maparane âma 're ĩdadâ'â zahu za'ra mono zé, te wasu'u. — Āne ma tô ĩma rowaihu'u siro, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

Zeruzarê ité wasu'u

⁹ Tawamhã 7 na hâiwa âma romhuri'wa norĩ siré hã ma tô misi we itême 'maimo, 7 na u'awi ré ihâimana za'ra norĩ siré hã, rob'manharĩ pipa na te te dama 're irob'manharĩ wasété za'ra mono norĩ siré hã. Tawamhã âne te izatô:

— We isiré aimorĩ, Pone'ërebâ mro da hã sabu da. — Âne te izatô.

¹⁰ Tawamhã 'Re ihâimana u'âsi mono pê'êzani hã ma tô duré aimawi i'uihâ pi'ra. Te te i'uihâ pi'rai wa, wa tô duré aimawi ihâiba. Taha pari, ma tô hâiwa âma romhuri'wa hã izaprô, êtê 'râihâ za'êtê uptabi u, i'râihâ uptabi u. Te te izaprôni wamhã, Zeruzarê ité hã wa tô 'madâ, marĩ iwasédé hã iwa 're ihâimana mono ô hã, hâiwa hawi we te te isi'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hawi. ¹¹ 'Re ihâimana u'âsi mono nhimirowa'a na, te 'ri nho'u hã tirowa'a za'êtê. Êtê'ubuzi zarob'a si'ubuzi ne, ma ai'ubuzi, 'ri nho'u hã. ¹²⁻¹³ Duré 'ri nho'ômo 'wawi wa'ra hã 'râihâ uptabi di. 'Ridawa isa'êne hã 12 na ihâiba hã. Bâtâ pusizém niwĩmhã si'ubdatô 'ridawa isa'êne hã, duré bâtâ zasizém niwĩmhã si'ubdatô 'ridawa isa'êne hã. Duré hâiwa'a're nhimire niwĩmhã, si'ubdatô. Duré hâiwa'a're nhimi'e niwĩmhã si'ubdatô, 'ridawa isa'êne hã. Uburé hã 12 na ihâiba hã. Duré 'ridawa za'êtê mono bâ te hâiwa âma 'Re ihâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã misi si simasa, 'ridawa 'madâ'â'wa norĩ hã. Duré 'ridawa za'êtê mono bâ rob'ui'ére hã misi si, Izarazéhé 'ra nhisi mono na rob'ui'ére hã, 12 na i'ra nhisi mono na rob'ui'ére hã. ¹⁴ Duré wa'ra nhana'rata uparizé mono hã êtê tômo wawê topa hã 12 na ihâiba hã. Taha na 12 na Pone'ërebâ zadawa wasu'u'wa norĩ nhisi mono hã. Misi si âma isisi ui'ére mono hã.

¹⁵ Tawamhã hâiwa âma romhuri'wa hã te te ãma ãnharĩ hã te wedehu waré ne hã 're ti'â, mārĩ pibuzé hã, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ hã. 'Ri nho'ômo zada're te te âma ãpibuzéb da hã te 're ti'â, duré 'ridawa ãsa'êtê mono pibuzéb da zama, duré 'ri nho'ômo 'wawĩ wa'ra pibuzéb da zama.

¹⁶ Tawamhã 'ri nho'ômo zada're te te pibui mono wamhã, ãsasé're mono hã aiwapsi ma wairébé, ti'ai pibuzém na ãpibuzé mono hã. ãna're pibuzé mono hã aiwapsi ma wairébé. Duré ã'a're mono pibuzé hã aiwapsi ma wairébé, duré ãsihãĩ mono hã. Uburé pese aiwapsi ãpibuzé mono hã. ãne ãpibuzé mono hã, 2200 na ti'ai pibuzém na ãna're pibuzé mono hã duré ã'a're pibuzé mono hã, duré ãsihãĩ pibuzé mono hã. ¹⁷ Tawamhã ma tô duré pibu, wa'ra hã ãsimi'rãmi na hãza'ôtô zô. Te te pibui wamhã, 64 na ãpibuzé hã. Ti'ai âma da te 're ãropibu za'ra mono zéb za'ratazéb zarina, ãpibuzé hã. ¹⁸ Duré 'ri nho'ômo 'wawĩ wa'ra hã êtê'ubuzi zarob'a na ã'manharĩ hã. Duré 'ri nho'u hã oru uptabi na si 'ri mono hã, aimawĩ na wazarĩ âna. Aiwa simhi ne hã sarob'a uptabi di duré. ¹⁹⁻²⁰ Duré 'ri nho'ômo 'wawĩ wa'ra nhana'rata uparizé mono wazarimhã, misi si êtê'ubuzi wa'âbâ za'êtê mono hã ãwamri mono bâ. 12 na êtê'ubuzi wa'âbâ za'êtê mono hã, ãwamri mono bâ, ãto pré wamri mono bâ, duré ãtob'uzé wamri mono bâ. ²¹ Duré 12 na 'ri nho'ômo 'wawĩ wa'ra 'ridawa za'êtê mono hã, a'é tōmo wawē ne ãtob'a 'manharĩ mono hã, misi si. Duré 'ri nho'ômo 'ri wa'wa 'ri nhĩ'riti wawē hã êtê'ubuzi pré oru uptabi na ã'manharĩ hã, ãwazari ô na. Aiwa simhi ne sarob'a uptabi di.

²² Tawamhã 'ri nho'ômo âma 'Re ãhãimana u'âsi mono âma 're ãdawata za'ra mono zé hã te ãwa

sāmri ã di. Robaba di. Uburé Danhib'apito uptabi hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãwaihu'u pe hã, duré Pone'ërebâi me oto 'râwi da'rata 're hâimana u'âsi zahuré mono na dâ'âsina, ãsõrõwa hã oto hâimana ã di. ²³ Duré 'ri nho'õmo na hã bâdâ te te 're rob'uiwẽ mono ã di za oto, a'amo zama. 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimirowa'a na te za oto te te 're rowa'a, Pone'ërebâ nhimirowa'a na zama. ²⁴ Tawamhã daro mono bâ 're ãdahâimana za'ra mono norĩ hã te za ãsimirowa'a na 're dahâimana za'ra. Duré dama ãpire za'ra norĩ hã te te 're ãda'madâ'â za'ra mono norĩ hã te za tinhibro hã ahâ uptabi na 'wasa, 'ri nho'u ãtéb u. ²⁵ Tawamhã duré 'ridawa za'ëtẽ mono hã 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra 'ridawa za'ëtẽ mono hã te za 'ridawa haré 're simasab u'âsi, õne u'âsi sitob ãna. Tame oto 're mara waihu'u mono ã wa, te za 'ridawa haré 're simasab u'âsi. ²⁶ Tawamhã daro mono bâ te za danhibro hã 'wasari ni, 'ri nho'u ãtéb u. Uburé dawaihu'u pese na romhuri pese zéb ré, te za asisi ni. ²⁷ Tawamhã marĩ ãwasédé hã da te 'mazasi za'ra ã di za. Duré 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré 're ãdazadawa nhipese za'ra mono norĩ hã ãtẽme 're danhisisi waihu'u mono ã di za oto. ãbaihã na 're ãdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi 're ãsimi'wara mono zém na, ãsisi, 're ãsimi'wara mono norĩ si, te za ãtẽme 're sisisi, Pone'ërebâ te na ãsisi ui'ééré ré mono hã.

Ãne romnhowa ãromhâimana mono hã, te ã'azabui mono hã.

22

¹ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã, tô ã hã ma tô duré ãzaprõ, â u'â hã te 'madâ'â da. Â u'â hã da te 're âhuri mono wa, dato sina 're ãdanomro u'âsi mono zé hã. Simhi

zarob'a uptabi ne â zarob'a uptabi di, â u'â hã. Panho'u 're ãpraba za'ra mono ne, te 'Re ãhâimana u'âsi mono norĩ simasisizéb zahâpâ hawi tipraba, Pone'ërebâi me. ² 'Ri nho'ômo wa'wa, 'ri nhi'ridi ãnomro wa'wa, te tipraba. Duré wede hã â praba zaihâ si'uiwa na ãsâna'rata si'uiwa hã te tame 're sa, ãrâ hã da te 're huri mono wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono 'rata, dato sina 're ãdanomro u'âsi mono zé hã. A'amo sidâpâsi ãrâzé hã. Wahub sidâpâsi te 're 'râi u'âsi. Duré ãsu hã daro mono bâ apâ âma 're ãdazéptâ'â za'ra mono zéb da hã. ³ Duré marĩ ãwasédé hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te 're ã'awê'ô pese mono hã, ãwa 're hâimana za'ra mono ô di za, 'ri nho'ômo âma hã. Duré 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te te 're ãda'awê'ô pese mono hã ãwa 're dahâimana za'ra mono ô di za.

Taha wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono norĩ simasisizé hã te za 're hâimana, Pone'ërebâi me, danhib'apito simasisizém ne hã, te te âma 're ãda'ab'madâ'â u'âsi zahuré mono zéb da hã. Taha wa, te za ãsib'a'uwê norĩ hã âma 're wata u'âsi za'ra. ⁴ Te za duré ã'ubu hã te te siwi 're 'madâ'â u'âsi za'ra. Duré ãsisi na uihâ ui'ééré ré, te za 're hâimana za'ra. ⁵ Tamemhã 're mara waihu'u mono ô di za. 'Re robra waihu'u mono ô dâ'âsina, rob'uiwêzém na da te 're rob'uiwê za'ra mono ô di za oto. Duré bâdâ hã te te 're rob'uiwê mono ô di za oto. Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhâimana u'âsi mono si te za te te dama 're rowa'a. Tawamhã ãsib'a'uwê norĩ hã te za ãsada para pire na 're hâimana u'âsi za'ra, ône u'âsi.

Ãne romhâ ré ãromhâimana mono hã, ãnhotô 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awaihu'u mono hã.

*Zezusi apâ we timorîzém na te te sina ïdapo're
pu'uzé wasu'u*

⁶ Tawamhâ hâiwa âma romhuri'wa hã tô ô hã te duré ïma tinha, âne:

— Âhã wasu'u hã tô sena. Tô sena wa, te za rob'umnhasi sina da te 're sazei pese za'ra, da te 're wawã za'ra mono âna. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te tizadawa wasu'u'wa norî ma, Tipê'êzani hã te te tâma 're anhomri, taha na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Ta hã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô hâiwa âma tâma ïromhuri'wa hã we ïzatô, tô sena za ïromhâimana mono zém na te aima awaihu'u sirômo mono da, duré ïnhipai u'îsib'a'uwê norî ma, te aima ï'awaihu'u mono zéb zarina tâma waihu'u za'ra mono da. — Âne hâiwa âma romhuri'wa hã ma tô ïma waihu'u.

⁷ Tawamhâ Zezusihi mreme hã wa tô wapa, tizazei'wa norî te te ïpo're pu'uzé hã. Âne te tinha:

— Ma'âpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morî su apâ. Âhã wasu'u hã tô sena, ïbaihâ na za ïromhâimana mono zém na rob'ui'ééré hã ni'wa hã te te 're wapari pese mono wamhã, tâma 're rowê u'âsi mono di za. — Âne te tinha, Zezusi hã.

⁸ Wa hã Zuwã hã wa tô âne uburé marî hã te awapari. Wa tô duré âne te ab'madâ'â. Tawamhâ âne te awapari mono pari, duré âne hã te ab'madâ'â mono pari, wa tô hâiwa âma romhuri'wai papara aime, âma ïwata da, za ïromhâimana mono zém na te te ïma ï'awaihu'u mono âma. ⁹ Tane nherê, te sina ï'uwati, âma ïwata tô da. Âne te ïma tinha:

— Tô'ã. Âne 'manharî tō. Wa hã asine, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wa 're ïhâimana, duré asisânawã norî ne hã, ïwasu'uwê na te te dama 're ïsadawa wasu'u za'ra mono norî ne

hã. Duré ãhã wasu'u na ã'arob'ui'ére mono wapari pese 'wa norĩ ne hã wa hã, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa. Taha wa, ma'ãpé 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma si 're aiwata u'âsi mono. — ãne te ãma ãwada'u.

¹⁰ Tawamhã te duré ãma tinha, ãne:

— ãhã wasu'u hã za ãromhãimana mono zém na ã'arob'ui'ére mono hã asima sawi ã di za. ãma ronomro ã ré, za romhãimana mono na dã'ãsina, te za sô'awi dama 're ãawaihu'u mo. ¹¹ ãne na za romhutu na ãromhãimana mono zém na dama 're awaihu'u mono nherẽ, ni'wam norĩ hã tiwasété si ãne haré te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono wamhã, ãhõ na si ãma 're hãimana za'ra mono tô. Duré ni'wam norĩ hã tihãiba na 're hãimana siwamnarĩ u'âsi za'ra mono wamhã, ãhõ na si ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono tô duré, rob'rãsutu u hã. Duré ni'wam norĩ hã te te 're 'manharĩ wẽ u'âsi za'ra mono wamhã, wẽ u'âsi ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma si 're nomro u'âsi mono wamhã, tô ãhõ na si 're nomro u'âsi mono tô, rob'rãsutu u hã. — ãne hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ãma waihu'u.

¹² Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô duré wapa, tizazei'wa norĩ te te ãpo're pu'uzé hã. ãne te tinha:

— Ma'ãpé waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morĩ su apã. We ãmorĩ wamhã, ãnhimipawa'ãbãzé hã wa za we ãsiré ti'ã, dã te ãma 're ãromhuri wẽ za'ra mono zéb zarina te ãma dã'apawa'ãbã mono dã. ¹³ Wa hã duréihã marĩ ã ré hã wa tô 're ãhãimana. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherẽ, ãsarina ãsi'utõrĩ ã di za wa hã. ãne u'âsi, wa za 're ãhãimana u'âsi. — ãne Zezusihi mreme, te ãwapari hã.

¹⁴ Duré, ni'wam norĩ hã uza hãirã da, ti'uza te te 're ã'upsõĩ pese za'ra mono hã, ta norĩ ma si tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Tane tiwasété wi, 're ãsipizari za'ra mono hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ãwasédé te te tãma 're ã'a'upsõĩ mono zé, te wasu'u, ã'uza hãirã hã. Ta norĩ si te za rob'rãĩ u'ã hã te te 're huri, da te 're huri mono wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'rata ãma 're ãdanomro u'ãsi mono zé hã. Ta norĩ si te za duré õne haré 'ri nho'õmo u 're sisisi, 'ridawa za'ëtê na, ni'wa te te tiwi sitob za'ra ãna.

¹⁵ Ni'wam norĩ si 'ri nho'õmo u 're sisisi waihu'u mono õ di za, marĩ ãwasété uptabi na 're ãdahãimana wasété uptabi za'ra mono norĩ hã, duré simi'ã na 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã, duré dahãiba na 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré dapãrĩ'wa norĩ hã, duré romhãiba 'manharĩ ãma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono upana 're ãdawata za'ra mono norĩ hã, duré sadawa nhipese ze te, uburé dama 're ãsadawa nhipese za'ra mono norĩ hã. Ta norĩ hã 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'ri nho'õmo u hã.

¹⁶ Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô duré wapa. ãne te ãma tinha:

— Wa hã Zezusi, wa tô hãiwa ãma ãma romhuri'wa hã we atẽme satõ, ã hã te ã'awaihu'u mono hã te te aima awaihu'u mono da, 'ri nho'õmo mono bâ ãzazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rã'õtõ u'ãsi mono norĩ ma, awaihu'u mono da, ãsipai u. Wa hã apito Dawihi nhihudu, za ãsine ãpire na te 're ãda'ab'madã'ã mono da hã. Wa hã awẽ u, wasi wawẽ 're ro'o pese mono ré, da'ãma 're ã'awẽ za'ra mono ne, wa za romhãimanazép té, te dama 're apisutu, ãmama nhib'a'uwẽ norĩ ma. — ãne te duré ãma siwasu'u, Zezusi hã.

17 'Re ìhâimana u'âsi mono pē'ēzani hã te Pone'ērebâi mro da me, dazô 're hârâ u'âsi zahuré, ãne:

— We 're anomro aba mono, â u'âsi u. — ãne te dazô 're hârâ u'âsi zahuré.

Tawamhã ni'wam norĩ hã ãne hã te te 're wapari za'ra mono wa, â u'âsi u 're nomro mono wamhã, te za duré ìhârâ zahuré na dazô 're hãsi u'âsi.

Da te 're 'rubu za'ra mono wa, da te 're ì'âhuri mono ne, ni'wam norĩ hã te te sima 're wẽ za'ra mono wamhã, te za tô â u'âsi u 're nomro, te te 're âhuri u'âsi mono da, wa'âbâ ãna. Â u'â hã da te 're âhuri mono wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'rata 're ìdanomro u'âsi mono zé.

Zuwã, te te dama ãma ìrob'ui'éré 'rãsutu zé wasu'u

18 Wa hã Zuwã hã, wa za oto ãma aipo're pu'u sirõmo za'ra wa'wa ìmreme pire na, ãhã wasu'u na, ã ìbailhã na, za ìromhâimana mono zém na te ì'arob'ui'éré mono hã, 're ìwapari za'ra wa'aba mono norĩ hã. Ni'wam norĩ hã ãhã wasu'u hã siwa'ru sihawim na te te ãma 're sa'ëtẽ za'ra mono wamhã, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're hã za'ra, ã ìbailhã na te te dama 're ìrob'manharĩ pipa mono zé ìsimi'wara mono zarina. Taha na, te za te te tãma 're sa'ëtẽ za'ra, ì'ahâri hã. 19 Duré ni'wam norĩ hã ãhã wasu'u hã za ìromhâimana mono zém na te ì'arob'ui'éré mono hawimhã tô senai õ newa, te te 're sani za'ra mono wamhã, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã rob'rãi u'â hã te te tiwi 're sawi za'ra, te te dame 're huri tõ mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'rata rowẽ na 're danomro u'âsi tõ mono da. Te za duré 'ri nho'u ìté hã ìwẽ uptabi hã te te tiwi 're sawi za'ra, ìwasédé hã ìwa 're ìhâimana mono õ hã. ãhã na, wa tô ã ìbailhã na ãma rob'ui'éré pa, ã 'ri nho'õmo na hã, duré rob'rãi u'âsi na hã.

²⁰ Tawamhã Zezusi hã te duré ãrẽme ma siwasu'u, ã te ãma ã'arob'ui'éré mono na te te ãma ã'awaihu'u mono 'wa hã. ãne te siwasu'u:

— Tô sena, wa za wei morĩ su apã. — ãne te siwasu'u.

Tane tô. Wanhíb'apito Zezusi apã we aimorĩ su'u tô.

²¹ Wa hã Zuwã hã wa za oto asawi za'ra wa'wa, ãrẽme ma. Wa ãsima te 're aiwẽ u'ãsi za'ra wa'wa, Wanhíb'apito Zezusi te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono da, duré te te 're aipawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mono da. ãne wa ai'ãma te 're rosa'rata u'ãsi za'ra wa'wa.

'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u
New Testament in Xavánte (BR:xav:Xavánte)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Xavánte

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xavánte [xav], Brazil

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 1882536746

The New Testament

in Xavánte

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

744f0b3a-210f-53c7-b3a1-39b62617ba0c